

Netherlands
_Compensation
Commission____
_Potočari

Eindverslag van de Netherlands
Compensation Commission Potočari

Den Haag, 26 juli 2024

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Samenvatting	4
Verrichte werkzaamheden bij de verwerking van verzoeken	5
Instelling	6
Aanleiding	6
Samenstelling van de commissie	6
Opdracht en taakopvatting	7
• Nadere opdracht uit het instellingsbesluit	
• Taakopvatting	
De Regeling	8
• Totstandkoming van de Regeling	
• Hoofdkenmerken van de Civielrechtelijke Regeling ter uitvoering van het arrest van de Hoge Raad van 19 juli 2019 inzake Staat/Stichting Mothers of Srebrenica, Ministerie van Defensie	
Inrichting van het proces van indienen en beoordelen van verzoeken	11
• Indiening van een verzoek tot schadevergoeding	
• De behandeling van verzoeken	
• Uitvoeringsprotocol	
• Privacy protocol	
De beoordeling van verzoeken	13
• Vaststelling van de identiteit van de verzoeker	
• Vaststelling van de familierelatie	
• Vaststelling van de aanwezigheid van het slachtoffer op de compound in de namiddag van 13 juli 1995	
• Het gebruik van de onderzoeksresultaten en het bieden van de mogelijkheid tot nadere motivering	
• Eisen aan getuigenverklaringen	
• Overwegingen bij het bieden van de gelegenheid een verzoek te motiveren	
• De beoordeling van getuigenverklaringen	
Relatie met de vertegenwoordigers van de nabestaandenorganisaties	21
• Ontmoetingen met de Moeders	
• Contacten Memorial Center	
De inzet van middelen om nabestaanden te bereiken	23
• Doel van de communicatie	
• Communicatiemiddelen	
• Communicatie acties	
Archivering	25
Terugblik	26
• Gelegenheid bieden aan alle rechthebbenden	
• Laagdrempelig	
Zorg voor een gepaste nazorg	29
Bijlagen	30

Voorwoord

In haar bestaan van vier jaren heeft de commissie uitvoering civielrechtelijke regeling Srebrenica vele duizenden verzoeken om schadevergoeding ontvangen, van nabestaanden van slachtoffers van de genocide in Srebrenica. Veel meer dan we bij aanvang van de werkzaamheden hadden gedacht. We lazen honderden getuigenverklaringen, de een nog schrijnender dan de ander. We waren in Potočari, in de hal van de accusfabriek, waar de angst nog voelbaar is. We zagen de onafzienbare rijen van graven voor de mannen die gescheiden werden van vrouw en kind en vervolgens vermoord. De blijvende gevolgen van deze genocide hebben we in ons werk diepgevoeld.

De commissie dankt alle nabestaanden voor het geduld waarmee zij op uitsluitel van hun verzoeken hebben gewacht. Het heeft vaak lang geduurd en dan nog was de uitkomst lang niet altijd positief. We hebben geprobeerd alle verzoeken zo zorgvuldig mogelijk te behandelen. Ook omdat alle getuigenverklaringen moesten worden vertaald, zijn we lang bezig geweest.

De commissie dankt ook de moeders voor hun geduld en voor hun medewerking om het hele proces van uitvoering van het arrest van de Hoge Raad van 19 juli 2019, invulling te geven. De hartelijkheid waarmee de commissie telkens door hen in Bosnië is ontvangen, zal ons bijblijven.

Een speciaal woord van dank richt de commissie aan haar medewerkers, het drietal in Sarajevo en alle vrouwen in Den Haag. Last but not least noemen we onze secretaris, Horst Junk. Onder zijn ervaren, verbindende en empathische leiding hebben we allemaal gewerkt. Zonder hem waren we lang zover niet gekomen.

Namens de commissie,
Mw. mr. S.F.M. Wortmann (voorzitter)

Samenvatting

De Commissie uitvoering civielrechtelijke regeling Srebrenica is op 30 juni 2020 ingesteld door de ministers van Defensie en Buitenlandse Zaken. Aanleiding voor een instelling is de uitspraak van de Hoge Raad. Die oordeelde dat de Staat onrechtmatig heeft gehandeld jegens een groep van circa 350 mannelijke vluchtelingen, die aan het eind van de middag op 13 juli 1995 op de compound van Dutchbat in Potočari verbleef.

De taak van de commissie was het uitvoeren te geven aan een regeling die, mede na overleg met de Moeders van Srebrenica en de commissie, op 1 juni 2021 in de Staatscourant werd gepubliceerd. Echtgenoten, ouders, kinderen, broers en zussen van een slachtoffer konden in aanmerking komen voor een schadevergoeding, mits zij aannemelijk konden maken dat hun omgekomen familielid op 13 juli 1995 op de UN-compound in Potočari was. De vergoeding voor echtgenoten bedroeg € 15.000. Alle andere categorieën nabestaanden die onder de Regeling vielen ontvingen € 10.000.

De commissie opereerde volledig onafhankelijk bij het inrichten van het gehele proces van in ontvangsten, beoordelen van en besluiten over verzoeken. De commissie streefde ernaar zo veel mogelijk rechthebbenden in de gelegenheid te stellen een verzoek in te dienen, de administratieve en financiële lasten van het indienen zo laag mogelijk te houden en alle verzoeken met de grootst mogelijke zorgvuldigheid en ruimhartig te beoordelen. Het hele verloop van de procedure, inclusief de administratieve eisen en voorwaarden voor het verkrijgen van een vergoeding, is vastgelegd in het uitvoeringsprotocol. De commissie heeft onder meer gebruik gemaakt van kranten- en tv-interviews, een eigen website, een Facebookpagina en de informatievoorzieningen van Bosnische ambassades, om zoveel mogelijk rechthebbenden over het bestaan van de compensatiemogelijkheid te informeren. In Sarajevo en Den Haag zijn kantoren ingericht waar nabestaanden in hun eigen taal te woord werden gestaan.

In de periode van openstelling van de Regeling (15 juni 2021 - 15 juni 2023) zijn 8.135 verzoeken ingediend, door 6.982 nabestaanden. De verzoeken hadden betrekking op 2.690 slachtoffers van de genocide in Srebrenica. Voor 612 slachtoffers zijn 2.374 verzoeken toegekend.

De commissie heeft zich bij toekenning niet beperkt tot nabestaanden van slachtoffers die op de zogenoemde Frankenlijst staan. Omdat bekend is dat veel mannen die op de UN-compound waren zich niet hebben laten registreren, is besloten nabestaanden in de gelegenheid te stellen de aanwezigheid van een slachtoffer op de UN-compound nader te motiveren. Nabestaanden van slachtoffers die volgens databestanden van het Missing Persons Institute (MPI), de International Commission on Missing Persons (ICMP), het International Committee of the Red Cross (ICRC) en het International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia (ICTY) voor het laatst gezien zijn in Potočari, werden actief uitgenodigd om met verklaringen of documenten aannemelijk te maken dat hun omgekomen familielid op 13 juli 1995 op de UN-compound in Potočari was.

De commissie is zich ervan bewust dat een verzoek om de aanwezigheid op de compound van een omgekomen familielid te motiveren meer dan 25 jaar na de verschrikkelijke gebeurtenissen, niet alleen op praktische problemen kan stuiten maar voor alle betrokkenen ook emotioneel belastend kan zijn. De commissie is evenwel van oordeel dat het bieden van de mogelijkheid een verzoek met betrekking tot de aanwezigheid van het slachtoffer op de compound nader te motiveren, meer recht doet aan de met grote onzekerheden omgeven historische situatie van de mannelijke vluchtelingen op de UN-compound. Nabestaanden hebben voor 1.159 slachtoffers nadere motivering aan de commissie overlegd die vervolgens is beoordeeld.

De commissie is zich er tevens van bewust dat de waarheidsvinding wordt belemmerd door factoren die van invloed zijn op de herinnering: het verstrijken van meer dan 25 jaar, het traumatische karakter van de gebeurtenissen en de psychologische mechanismen die daardoor kunnen worden opgeroepen. Daar komt bij dat op detailniveau, weinig zekerheid bestaat over de gebeurtenissen gedurende de dagen dat duizenden vluchtelingen in Potočari beschutting zochten. Veel vluchtelingen maakten toen bovendien geen onderscheid tussen de door de Dutchbat-commandant tot Mini Safe Area verklaarde terreinen binnen en buiten de UN-compound. Een ruimhartige beoordeling van de

verklaringen was daarom geboden. Bij twijfel werd in het voordeel van de verzoeker beslist. De commissie meent met de gekozen aanpak de waarheid zo goed mogelijk te hebben benaderd.

Wie in Potočari een echtgenoot, vader, broer, zoon of dochter heeft verloren, maar niet aannemelijk kon maken dat het omgekomen familielid op de UN-compound was, kan de afwijzing van haar of zijn verzoek als ontkenning van het eigen leed en als onrechtvaardig ervaren. De schrijvende verklaringen van de nabestaanden van slachtoffers die zich op een ander terrein in Potočari bevonden, maken duidelijk dat hun lot en leed zich in niets onderscheidt van het leed van de nabestaanden wier familielid toevallig toegang had verkregen tot de compound.

Nazorg is nodig om mogelijke averechtse effecten van het toekennen van een vergoeding aan een beperkt deel van de nabestaanden, te verzachten. De commissie beveelt de Nederlandse Regering daarom aan om financiële middelen ter beschikking te stellen die een goede sociale en psychologische begeleiding van nabestaanden, langdurig mogelijk maakt. Dat blijft nodig.

Verrichte werkzaamheden bij de verwerking van verzoeken

a. Aantal ontvangen verzoeken van 15 juni 2021 tot 15 juni 2023	8.135
b. Aantal slachtoffers waarvoor een verzoek is ingediend	2.690
c. Aantal toekenningen	2.374
a. Toekenningen op grond van onderzoek - Frankenlijst	1.068
b. Toekenningen op grond van verklaringen	1.306
d. Totaalbedrag aan compensatie	24.321.492 *
e. Aantal afwijzingen	5.761
a. Afwijzingen op grond van informatie uit databestanden	3.909
b. Afwijzingen op grond van verklaringen	1.852
f. Aantal verzonden verzoeken om aanvullende informatie om verzoek te motiveren	4.025
g. Aantal ontvangen verklaringen	4.150
h. Aantal verzonden poststukken	28.500
i. Aantal reacties op beslissing	362

Instelling

De Commissie uitvoering civielrechtelijke regeling Srebrenica is op 30 juni 2020 ingesteld door de ministers van Defensie en Buitenlandse Zaken voor de duur van twee jaar en zes maanden. Bij besluit is de instellingsduur van de commissie op 6 januari 2022 voor de eerste keer tot en met 31 december 2023 en op 22 mei 2023 voor een tweede keer tot en met 30 juni 2024 verlengd. Een derde termijnverlenging was nodig om de commissie in functie deel te laten nemen aan de herdenkingsplechtigheid van de genocide op 11 juli 2024 in Srebrenica.

Aanleiding

Op 19 juli 2019 deed de Hoge Raad uitspraak in de zaak van de ‘Stichting Mothers of Srebrenica’ tegen de Nederlandse Staat.

De Hoge Raad oordeelde in zijn arrest dat de Staat onrechtmatig heeft gehandeld jegens de groep mannelijke vluchtelingen die aan het eind van de middag op 13 juli 1995 op de compound van Dutchbat in Potočari verbleef. De Hoge Raad stelde de aansprakelijkheid van de Staat vast op 10 procent van de schade die de nabestaanden als gevolg van dit onrechtmatig handelen hebben geleden. De hoogste rechter in Nederland spreekt in zijn arrest van ongeveer 350 mannen die zich op het terrein van de militaire basis bevonden. Dutchbat heeft nagelaten aan deze 350 mannelijke vluchtelingen de keuze te bieden om op de compound achter te blijven, hoewel dat wel mogelijk was geweest. Aldus de uitspraak van de Hoge Raad. Daardoor heeft Dutchbat deze mannelijke vluchtelingen de kans onthouden om uit handen van de Bosnische Serviërs te blijven.

In de Ministerraad van 14 februari 2020 is besloten tot de instelling van een commissie en het opstellen van een regeling ten einde uitvoering te geven aan het HR-arrest inzake de Staat/Stichting Mothers of Srebrenica. De commissie is ingesteld bij instellingsbesluit van 30 juni 2020 (zie bijlage 1).

Samenstelling van de commissie

De commissie bestaat uit drie leden met een ruime staat van dienst op het terrein van het recht, geschillenbeslechting en buitenlands beleid.

Mevrouw mr. S.F.M. Wortmann

Sylvia Wortmann (1956) is sinds 2004 lid van de Raad van State. Zij was eerder onder meer hoogleraar personen-, familie- en jeugdrecht, raadadviseur en hoofd van de sector straf- en sanctierecht bij het ministerie van Justitie.

De heer mr. A. Hammerstein

Fred Hammerstein (1946) was raadsheer in de Hoge Raad der Nederlanden en vervulde een aantal nevenfuncties zoals regeringscommissaris en voorzitter Adviescommissie Restitutieverzoeken Cultuurgoederen en Tweede Wereldoorlog.

De heer mr. E. Kronenburg

Ed Kronenburg (1951) is een voormalig topambtenaar. Hij was onder andere Secretaris-Generaal van het ministerie van Buitenlandse Zaken, grootmeester van het Koninklijk Huis en ambassadeur in Parijs en Peking.

De commissie is ondersteund door een secretariaat. De heer H. Junk was secretaris van de commissie. De commissie betreft verschillende expertises die behulpzaam zijn bij de uitvoering van haar taak.

Opdracht en taakopvatting

Met het creëren van een civielrechtelijke weg voor compensatie en de instelling van een commissie, beoogde de staat een buitengerechtelijke toegang tot compensatie mogelijk te maken voor nabestaanden, die in aanmerking zouden kunnen komen voor schadevergoeding. Een compensatie in de vorm van vaste bedragen moest een snelle en niet-bureaucratische afhandeling mogelijk maken.

Nadere opdracht uit het instellingsbesluit

In het instellingsbesluit zijn de taken van de commissie als volgt benoemd:

1. [...] Deze commissie heeft tot doel om op een onafhankelijke wijze uitvoering te geven aan een tot stand te brengen regeling ter uitvoering van het arrest van de Hoge Raad der Nederlanden van 19 juli 2019 inzake Staat/Stichting Mothers of Srebrenica.
2. De commissie heeft tot taak het gehele ontvangst, beoordelings- en besluitvormingsproces van de uitvoering van de Regeling ter hand te nemen. Hieronder vallen de volgende taken:
  - a. Het ontvangen en registreren van de ingediende verzoeken;
  - b. Het uitvoeren van beoordelingen van de ingediende verzoeken en het daartoe benodigde onderzoek verrichten;
  - c. Het nemen van gemotiveerde beslissingen per verzoek die de grondslag vormen voor een vaststellingsovereenkomst, het sluiten van een vaststellingsovereenkomst dan wel het afwijzen van een verzoek met een gemotiveerde afwijzingsbrief;
  - d. Het voeren van toegankelijke en empathische communicatie ten opzichte van de doelgroep;
  - e. Het laten uitbetalen van de vergoeding aan de betreffende verzoeker.

Taakopvatting

Bij aanvaarding van deze opdracht was de commissie zich ten volle bewust van de complexe historische, politieke en sociale context waarbinnen de uitvoering van deze taken vorm moest krijgen. Nabestaanden van slachtoffers van de genocide, velen met eigen traumatische oorlogservaringen, vormen een kwetsbare groep. Een empathische en begripvolle benadering was daarom zeer nodig, naast een transparante werkwijze en een open communicatie met belanghebbenden.

Voor de nadere invulling van haar taken koos de commissie daarom voor de volgende uitgangspunten:

- Zo veel mogelijk - idealiter alle - rechthebbenden moeten in de gelegenheid gesteld worden van de Regeling gebruik te maken.
- De verzoekprocedure dient laagdrempelig te zijn en moet een minimum aan administratieve en financiële lasten voor de verzoeker met zich mee brengen.
- Het toetsen van verzoeken dient met de grootst mogelijke zorgvuldigheid te geschieden om een zo betrouwbaar mogelijke vaststelling van het recht op compensatie te kunnen waarborgen.
- Een ruimhartige beoordeling van de verzoeken is geboden, vanwege de vele feitelijke onzekerheden en de lange periode die sinds de genocide is verstreken. Verzoekers hoefden de aanwezigheid van een slachtoffer op de UN-compound op 13 juli 1995 niet aan te tonen, maar aannemelijk te maken. Bij twijfel werd in het voordeel van de verzoeker beslist.

De Regeling

Totstandkoming van de Regeling

De Regeling is tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van de ministers van Defensie en Buitenlandse Zaken. De commissie heeft op verschillende momenten met de ministeries overleg gevoerd over aspecten die de uitvoerbaarheid van een tot stand te brengen regeling betreffen. Daarbij is nadrukkelijk ook de feitelijke beschikbaarheid van administratieve gegevens uit de jaren voor de oorlog in Joegoslavië, onder de aandacht van de departementen gebracht.

De commissie baseerde zich bij haar advies op de resultaten van een eerste 'fact-finding mission' die de secretaris in september 2020 in Bosnië heeft verricht. Tijdens het bezoek werd, ondersteund door de Nederlandse ambassade ter plekke, met verschillende overheidsinstellingen gesproken over de mogelijkheden en onmogelijkheden om aan verzoekers administratieve verplichtingen op te leggen, onder meer om financiële afhankelijkheid of werkelijk geleden schade aan te tonen. In dit kader zijn gesprekken gevoerd, waaronder met de Federale Ministeries van Binnenlandse Zaken, Financiën, Werk en Sociale Zaken en het Ministry for Issues of Veterans and Disabled Veterans of the Defensive Liberation War.

Over de bruikbaarheid van pensioenadministraties bij het vaststellen van een financiële afhankelijkheid van nabestaanden, is gesproken met de Pensioenfondsen van de Federatie en de Republika Srpska, MIO/PIO en het Ministry of Health and Social Protection of Republika Srpska. Op grond van de gevoerde gesprekken oordeelde de commissie dat een betrouwbare toekenning van een schadevergoeding op grond van criteria van financiële afhankelijkheid, niet goed mogelijk is. Potentiële verzoekers hebben zeer waarschijnlijk geen mogelijkheden om aan te tonen dat zij in hun levensonderhoud door een slachtoffer zijn ondersteund. De mogelijkheden voor de commissie om verklaringen hieromtrent te verifiëren, zijn nagenoeg afwezig. Deze conclusie is door de commissie met het departement van Defensie gedeeld.

In een eerste gesprek met de vertegenwoordigers van de nabestaandenorganisaties werd ook duidelijk welke verwachtingen aan de kant van de nabestaanden leefden over de implementatie van het arrest van de Hoge Raad. Ook de daar naar voren gebrachte verwachtingen zijn door de commissie met de departementen gedeeld. Tussen het ministerie van Defensie en de vertegenwoordigers van de nabestaanden hebben vervolgens gesprekken plaatsgevonden, uitmondend in onderhandelingen over de nadere vertaling van het arrest van de Hoge Raad en over de compensatie van juridische kosten. De commissie nam aan deze onderhandelingen niet deel.

Hoofdkenmerken van de Civielrechtelijke Regeling ter uitvoering van het arrest van de Hoge Raad van 19 juli 2019 inzake Staat/Stichting Mothers of Srebrenica, Ministerie van Defensie

De Regeling is op 17 mei 2021 vastgesteld en in de Staatscourant van 1 juni 2021 gepubliceerd (zie bijlage 2). De Regeling heeft een civielrechtelijk karakter. De Regeling betreft de vergoeding van alle geleden schade tegen een vast bedrag dat deze schade vertegenwoordigt en wordt uitgekeerd tegen finale kwijting van alle mogelijke vorderingen van de aanvrager op de Staat.

Belangrijkste voorwaarden

Om in aanmerking te komen voor een schadevergoeding moet een verzoeker voldoen aan twee voorwaarden:

1. Hij of zij moet aantonen nabestaande te zijn als bedoeld in de Regeling, en
2. Aannemelijk maken dat het slachtoffer waarop zijn of haar verzoek betrekking heeft, in de namiddag van 13 juli 1995 op de compound van Dutchbat (hierna UN-compound) verbleef.

Kring van rechthebbende familieleden

Onder een nabestaande die in aanmerking komt voor een schadevergoeding verstaat de Regeling:

- a) Een nabestaande die een huwelijksrelatie had met een slachtoffer ten tijde van diens overlijden;¹
- b) Een kind van een slachtoffer;
- c) Een ouder van een slachtoffer;
- d) Een broer of zus van een slachtoffer.

Op grond van een bepaling in de Regeling kon een vergoeding in geval van een tweedegraads familiërelatie niet gecombineerd worden met een tweede vergoeding. Had een broer of zus van een slachtoffer een schadevergoeding ontvangen, dan kon hij of zij geen tweede vergoeding ontvangen.

Wanneer een verzoeker aannemelijk heeft gemaakt dat zij de echtgenote, samenlevingspartner, kind, ouder, broer of zus van een slachtoffer is, zoals bedoeld in de Regeling, dan wordt ervan uitgegaan dat hij of zij schade heeft geleden.

Hoogte van de schadevergoeding

De Regeling kent twee vaste bedragen voor de compensatie van het verlies van een familielid: echtgenoten van een slachtoffer kunnen aanspraak maken op een bedrag van € 15.000. Kinderen, broers, zussen en ouders van slachtoffers kunnen een bedrag van € 10.000 ontvangen.

Discretionaire bevoegdheid van de commissie

In gevallen waarin naar oordeel van de commissie onredelijke of onbillijke situaties ontstaan, beslist de commissie.

Vererving

In het geval dat een persoon uit één van de hiervoor genoemde categorieën komt te overlijden nadat een verzoek is ingediend bij de commissie, zal bij toekenning van het verzoek worden overgegaan tot het sluiten van een vaststellingsovereenkomst met, en het betalen

¹ Onder 'ten tijde van diens overlijden' verstaat de commissie 'op 13 juli 1995', omdat de exacte datum van overlijden van een slachtoffer doorgaans niet met zekerheid is vastgesteld.

van schadevergoeding aan, de erfgenaam. Als er sprake is van meerdere erfgenamen, zullen zij een erfgenaam van de overleden verzoeker aanwijzen. De voorwaarde is dat het erfgenaamschap wordt aangetoond.

Uitbreiding naar nabestaanden van vrouwelijke slachtoffers

Tijdens haar voorbereidende werkzaamheden merkte de commissie op, dat zich onder de dodelijke slachtoffers, die in de namiddag van 13 juli op de compound aanwezig waren, ook vrouwen bevonden. Deze slachtoffers vallen niet onder de Regeling die door de ministers van Defensie en Buitenlandse Zaken is opgesteld. De commissie heeft het departement van Defensie hierover geïnformeerd. In reactie hierop heeft de directeur-generaal Beleid van Defensie de commissie per brief van 20 juli 2021 verzocht in voorkomende gevallen, verzoeken van nabestaanden van vrouwelijke slachtoffers te behandelen als ware het verzoeken die betrekking hebben op mannelijke slachtoffers.

Uitbreiding naar samenlevingsrelaties

Op grond van haar bevoegdheid heeft de commissie besloten om ook niet getrouwde partners van slachtoffers in aanmerking te laten komen voor compensatie. In het uitvoeringsprotocol (zie bijlage 3) wordt een samenlevingsrelatie daarom gelijkgesteld aan een huwelijksrelatie. Voorwaarde is dat de verzoeker aannemelijk maakt dat er sprake was van een samenlevingsrelatie van ten minste drie jaar ten tijde van het overlijden van het slachtoffer, of dat uit de relatie een kind is geboren.

Inrichting van het proces van indienen en beoordelen van verzoeken

Het instellingsbesluit geeft de commissie de bevoegdheid om bij de uitoefening van haar taken haar eigen werkwijze vast te stellen. De commissie heeft haar werkwijze vastgelegd in een uitvoeringsprotocol.

In het licht van bovengenoemde taakopvatting streefde de commissie naar een verzoekprocedure die nabestaanden zo min mogelijk belastte en tegelijk voldoende waarborgen bood voor een betrouwbare beoordeling.

Om haar herkenbaarheid te vergroten heeft de commissie in al haar communicatie en communicatie-uitingen de naam Netherlands Compensation Commission Potočari (NCCP) gehanteerd. De NCCP had een eigen logo en huisstijl in al haar uitingen. De inrichting van een kantoor in Sarajevo vormde een belangrijk instrument om een laagdrempelige en op de specifieke groep nabestaanden van de genocide toegesneden dienstverlening, te kunnen realiseren. In de periode van 1 februari 2021 tot en met 30 juni 2024 had de commissie een kantoor in Sarajevo, waar verzoeken in persoon konden worden ingediend, vragen met betrekking tot de procedure beantwoord zijn en nabestaanden in hun eigen taal te woord werden gestaan.

Indiening van een verzoek tot schadevergoeding

Een verzoeker diende een standaard verzoekformulier (zie bijlage 4) volledig in te vullen. Het formulier omvatte vier pagina's met drie vragen over de verzoeker, het slachtoffer en de relatie tussen beiden. Door ondertekening verklaarde een verzoeker het formulier naar waarheid te hebben ingevuld en bekend te zijn met de voorwaarden en verplichtingen zoals geformuleerd in het uitvoeringsprotocol. Bij de vraag betreffende de relatie tot het slachtoffer werd de verzoeker tevens gewezen op de documenten die nodig waren om de relatie aannemelijk te maken.

Het verzoekformulier kon opgevraagd en gedownload worden via de website van de commissie (zie pagina 23), of werd de verzoeker per e-mail of per post toegezonden. Met het verzoekformulier ontvingen verzoekers ook een brochure (zie bijlage 5) waarin de hoofdkenmerken van de Regeling en de stappen voor het indienen van een verzoek werden uitgelegd. Het proces dat verzoekers moesten doorlopen werd samengevat in een stroomlijnschema (infographic, zie bijlage 6). Dit document werd met de brochure en het verzoekformulier naar de verzoeker verzonden.

Alle genoemde documenten waren in drie talen beschikbaar: Bosnisch, Nederlands en Engels. Op de Bosnische Facebookpagina van de commissie (zie pagina 23) werd tevens een korte voorlichtingsfilm (1.54 minuten) gepubliceerd. Hierin legde de commissievoorzitter uit voor wie de compensatieregeling was bedoeld en welke stappen nabestaanden moesten zetten om een aanvraag in te dienen.

De uitleg in de genoemde documenten en de film had twee doelen: ten eerste werd beoogd het indienen van een verzoek voor potentieel rechthebbenden zo eenvoudig mogelijk te maken en zo goed mogelijk te faciliteren. Ten tweede wilde de commissie bij de grote groep nabestaanden van de genocideslachtoffers realistische verwachtingen creëren. Op grond van het arrest van de Hoge Raad kon alleen voor een zeer beperkte groep slachtoffers compensatie verkregen worden. Immers, de meerderheid van de slachtoffers die op 12 en 13 juli in Potočari door Bosnisch-Servische soldaten van hun familie werden gescheiden en vermoord, had geen toegang gekregen tot de compound en valt derhalve niet onder het arrest.

Verzoeken konden ingediend worden van 15 juni 2021 tot en met 14 juni 2023. In die periode zijn 8.135 verzoekformulieren ontvangen.

De behandeling van verzoeken

De behandeling van ingediende verzoeken vond plaats in vier fasen:

1. **Ontvangst, verwerking en eerste beoordeling**

Voor ontvangst, registratie en een eerste beoordeling van de compleetheid van het verzoek, zijn in Sarajevo en in Den Haag kantoren ingericht.² De verzoeken en alle vervolggcommunicatie met verzoekers, zijn in een Document Management Systeem (M-Files) ingevoerd en geadministreed. Ontbrekende documenten zijn direct opgevraagd bij de verzoeker. Alle verzoekers ontvingen een ontvangstbevestiging van hun verzoek. De ondersteunende staf van de commissie bestond in totaal uit dertien personen afkomstig uit Bosnië en Nederland.

2. **'Ambtelijke' beoordeling van de verzoeken**

Alle verzoeken zijn in Den Haag inhoudelijk beoordeeld door een groep medewerkers. De daarbij gehanteerde werkwijze wordt op pagina 13 beschreven. De beoordeling resulteerde in een advies aan de commissie.

Daarin is ingegaan op twee aspecten:

- de in de Regeling bedoelde familieband tot het slachtoffer;
- het verblijf van het slachtoffer op de compound.

3. **Beoordeling van de verzoeken door de commissieleden**

Telkens 2 leden van de commissie beoordeelden de verzoeken aan de hand van de opgestelde adviezen en de bijbehorende documenten en verklaringen, om tot een oordeel te komen over de vraag of de verzoeker voldeed aan de vereisten en voorwaarden van de Regeling.

4. **Afhandeling en uitbetaling**

Alle beslissingen van de commissie over verzoeken zijn per brief aan de verzoeker meegedeeld. Bij een positieve beoordeling van een verzoek ontving de verzoeker aangetekend in tweevoud een door de commissie-voorzitter ondertekende Vaststellingsovereenkomst tezamen met een toekenningsbrief (zie bijlagen 7 en 8).

De verzoeker diende één exemplaar in te vullen en ondertekend te retourneren, inclusief een afschrift van een geldige bankrekening op naam van de verzoeker. Hierna volgde de uitbetaling van de vergoeding.

De verantwoordelijkheid voor de financiële transactie lag in handen van het ministerie van Defensie.

Uitvoeringsprotocol

Het hele verloop van de procedure, inclusief de administratieve eisen en voorwaarden voor het verkrijgen van een vergoeding, is vastgelegd in het uitvoeringsprotocol. Het concept uitvoeringsprotocol en een draaiboek voor de uitvoering, zijn in een collegiale uitvoerbaarheidstoets beoordeeld door medewerkers van de Sociale Verzekeringsbank. Na een positief oordeel is het protocol vervolgens in de commissievergadering vastgesteld. Het uitvoeringsprotocol is op de website van de NCCP gepubliceerd in het Bosnisch, Nederlands en Engels en kon worden opgevraagd bij een van de kantoren van de commissie.

Privacy protocol

De commissie heeft een privacy protocol (zie bijlage 9) vastgesteld om bij de verwerking van persoonlijke informatie van verzoekers, de naleving van de AVG te kunnen waarborgen. Bij het opstellen van het privacy protocol heeft de commissie zich laten bijstaan door de Functionaris Gegevensbescherming van de commissie. Bij een juriste, werkzaam bij de Raad van State, is nader advies ingewonnen met betrekking tot de eisen die op grond van privacywetgeving aan de inrichting van het administratieve proces moeten worden gesteld.

² Bij de inrichting en bemensing van het kantoor in Sarajevo, maakte de commissie dankbaar gebruik van de vriendelijke administratieve ondersteuning door de Nederlandse ambassade in Bosnië.

De beoordeling van verzoeken

Mede op grond van voorwaarden die voor de Regeling gelden om in aanmerking te komen voor compensatie, diende de commissie de verzoeken op drie hoofdzaken te beoordelen.

1. De identiteit van de verzoeker.
2. De familierelatie tussen het slachtoffer en de verzoeker.
3. De aanwezigheid van het slachtoffer op de UN-compound in de namiddag van 13 juli 1995.

Vaststelling van de identiteit van de verzoeker

Bij het indienen van het verzoek diende de verzoeker zich te identificeren. Daartoe diende men een geldig paspoort of een geldige identiteitskaart te tonen (indienen in persoon) of een gewaarmerkte kopie van een geldig paspoort of een geldige identiteitskaart bij het verzoek te voegen (indienen per post, e-mail of Sharefile).

Bij de beoordeling van verzoeken zijn de handtekeningen op (de gewaarmerkte kopie van) het identiteitsbewijs en op het verzoekformulier alsmede het nationale identificatienummer (JMBG) op het identiteitsbewijs en de akte, waarmee de familierelatie werd aangetoond, met elkaar vergeleken. Wanneer een vergelijking van handtekeningen of JMBG niet mogelijk was, bijvoorbeeld wanneer een verzoeker een kopie van een paspoort van een ander land overlegde, kon de commissie beslissen bij toekenning van het verzoek de Vaststellingsovereenkomst (VSO) bij een notaris te laten ondertekenen.

Omdat veel oudere verzoekers in Bosnië over een onbepaald geldig identiteitsbewijs beschikken, zijn verzoekers die voor 1 januari 1955 geboren waren, standaard gevraagd om bij toekenning van hun verzoek de VSO bij een notaris te laten ondertekenen. De notariskosten zijn vergoed. In sommige gevallen is een 'bewijs van in leven zijn' gevraagd.

Vaststelling van de familierelatie

Er waren diverse manieren om aannemelijk te maken dat een verzoeker een in de Regeling bedoelde familierelatie tot het slachtoffer had. Echtgenoten dienden een kopie van een huwelijksakte over te leggen, kinderen een kopie van de geboorteakte van henzelf, ouders een kopie van de geboorteakte van het slachtoffer. Een broer of zus kon zijn of haar relatie tot het slachtoffer aannemelijk maken door het indienen van een kopie van de geboorteakte van henzelf en een kopie van de geboorteakte van het slachtoffer, waaruit in samenhang blijkt dat de verzoeker een broer of zus is van het slachtoffer.³

Vaststelling van de aanwezigheid van het slachtoffer op de compound in de namiddag van 13 juli 1995

Onzekerheid over aantallen en identiteit van de mannen op de compound

Over het aantal en de identiteit van de mannelijke vluchtelingen die zich op 13 juli 1995 op de compound in Potočari bevonden, bestaat ook 29 jaar na de verschrikkelijke moordpartijen in Oost-Bosnië, geen zekerheid. Volgens schattingen zochten tussen de 30.000 en 35.000 vluchtelingen tussen 11 en 13 juli bescherming, op en in de directe omgeving van de Dutchbat-compound. Uitspraken over het aantal mannen onder de vluchtelingen in Potočari, lopen sterk uiteen en dat geldt in gelijke mate voor het aantal mannelijke vluchtelingen dat zich op het terrein van de UN-compound bevond.⁴ De Hoge Raad spreekt in zijn arrest van 'circa 350 mannen'. Hij volgt daarin de uitspraak van het Hof uit 2017.⁵ Het Hof levert geen motivering voor het genoemde aantal, maar overweegt: "Het Hof zal het exacte aantal mannen niet vaststellen, omdat dat voor zijn oordeel niet nodig is. Het Hof gaat er in het onderhavige geding van uit dat het precieze aantal niet bekend is en dat het mogelijk is dat er aan het begin van de evacuatie 3.000 mannen in de Mini Safe Area en 350 mannen plus jongens op de compound waren." In de zaak *Krstić* bij ICTY (International Criminal Tribunal for the Former Yugoslavia) werd door

³ De administratieve eisen voor het aannemelijk maken van een samenlevingsrelatie staan in het uitvoeringsprotocol onder bepaling 8 b) en c).

⁴ NIOD concludeert in dit verband: "Een schatting maken van het aantal vluchtelingen op en rond de compound was geen gemakkelijke opgave. De bevindingen van betrokkenen liepen uiteen en werden soms bijgesteld." (NIOD, 2002, Srebrenica, een 'veilig' gebied; pag. 2619).

⁵ Zie rov. 42.2 van het arrest van het Hof van 27 juni 2017 (ECLI:NL:GHDHA:2017:1761).

de aanklager een aantal van 2.000 mannen die in Potočari verbleven als uitgangspunt gehanteerd, op grond van een extrapolatie van een wetenschappelijke studie over het totale aantal vermisten en doden van de genocide in Srebrenica. Ooggetuigen, zoals UN-medewerker Hasan Nuhanović, schatten het aantal mannen op de militaire basis zelfs op meer dan 500. Op grond van een analyse van foto's van de hal op de compound waar de meeste vluchtelingen verbleven, komt Nuhanović tot de conclusie dat mogelijk 750 mannelijke personen op de UN-compound aanwezig waren. Van de personen op de foto's zijn 15 procent mannen of jongens.

Tegen deze onduidelijke historische achtergrond diende het proces van toekenning van schadevergoedingen vorm te krijgen. Als gevolg van het arrest van de Hoge Raad moest daarbij een onderscheid gemaakt worden tussen de mannen die zich op de UN-compound zelf bevonden, en de grotere groep mannen die op andere terreinen binnen de zogenoemde Mini Safe Area in Potočari bescherming zochten.

Een van de bronnen waarop dit onderscheid gebaseerd kon worden, is de zogenoemde 'Frankenlijst'. Deze lijst werd waarschijnlijk opgemaakt in de namiddag van 12 juli 1995 door een aantal vluchtelingen en een lokale medewerker van UNPROFOR.⁶ Zij kregen opdracht de mannen in de 'weerbare' leeftijd op de UN-compound in Potočari te registreren. De lijst bevat 252 namen van mannen en vermeldt hun geboortjaar en hun vooroorlogse woon- en verblijfsplaats. Een kopie van de Frankenlijst heeft de commissie op 2 juli 2020 ontvangen van het Nederlands Instituut voor Militaire Historie.

Op grond van verschillende bronnen kan met zekerheid geconcludeerd worden dat de Frankenlijst geen exact beeld geeft van het aantal en de identiteit van de mannelijke vluchtelingen op compound. Zo sloot de opdracht om alleen de mannen in de weerbare leeftijd, dat wil zeggen tussen 16 en 60 jaar (in sommige bronnen wordt van 15 tot 60 of 65 jaar gesproken) te registreren uit, dat bejaarde mannen en jongere jongens op de lijst kwamen. Ze werden echter evenwel slachtoffer van de agressie van de Bosnisch-Servische militairen.

Bovendien staat vast dat niet alle mannen zich lieten registreren. Sommige vluchtelingen gaven hun naam niet op, uit angst dat de lijst in handen van de Bosnisch-Servische militairen zou komen en uit vrees voor de consequenties daarvan. Ook het exacte aantal 'weigeraars' is onbekend. In een interview met het NIOD Instituut voor Oorlogs-, Holocaust- en Genocidestudies, schatte plaatsvervangend commandant Franken deze groep op 70 personen.

Voor de commissie vormde deze onzekerheid aanleiding om een onderzoek te laten doen naar de slachtoffers op de compound.

⁶ Historische bronnen vermelden zowel 12 als ook 13 juli als datum voor het opstellen van de Frankenlijst.

Onderzoek naar de mannelijke vluchtelingen op de compound

De commissie heeft een onderzoek laten verrichten om meer zekerheid te verkrijgen over het aantal en de identiteit van de slachtoffers die in de namiddag van 13 juli op de UN-compound verbleven. Dr. Nevenka Tromp, universitair docent aan de afdeling Europese Studies van de Universiteit van Amsterdam, werd bereid gevonden het onderzoek uit te voeren. Tromp werkte van 2000 tot 2012 ook als onderzoeker in het Leadership Research Team bij de Office of Tribunal's Prosecutor bij het ICTY in Den Haag. Ten behoeve van het NIOD-rapport heeft Tromp tevens een literatuurstudie verricht.⁷

Opzet van het onderzoek

Input voor het onderzoek vormden zeven lijsten met de namen van de personen die in verband gebracht worden met een verblijf op de compound. Daarbij gaat het om contemporaine lijsten, i.c. de tijdens de gebeurtenissen zelf opgestelde Frankenlijst en de - onvolledig bewaarde - lijst met lokale medewerkers. Tevens werd er gebruik gemaakt van post facto lijsten die zijn opgemaakt na de oorlog op basis van de informatie verstrekt door nabestaanden of ooggetuigen voor juridische en niet-juridische doeleinden. Tot die laatste categorie behoren de lijst van slachtoffers en nabestaanden die de commissie in augustus 2020 van de Nederlandse advocaten van de 'Stichting Moeders van Srebrenica' heeft ontvangen, een lijst ontvangen van de Federale Politie van Bosnië Herzegovina⁸ en een lijst opgesteld na het voeren van interviews met ooggetuigen. Als input werd tevens gebruik gemaakt van de lijst van het *International Committee of the Red Cross* (ICRC), die in 1995 opgemaakt is met het specifieke doel alle vermiste personen te registreren. De gegevens uit deze lijsten zijn met elkaar en met de gegevens uit de databestanden van het Missing Persons Institute (MPI) vergeleken.⁹ De databanken van het MPI bevatten een grote hoeveelheid gegevens over alle gedode en vermiste slachtoffers van de genocide. Naast naam, vadersnaam, geboorteplaats en geboortedatum beschikt het MPI ook over informatie betreffende de datum en de plek waarop een mannelijke vluchteling voor het laatst is gezien.

Van de 347 verzamelde en onderzochte namen, waren 258 afkomstig van de Frankenlijst(en). 89 namen van personen afkomstig van de andere eerdergenoemde lijsten, kwamen niet overeen met de namen op de Frankenlijst.

Resultaten van het onderzoek

Van de 347 namen die zijn onderzocht, konden 75 personen als **overlevenden** aangemerkt worden.

Tot de categorie van personen waarvan het **'zeer aannemelijk'** geacht wordt dat zij op 13 juli 1995 op de UN-compound aanwezig waren, worden 247 personen gerekend. Het betreft personen waarvan vastgesteld kon worden dat zij overleden zijn of nog steeds als vermist opgegeven staan. Het betreft de namen van 216 personen van de Frankenlijst, die niet als overlevenden zijn geïdentificeerd, plus 31 namen van personen van andere lijsten die niet overeenkomen met de Frankenlijst, die overleden zijn of nog steeds vermist worden en voor wie de plaats van vermissing als de UN-Potočari compound vermeld staat.

Van 11 overleden slachtoffers wordt het **aannemelijk** geacht dat ze op het betreffende tijdstip op de compound aanwezig waren. Negen personen zijn ingedeeld in de categorie **'onduidelijk'**.

Vervolgonderzoek

In november 2021 ontving de commissie van de Bosnische advocaten van de 'Stichting Moeders van Srebrenica' een bestand met namen van in totaal 310 slachtoffers. Dit bestand bevatte een aanvulling op de in augustus 2020 door de Nederlandse advocaten van de 'Stichting Moeders van Srebrenica' ontvangen post facto lijst. De gegevens uit het bestand waren verzameld na de uitspraak van het gerechtshof Den Haag van 27 juni 2017. De nabestaanden van deze slachtoffers hadden zich tot de

⁷ N. Tromp, Achtergronden van de Joegoslavische crisis. Bijlage bij het rapport Srebrenica, een "veilig" gebied, NIOD, 2002.

⁸ Deze lijst is op 10 september 2020 door de plaatsvervangende directeur van de politie van de Federatie BiH overhandigd aan de onderzoekster en omvat twee delen. Een deel met 233 namen is opgemaakt in 2015 en 2016 en een tweede deel met 30 namen is opgesteld in december 2019.

⁹ Het MPI (INO – Inštituti za nestale osobe) is een gezaghebbende institutie met een unieke databank over de vermisten tijdens de oorlog in BiH.

Bosnische advocaten van de Stichting gewend.¹⁰ Van de 310 slachtoffers stonden 94 namen niet op de lijst die de commissie in augustus 2020 van de Nederlandse advocaten had ontvangen. Er kwamen 86 namen in het geheel niet voor op de lijsten die in het eerste onderzoek waren gebruikt. Ook het vervolgonderzoek werd verricht door dr. Nevenka Tromp in nauwe samenwerking met het MPI.

In dit vervolgonderzoek zijn alle namen uit de lijst vergeleken met de informatie uit vier bronnen: de MPI-database; de ICRC-database van vermiste personen in Bosnië en Herzegovina, 1992-1995; de ICRC Ante Mortem-database (AMDB) en de ICMP-database (Internationale Commissie voor Vermiste Personen).

Resultaten van het vervolgonderzoek

Op grond van de informatie uit deze databestanden kwam de onderzoekster tot de volgende conclusies:

- In één geval is het **zeer aannemelijk** dat het slachtoffer op 13 juli op de compound was. De Ante Mortem informatie bij deze persoon die op 13 juli voor het laatst was gezien, bevatte een verwijzing naar de compound.
- 21 slachtoffers waren **mogelijk** op de compound. Ze waren voor het laatst gezien in Potočari op 13 juli 1995. Meer informatie was echter nodig om hun verblijf op de compound als aannemelijk te categoriseren.
- Bij 15 slachtoffers is een verblijf op de compound **onwaarschijnlijk**. In de datacollecties van het MPI wordt Potočari niet genoemd als de plaats waar deze personen voor het laatst zijn gezien. Dat is wel het geval in een van de andere databestanden.
- De aanwezigheid van 45 slachtoffers van de lijst moet als **niet waarschijnlijk** beoordeeld worden. Alle bronnen vermelden een andere plaats van verdwijning dan Potočari.
- Vier personen van de lijst bleken de genocide overleefd te hebben en acht personen waren na nader onderzoek van de schrijfwijze van de naam, toch in het eerste onderzoek betrokken.

Resultaten eerste onderzoek

Totaal onderzochte namen	342
Zeer aannemelijk	247
Aannemelijk	11
Overlevenden	75
Onduidelijk	9

Vervolgonderzoek

Totaal onderzochte namen	94
Zeer aannemelijk	1
Mogelijk	21
Onwaarschijnlijk	15
Zeer onwaarschijnlijk	45
Overlevenden en dubbel	12

Het gebruik van de onderzoeksresultaten en het bieden van de mogelijkheid tot nadere motivering

Ondanks een zeer grondige onderzoeksopzet kon 25 jaar na de verschrikkelijke gebeurtenissen in Srebrenica op basis van de beschikbare informatie niet met zekerheid vastgesteld worden wie in de namiddag van 13 juli 1995 op de compound aanwezig waren.

Niet uit te sluiten valt dat slachtoffers die op 13 juli wel op de compound waren, niet op de in het onderzoek gebruikte lijsten worden genoemd. Niet alle nabestaanden van de groep mannelijke slachtoffers die op de compound waren, hebben zich bijvoorbeeld aangesloten bij de 'Stichting Moeders van Srebrenica'. De namen van de betreffende slachtoffers zijn dan niet op een post facto lijst terechtgekomen en bij het onderzoek betrokken.

Het onderzoek maakt bovendien alleen aannemelijk dat de personen uit de categorieën "zeer aannemelijk" en "aannemelijk" in de periode tussen 11 en 13 juli op de compound verbleven. Ook van de mannen die op de Frankenlijst vermeld worden, kan niet met zekerheid gezegd worden, dat ze in de namiddag van 13 juli nog op de compound waren. Het ligt echter in de rede te veronderstellen dat, wie eenmaal toegang tot de militaire basis had verkregen, de compound niet vrijwillig zou verlaten. De meeste vluchtelingen beschouwden de UNPROFOR-basis immers als de meest veilige plek in Potočari. Mede op grond van deze veronderstelling besloot de commissie verzoeken die betrekking hebben op slachtoffers, die tot de categorieën "zeer aannemelijk" en "aannemelijk" gerekend werden, direct na verificatie van de familierelatie en zonder nadere motivering door de verzoeker, toe te kennen.

¹⁰ De lijst bevatte tevens de namen van familieleden van de slachtoffers. Met de lijst werden ook met uitdrukkelijke goedkeuring van de betrokkenen, bestanden overgedragen die informatie over en documenten van de nabestaanden bevatten.

Gelegenheid om het verzoek te motiveren

Indieners van verzoeken die betrekking hebben op een slachtoffer dat niet tot de genoemde categorieën behoorde, dienden de aanwezigheid van hun omgekomen familielid op de compound nader te motiveren. Aan de hand van documenten of door middel van twee gedetailleerde verklaringen van niet-belanghebbende getuigen, konden nabestaanden aannemelijk maken dat het in het verzoek genoemde slachtoffer behoorde tot de groep omgekomen mannelijke vluchtelingen die in de namiddag van 13 juli 1995 op de compound verbleef.

Gebruik van informatie bij de keuze verzoekers uit te nodigen hun verzoek te motiveren

Nabestaanden van slachtoffers die volgens verschillende databestanden voor het laatst in Potočari zijn gezien, zijn actief uitgenodigd om hun verzoek te motiveren. De keuze om nabestaanden te vragen om aannemelijk te maken dat hun omgekomen familielid op 13 juli 1995 op de compound was, was gebaseerd op gegevens over de plaats van vermissing. De verklaringen waar een persoon voor het laatst gezien was, zijn bij de registratie van de vermisten veelal onder ede afgelegd.

Dankzij de actieve ondersteuning door het MPI, de medewerking van de International Commission on Missing Persons (ICMP) en de United Nations Mechanism for International Criminal Tribunals (MICT) kon de commissie gebruik maken van de informatie die deze organisaties over de slachtoffers van de genocide in Srebrenica hadden verzameld. Een gedigitaliseerde lijst van het International Committee of the Red Cross (ICRC) diende eveneens als informatiebron.

Het MPI beschikt over de meest omvangrijke en actuele collectie van gegevens over de slachtoffers van de genocide. Het is een officiële instelling van de Federale Overheid van Bosnië en Herzegovina, die in 2005 in het leven is geroepen. Sinds 2007 heeft het MPI een cruciale rol bij het lokaliseren en opgraven van massagraven, het vaststellen van de identiteit van de slachtoffers en het verzamelen van details over hun vermissing en de doodsoorzaak. Het MPI gebruikt tien verschillende databestanden voor de identificatie van vermiste personen en de verificatie als slachtoffer.

De gegevens van elk slachtoffer worden tijdens het verificatieproces vergeleken met ICRC-, ICMP- en AMDB-lijsten. Uiteindelijk beslist de MPI-verificatiecommissie welke gegevens als geloofwaardig en feitelijk juist gelden. Zo beschikt het MPI over een unieke lijst van vermiste personen die regelmatig wordt bijgewerkt als er een nieuw massagraf wordt ontdekt, of als iemand nieuwe feiten over een vermiste persoon komt melden. Dankzij de ruimhartige medewerking van het MPI kon de commissie, met de technische ondersteuning van MPI-medewerkers, gebruik maken van de bij het instituut verzamelde informatie. De voorwaarden voor het gebruik zijn vastgelegd in een 'Memorandum of Cooperation' tussen MPI en commissie. De namen van alle slachtoffers waarvoor bij de commissie een verzoek om schadevergoeding ingediend is, zijn door medewerkers van het MPI geverifieerd en van aanvullende informatie voorzien over de datum van vermissing en de plaats waar het slachtoffer voor het laatst is gezien.

Ook ICMP beschikt over een actieve database met geactualiseerde informatie over de slachtoffers van de genocide. ICMP is opgericht na het 'Dayton Peace Agreement' uit 1995. De ICMP-database wordt permanent bijgewerkt zodra nieuwe informatie over slachtoffers beschikbaar komt. De organisatie stelde de commissie een speciaal opgemaakte lijst ter beschikking van die slachtoffers uit het bestand van de organisatie, die op 11, 12 of 13 juli 1995 voor het laatst in Potočari zijn gezien. In de ontvangen lijst zelf wordt geen onderscheid gemaakt naar de datum waarop een vermiste persoon voor het laatst is gezien.

Een formeel verzoek van de commissie om ondersteuning werd in juli 2022 door het MICT ingewilligd. Van deze opvolgorganisatie van het Joegoslavië Tribunaal ontving de commissie tevens lijsten van vermiste en overleden personen uit Srebrenica ('Srebrenica Missing- List of Persons Reported Missing' and 'Dead After the Takeover of Srebrenica'). Bij de beoordeling van verzoeken is gebruik gemaakt van de geïntegreerde lijst van slachtoffers in een versie uit 2012 ('Integration of 2012 ICMP Update on Srebrenica D000-3630/D000/3630 RED'). Het MICT stelde de commissie ook een vijftigtal niet openbare getuigenverklaringen uit de bestanden van ICTY ter beschikking. Deze verklaringen vormden het resultaat van een zoekopdracht in de bestanden van ICTY naar documenten waarin het woord Potočari voorkwam.

Het Internationale Rode Kruis heeft in 1995 een lijst opgesteld met het specifieke doel alle vermiste personen te registreren. Daarbij is ook informatie verzameld over de plaats van verdwijning van een vermiste. Door de commissie is een lijst gebruikt met de titel 'ICRC Srebrenica solved dead september 2008'.

Om persoonsverwisselingen uit te sluiten werd bij alle bestanden naast de voor- en de familienaam van een slachtoffer ook gebruik gemaakt van informatie over de vadersnaam, de geboortedatum en de geboorteplaats in de lijsten. Andere beschikbare informatie, zoals de vindplaats van de stoffelijke overschotten van een slachtoffer, zijn bij de keuze om nabestaanden uit te nodigen hun verzoek nader te motiveren, niet gebruikt. Uit gesprekken met onder meer de directeur van het MPI bleek dat deze informatie onvoldoende onderscheidend is, met het oog op de vraag of een slachtoffer op de militaire basis van Dutchbat bescherming had gezocht.

Er is gekozen voor het selectief uitnodigen van verzoekers om aanvullende informatie te verschaffen over de verblijfplaats van hun overleden familielid. Reden daarvoor was bij nabestaanden zo min mogelijk verwachtingen te wekken die niet waargemaakt zouden kunnen worden. Verondersteld werd daarbij dat nabestaanden van slachtoffers die niet voor het laatst in Potočari gezien waren, een geringe kans zouden hebben om hun verzoek overtuigend te motiveren.

Ook de nabestaanden die niet actief zijn uitgenodigd om aanvullende informatie over het verblijf van hun omgekomen familielid aan te leveren, konden hun verzoek nader motiveren. De commissie beoordeelde documenten en verklaringen die ter ondersteuning van een verzoek spontaan werden overgelegd, op eenzelfde wijze als de op uitnodiging ontvangen stukken.

Eisen aan getuigenverklaringen

De nabestaanden van slachtoffers die volgens de verschillende databestanden voor het laatst in Potočari gezien zijn, ontvingen een brief (zie bijlage 10) met een gedetailleerde beschrijving van de formele en materiële eisen waaraan de verklaringen moesten voldoen.

De getuigenverklaringen die ter motivering van een verzoek zijn overgelegd moesten aan de volgende eisen voldoen:

- Een verzoeker moest minstens **twee** gewaarmerkte schriftelijke verklaringen van getuigen overleggen. Onder gewaarmerkt verstond de commissie verklaringen die afgelegd zijn ten overstaan van een gemeenteambtenaar of notaris en voorzien zijn van een stempel van de gemeente of notaris.
- De getuigen moesten zelf geen direct belang bij hun verklaring hebben. Ze moesten in elk geval geen verzoek hebben ingediend voor het slachtoffer over wie ze getuigden. Verklaringen van aangetrouwde familieleden, van neven, nichten, kleinkinderen of grootouders (alle familierelaties die niet onder de Regeling vallen) zijn als volwaardige getuigen geaccepteerd.
- Een verklaring van een verzoeker kon als ondersteuning dienen van de andere twee getuigenverklaringen. Zo een verklaring telde echter niet mee als een van de twee getuigenverklaringen die vereist waren.
- De getuigen moesten uit **eigen waarneming** verklaren, dus niet van horen zeggen.
- De getuigenverklaringen moesten afzonderlijk van elkaar zijn afgelegd.
- Uit de verklaring moest blijken waar in Potočari het slachtoffer precies verbleef. Verzoekers zijn in de brief gewezen op het belang van details op basis waarvan geconcludeerd kon worden, dat de getuige zelf en het slachtoffer op 11, 12 en 13 juli 1995 op de UN-compound aanwezig waren. In dertien vragen zijn elementen benoemd die voor de onderbouwing van een verzoek van belang konden zijn. Nadrukkelijk is duidelijk gemaakt dat de enkele verklaring dat het slachtoffer aanwezig was op de UN-compound in Potočari in de namiddag van 13 juli 1995 niet volstaat.

Deze informatie was ook te vinden op de website van de commissie.

Overwegingen bij het bieden van de gelegenheid een verzoek te motiveren

De commissie realiseerde zich dat een verzoek om gedetailleerde verklaringen af te leggen, voor de verzoeker en voor de getuige emotioneel zeer belastend kon zijn. De verschrikkelijke gebeurtenissen in Srebrenica hebben diepe sporen bij alle overlevenden achtergelaten. De pijn van het verlies van een dierbare door de nietsontziende agressie van Bosnische Serviërs, is voor de meeste nabestaanden nog dagelijks voelbaar. Ook bij de overlevenden van Potočari zijn de eigen verschrikkelijke ervaringen, de angst en de wanhoop nog levendig. Dat bleek onder meer uit gesprekken met ooggetuigen.

De commissie is zich er tevens van bewust dat een afwijzing van een met verklaringen onderbouwd verzoek, mogelijk meer pijn bij de betrokkenen kon veroorzaken. Duidelijk was ook dat het vinden van getuigen, meer dan 25 jaar na de genocide in Srebrenica, voor veel verzoekers niet gemakkelijk zou zijn. Gedurende de lange strijd om erkenning zijn inmiddels veel ooggetuigen overleden.

De commissie heeft deze argumenten meegewogen bij de beslissing om nabestaanden de gelegenheid te bieden hun verzoek te motiveren. Alles afwegende bleek het verzoek om getuigenverklaringen de enige betrouwbare mogelijkheid om nabestaanden van slachtoffers die op 13 juli op de compound waren, maar wier aanwezigheid in het onderzoek dat de commissie heeft laten doen niet bevestigd werd, een kans te bieden een schadevergoeding te verkrijgen. Met een beperking tot nabestaanden van Frankenlijstslachtoffers en nabestaanden die zich aangesloten hadden bij de 'Stichting Moeders van Srebrenica' en zo op een post facto lijst terecht waren gekomen die in het onderzoek gebruikt is, zou een aantal rechthebbenden bij voorbaat en ten onrechte uitgesloten worden van compensatie.

De commissie is van oordeel dat het bieden van de mogelijkheid een verzoek met betrekking tot de aanwezigheid van het slachtoffer op de compound nader te motiveren, meer recht doet aan de met grote onzekerheden omgeven historische situatie van de mannelijke vluchtelingen op de UN-compound.

De beoordeling van getuigenverklaringen

De beoordeling van de getuigenverklaringen vond plaats in twee fasen:

- Een beoordeling door de medewerkers van het secretariaat van de commissie en
- Een beoordeling door de commissieleden.

De verklaringen zijn vertaald, gelezen en beoordeeld door de medewerkers van het secretariaat van de commissie. Hun oordeel over de motivering van het verzoek is samengevat in (een deel van) een advies aan de commissie. In totaal zijn meer dan 4.000 verklaringen ontvangen.

Door de medewerkers is informatie verzameld over de getuigen en in het advies opgenomen. Daarbij is gebruik gemaakt van informatie uit de ontvangen verklaringen zelf en informatie uit externe bronnen. Verklaringen van dezelfde getuigen die betrekking hadden op andere slachtoffers zijn met elkaar vergeleken. Wanneer de getuigen in verklaringen van andere getuigen genoemd werden, werd ook deze informatie in het advies verwerkt.

Informatie is ook verkregen uit externe bronnen zoals getuigenverklaringen afgelegd tijdens processen voor het Joegoslavië Tribunaal, historische studies, kranten- en tijdschriftenartikelen of andere openbare verslagen van persoonlijke ervaringen over de gebeurtenissen in Potočari. Veel van deze informatie is verkregen via zoekopdrachten op het internet. Een aantal historische documenten, zoals een lijst van medewerkers van 'Médecins Sans Frontières', een brief van de Nederlandse minister van Defensie met een lijst van een deel van de gewonden, een lijst van personen die met Dutchbat de UN-compound hebben verlaten of de niet openbare getuigenverklaringen uit de bestanden van ICTY die direct na de gebeurtenissen in Srebrenica door ooggetuigen zijn afgelegd, kon als bevestiging van de aanwezigheid van personen op de compound gebruikt worden. Van deze verzamelde externe informatie is een bestand aangelegd met informatie over 467 personen, zodat dit bij de beoordeling van verzoeken vindbaar was.

In een tweede fase van de beoordeling bogen de leden van de commissie zich over de verklaringen en de informatie die in het advies waren samengevat.

De criteria die bij de inhoudelijke beoordeling van de verklaringen zijn gebruikt waren in beide fasen gelijk.

De authenticiteit van een verklaring is beoordeeld aan de hand van algemene elementen, zoals de rijkdom aan details, de weergave van persoonlijke ervaringen, de beschrijving van de innerlijke beleving en de interne consistentie van het verklaarde.

Beoordeeld is verder of de in de verklaring aangehaalde details overeenkomen met wat uit betrouwbare bronnen bekend is over de fysieke omstandigheden en de gebeurtenissen op de UN-compound. Uit onderzoeksrapporten, historische reconstructies, getuigenissen bij verschillende processen met name ten overstaan van ICTY, journalistieke verslagen, compilaties van verslagen van ooggetuigen en eigen gesprekken met vluchtelingen en met militairen van Dutchbat-III, is een uitgebreide beschrijving samengesteld van de gebeurtenissen in Potočari tussen 10 en 13 juli 1995.¹¹ Het rapport van het Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie (NIOD) vormde daarbij, samen met een reconstructie van de gebeurtenissen door Hasan Nuhanović en de persoonlijke gesprekken met ooggetuigen, de belangrijkste bron. De beschrijving diende de commissieleden en medewerkers als ondersteuning bij de analyse van de verklaringen. Het creëerde een gemeenschappelijk kader voor de beoordeling en bevorderde zo een consistente beoordeling van verklaringen.

Om zich een duidelijk beeld van de locatie te kunnen vormen, hebben de leden van de commissie en de medewerkers een bezoek gebracht aan de UN-compound en de directe omgeving van de voormalige accufabriek. Bij deze bezoeken zijn ze begeleid en rondgeleid door ooggetuigen van de gebeurtenissen. Aan de hand van het beschikbare filmmateriaal en de in de loop der tijd verzamelde contemporaine foto's, kon verder een indruk verkregen worden van de situatie tussen 10 en 13 juli 1995.

Hierbij dient direct een kanttekening gemaakt te worden. Over de gebeurtenissen en omstandigheden in Potočari tussen 11 en 13 juli bestaan vele, zeer uitgebreide verhalen en verslagen. Op sommige punten spreken de verschillende verklaringen en historische reconstructies elkaar tegen. Ook uitgebreide historische studies, zoals het onderzoek van het NIOD, bieden geen eensluidende kroniek van de chaotische en bedreigende situatie op en rond de compound op 11, 12 en 13 juli 1995.

Over een aantal zaken met betrekking tot de compound bestaat in de onderzochte betrouwbare bronnen gelukkig wel enige vorm van duidelijkheid. Dat betreft de fysieke kenmerken van de voormalige accufabriek, de wijze waarop vluchtelingen toegelaten werden tot de UN-compound, de wijze waarop ze het terrein van de militaire basis moesten verlaten, de verzorging van een groot aantal gewonden in het gebouw van de voormalige accufabriek en de directe confrontatie met Bosnisch Servische militairen buiten het terrein van de UN-compound. De beschrijvingen die getuigen van deze onderwerpen gaven, vormden specifieke aandachtspunten bij de beoordeling van de verklaringen.

Bij de beoordeling van de verklaringen was de commissie zich er tevens van bewust dat een aantal psychologische mechanismen de herinnering sterk kunnen beïnvloeden. De werking van deze mechanismen die de beleving kunnen vervormen wordt versterkt door drie factoren. Daar is allereerst het chaotische, beangstigende en voor velen traumatische karakter van de gebeurtenissen zelf. Langdurige blootstelling aan angst en doodsb bedreiging kan tot afweer en verdringing van het beleefde leiden. Het kan ook de waarneming zelf beïnvloeden. Ook de tijdsfactor speelt een belangrijke rol. Dat tussen de verschrikkelijke gebeurtenissen en het afleggen van de verklaringen meer dan 25 jaar zijn verstreken, heeft ongetwijfeld het vergeten van details in de hand gewerkt. De lange periode biedt tevens extra ruimte aan vervorming en inkleuring van de herinneringen door later verworven indrukken en informatie.

¹¹ Zie voor de gebruikte bronnen het overzicht in bijlage 11.

Mede tegen de hier geschetste achtergrond werd een enkel element in een getuigenverklaring dat in strijd was met wat uit betrouwbare bronnen bekend was, niet gebruikt om de bewering dat getuigen en slachtoffer op de UN-compound aanwezig waren, in twijfel te trekken. Ook tijdsaanduidingen die afweken van de bekende chronologie van gebeurtenissen, vormden op zichzelf geen reden voor een afwijzing. Het oordeel over de betrouwbaarheid van een verklaring is in alle gevallen gebaseerd op het samenspel van elementen; details die op een verblijf op de UN-compound wezen en elementen die een verblijf aldaar onwaarschijnlijk deden lijken, zijn tegen elkaar afgewogen.

De civielrechtelijke schaderegeling kent geen bezwaarprocedure. Toch heeft de commissie reacties op afwijzingen die met nieuwe verklaringen of documenten gestaafd werden, op eenzelfde zorgvuldige wijze getoetst als de oorspronkelijke verklaringen. In de afwijzingsbrieven (zie bijlagen 12 en 13) zijn verzoekers expliciet gewezen op de bereidheid nieuwe informatie met betrekking tot het verblijf van een slachtoffer opnieuw te beoordelen. Reden voor het geven van een “tweede kans” vormden de met vele onzekerheden omgeven historische context en de praktische problemen die verzoekers tegenkwamen bij het motiveren van hun verzoeken. In totaal zijn op afwijzingen 362 reacties ontvangen. Waar nieuwe verklaringen een verblijf van het slachtoffer op de UN-compound aannemelijk maakten, is de eerdere beslissing herzien.

De hier genoemde factoren nopen volgens de commissie niet alleen tot een zorgvuldige toetsing en een weloverwogen besluitvorming. Ze vragen tevens om een ruimhartige beoordeling. Bij twijfel is daarom in het voordeel van de verzoeker beslist.

Relatie met de vertegenwoordigers van de nabestaandenorganisaties

Ontmoetingen met de moeders

De commissie heeft in een vroeg stadium van de uitvoering contacten gelegd met de verschillende organisaties van nabestaanden van slachtoffers van Srebrenica. In september 2020 heeft in het Memorial Center Srebrenica een eerste ontmoeting plaatsgevonden tussen de secretaris van de commissie en vertegenwoordigers van ‘Majke enklava Srebrenica i Zepa’, vertegenwoordigd door Munira Subašić en Kada Hotić, ‘Zene Srebrenice’, vertegenwoordigd door Nura Begović, ‘Srebrenicke Majke’, vertegenwoordigd door Fadila Efendić en ‘Zene Podrinja’, vertegenwoordigd door Kadefa Rizvanovic (hierna ‘de Moeders’) en de Bosnische advocaten van de ‘Stichting Moeders van Srebrenica’. Bij de ontmoeting was ook de Nederlandse ambassadeur in Bosnië, medewerkers van de ambassade, de woordvoerder van de commissie en onderzoekster N. Tromp aanwezig.

Bij de bespreking maakten de Moeders hun standpunten en kritiek op het arrest van de Hoge Raad kenbaar. Daarbij werd ook duidelijk welke verwachtingen bij hen leefden, ten aanzien van de nog op te stellen regeling en ten aanzien van de uitvoering van een schaderegeling. Men bepleitte een snelle en on-bureaucratische toekenning van schadevergoedingen.

Tijdens de bijeenkomst maakte de voorzitter van de commissie via een videoverbinding kennis met de vertegenwoordigers van de nabestaandenorganisaties. In een persoonlijke boodschap en empathische bewoordingen toonde de voorzitter begrip voor de situatie en houding van de nabestaanden. Ze zette de opdracht van de commissie uiteen, lichtte het mandaat toe en gaf aan welke ruimte de commissie voor eigen invulling heeft.

Als eerbetoon aan de slachtoffers is bij het monument voor de 8.372 slachtoffers van de genocide op de begraafplaats van het Srebrenica Memorial Center (SMC) namens de commissie een krans gelegd. In 2021, 2022 en 2023 namen leden van de commissie deel aan de jaarlijkse herdenking van de genocide op 11 juli.

De ontmoeting in september 2020 vormde het startpunt van een intensieve, openhartige en productieve dialoog tussen de Moeders en de commissie. In de periode tussen september 2020 en juli 2024 vonden in totaal 17 ontmoetingen plaats tussen Munira Subašić, de meest presente woordvoerder van de Moeders en (een deel van) de vertegenwoordigers van de nabestaandenorganisaties en medewerkers of leden van de commissie. In die tijdspanne ontwikkelde de relatie tussen Moeders en commissie zich tot een verhouding van wederzijds respect en vertrouwen.

De basis daarvoor vormde de wederzijdse erkenning van de kwetsbaarheden van de uitvoering van een compensatieregeling, die alleen toegankelijk is voor een deel van de nabestaanden van slachtoffers die tussen 11 en 13 juli 1995 in Potočari verbleven. Moeders en commissie onderkenden gezamenlijk het belang van een zorgvuldige en betrouwbare toekenning van schadevergoedingen.

Op 10 juli 2024 vond een laatste ontmoeting met de vertegenwoordigers van de verschillende nabestaandenorganisaties plaats. Bij die gelegenheid is door de commissie een Bosnischtaalg verslag van werkzaamheden aangeboden. De commissievoorzitter gaf een korte toelichting op de werkwijze bij en de resultaten van de beoordeling van de verzoeken. Ze wees op de diepe en blijvende indruk, die de vele schrijnende verhalen en beschrijvingen van hartverscheurende lotgevallen, waarmee de commissie in de vele getuigenverklaringen werd geconfronteerd, op alle betrokkenen heeft gemaakt. Ze bedankte de Moeders voor hun constructieve houding naar de commissie toe en de gastvrijheid waarmee leden en medewerkers van de commissie telkens werden ontvangen. De bijeenkomst in het Memorial Center in Potočari verliep in een positieve sfeer. De vertegenwoordigers van de nabestaandenorganisaties gaven wederom blijk van hun kritiek op het beperkende karakter van het arrest van de Hoge Raad. Ze wezen tegelijk op de goede verstandhouding die in de loop der jaren met de commissie was opgebouwd en toonden zich ingenomen met de resultaten van de beoordelingen. De Moeders bedankten de leden van de commissie en de medewerkers voor de zorgvuldige werkwijze en de hoeveelheid werk die door de commissie is verricht.

Contacten Memorial Center

Van de directie en de medewerkers van het Srebrenica Memorial Center heeft de commissie alle gevraagde ondersteuning ontvangen. Met de directeur van het Memorial Center hebben verschillende gesprekken plaatsgevonden. Aan zijn verzoek om in Srebrenica en omgeving openbare informatiebijeenkomsten te organiseren, kon door de beperkingen als gevolg van de Covid-epidemie helaas geen gevolg worden gegeven.

De inzet van middelen om nabestaanden te bereiken

De commissie heeft met de inzet van verschillende communicatiemiddelen een inspanning geleverd om zoveel mogelijk rechthebbenden te informeren over het bestaan van de schade-regeling en de verzoekprocedure. De communicatie-inspanningen richtten zich op potentieel rechthebbenden in Bosnië Herzegovina en op potentieel rechthebbenden in de diaspora.

Doel van de communicatie

Het eerste jaar vanaf de daadwerkelijke inwerkingtreding van de schaderegeling (15 juni 2021) was de focus van de voorlichting gericht op onderstaande hoofdboodschappen:

Hoofdboodschappen

- Er is een schaderegeling voor nabestaanden van de omgekomen mannelijke vluchtelingen, die in de namiddag van 13 juli 1995 op de compound van Dutchbat in Potočari verbleven.
- U kunt vanaf 15 juni 2021 zelf op een eenvoudige wijze een verzoek voor een schadevergoeding van € 15.000,00 of € 10.000,00 indienen.
- De verzoekprocedure is eenvoudig en snel.
- U weet binnen circa 3 maanden na het indienen van uw verzoek of u in aanmerking komt voor de schadevergoeding.
- We houden ook rekening met mensen die een verzoek niet zelf kunnen indienen. U kunt bij ons terecht voor hulp en advies in Sarajevo of in Den Haag.
- Wij helpen u in 1 keer goed, vriendelijk en in uw taal.
- Informatie over de Regeling vindt u op www.nccpotocari.org.

Communicatiemiddelen

De commissie beschikte over een herkenbare huisstijl en logo voor alle vormen van externe communicatie. Ter ondersteuning van de voorlichting heeft de commissie de volgende communicatiemiddelen ontwikkeld (allemaal in het Engels, Bosnisch en Nederlands) en per 15 juni 2021 ingezet.

Website

Met ingang van 15 juni 2021 was er een voorlichtingswebsite. Die gaf informatie over de Regeling, de verzoekprocedure en bezoekers konden verzoekformulieren downloaden. De website werd tot en met juli 2024, 632.810 keer bezocht.

Brochure

Met ingang van 15 juni 2021 is er een 3-talige brochure verspreid waarin bondig de Regeling, de verzoekprocedure en de beoordelingsprocedure door de commissie is toegelicht. De brochure was er in print en in pdf-download op de website.

Facebookpagina

De commissie beschikte van 15 juni 2021 tot 15 juni 2023 over een Bosnische facebookpagina. De pagina bevatte een korte voorlichtingsfilm over de Regeling en de verzoekprocedure. In de loop van de jaren is de pagina gevuld met publicaties in Bosnische media. De Facebookpagina is door ruim 8.000 mensen bezocht.

Voorlichtingsfilm

De commissie heeft een voorlichtingsfilm (1.54 minuten) geproduceerd. In de Engelstalige film met Bosnische ondertiteling geeft de commissievoorzitter een uitleg over de Regeling en roept nabestaanden van de slachtoffers op om een verzoek in te dienen. De film is geplaatst op de website van de commissie, de facebookpagina van de commissie en de facebookpagina van:

- <https://www.facebook.com/SrebrenicaMemorialCenter>
- <https://www.facebook.com/kalesija.ba>

- <https://www.facebook.com/gradzvornik056>
- <https://www.facebook.com/grad.gracanica.page>
- <https://www.facebook.com/OpcinaLukavac>
- <https://www.facebook.com/banovici.gov.ba>
- <https://www.facebook.com/banovici.gov.ba>
- <https://www.facebook.com/opcinacelic.ba>
- <https://www.facebook.com/PlatformBiH>
- <https://www.facebook.com/Zene-Srebrenice-Udruzenje-769721493140778/>

Infographic

De commissie heeft een infographic opgesteld die in 5 stappen uitlegt hoe een verzoek moet worden ingediend. De infographic is samen met de brochure verzonden, gepubliceerd op de website van de commissie en lag in print op de kantoren in Sarajevo en Den Haag.

Communicatie acties Bosnië Herzegovina 2021

Vanwege de Covid lockdown kon de commissie in 2021 geen publieksbijeenkomsten in Bosnië Herzegovina organiseren.

Met lokale deskundige PR-ondersteuning zijn de volgende acties uitgevoerd.

Bosnische media op federatie niveau

In de week van 7-11 juni 2021 gaf de commissievoorzitter via Teams een aantal interviews:

- Nationale radio en televisie FTV (Federation TV)
- Radio en television station Glas Drine
- Dnevni Avaz dagblad

De interviews of delen daarvan zijn overgenomen door media op kantonniveau.

Belangenorganisaties

De commissie heeft in de week van 7-11 juni in Bosnië een informatiepakket (zie paragraaf communicatiemiddelen) verzonden aan de volgende belangrijke belangenorganisaties:

- Udruzenje zrtava I svjedoka genocida
- The Association of martyrs and fallen soldiers of Srebrenica in Tuzla
- Snaga Zene
- Association Movement of Mothers of Srebrenica and Žepa Enclaves

Op 15 juni is per e-mail contact opgenomen met bovenstaande organisaties met de vermelding dat de website van de commissie live is. De mail bevatte ook een link naar de videoboodschap van de commissievoorzitter.

Srebreniča Memorial Centre Potočari

In de aanloop naar 15 juni 2021 heeft de commissie een brief gestuurd naar Emir Suljagić (directeur SMC), met het verzoek of het SMC wilde helpen met het onder de aandacht brengen van de Regeling en de verzoekprocedure. In reactie op dit verzoek zijn de Regeling en de verzoekprocedure op de facebookpagina van het SMC geplaatst.

Persbericht (15 juni)

Er is bij de opening van het loket een persbericht verzonden naar het persbureau klix.ba (vergelijkbaar met het ANP) met daarin een uitleg over de commissie, de Regeling en de aankondiging dat nabestaanden die behoren tot de doelgroep een verzoek voor schadevergoeding kunnen indienen.

Extra communicatie-acties

In het tweede deel van 2021 heeft de commissie een aantal extra communicatie-acties uitgevoerd. Daarin stond de oproep om de juiste verzoekprocedure te volgen centraal.

Daarnaast was de boodschap dat de commissie met een grote mate van waarschijnlijkheid kan vaststellen of een slachtoffer op 13 juli 1995 op de UN-compound in Potočari was.

Media

In oktober 2021 heeft de commissievoorzitter interviews gegeven aan TV Sarajevo en aan de tv-zender N1. Tegelijkertijd is er een persbericht door de commissie via Klix.ba verspreid en is er een ingezonden artikel geplaatst in de dagblad Devni Avaz. Het doel van deze interviews was rechthebbenden aan te moedigen om op de juiste wijze een verzoek in te dienen en niet-rechthebbenden te ontmoedigen om een verzoek in te dienen door te wijzen op de nauwgezette werkwijze van de commissie.

Communicatie acties Bosniërs in diaspora juni 2021

Ambassades

In de week van 7 juni heeft de commissie een brief met de brochure gestuurd naar Bosnische ambassades in 'diaspora landen'; te weten Australië, Denemarken, Duitsland, Italië, Oostenrijk, Slovenië, Verenigde Staten, Verenigd Koninkrijk, Zweden en Zwitserland.

Media

In de week van 7 juni 2021 heeft de commissievoorzitter een interview gegeven aan de NOS en aan het Nederlands Dagblad t.b.v. nabestaanden die in Nederland wonen.

Communicatie 2022

Website

In februari 2022 is de website aangepast. Naast de informatie over de verzoekprocedure is er aanvullende informatie over de nauwgezette toetsing van informatie en getuigenverklaringen en de beperkingen van de Regeling aan de website toegevoegd.

Communicatie 2023

Media

- **Brief ambassades**
In april 2023 heeft de commissie een brief gestuurd naar de Bosnische ambassades in de 'diaspora landen' om de sluiting van haar loket bekend te maken, het aantal verzoeken dat is ontvangen en te danken voor de verleende steun.
- **Interview**
In juni 2023 heeft de commissievoorzitter een interview gegeven aan RTL Nieuws (en RTL-online). Het onderwerp van het korte gesprek is het aantal verzoeken dat de commissie heeft ontvangen en de redenen waarom sommige aanvragen door de commissie worden afgewezen.
- **Persbericht**
In juni heeft de commissie een persbericht verzonden naar een selectie van Bosnische media en Klix.ba om de naderende sluiting van haar loket aan te kondigen.

Archivering

Het archief van de commissie is eind augustus 2024 overgedragen in digitale vorm aan het Ministerie van Defensie, conform het Instellingsbesluit.

Terugblik

In een eerste verkennende fase van werkzaamheden is in 2020 informatie verzameld om een beter inzicht te verkrijgen in de omvang en de vele deelaspecten van de opdracht. Daartoe zijn tal van schriftelijke bronnen bestudeerd en is een groot aantal gesprekken gevoerd. Zo ging de commissie te rade bij overlevenden van de genocide, nabestaanden van slachtoffers en hun vertegenwoordigers, personen met een gefundeerde kennis van de sociale, politieke en culturele situatie in Bosnië, vertegenwoordigers van officiële instanties in Bosnië, voormalige Dutchbat-militairen, historici van het NIOD en het Nederlands Militair Historisch Instituut, evenals deskundigen op het gebied van de uitvoering van schaderegelingen.

Op basis van de verzamelde informatie formuleerde de commissie, zoals in de paragraaf Taakopvatting beschreven, vier uitgangspunten 'Gelegenheid bieden aan alle rechthebbenden', 'Laagdrempelig', 'Zorgvuldig' en 'Ruimhartig'. In dit hoofdstuk blikken we aan de hand van deze 4 uitgangspunten terug op de werkzaamheden van de afgelopen vier jaar.

Gelegenheid bieden aan alle rechthebbenden

Een van de geformuleerde doelen was om zoveel mogelijk nabestaanden die voor compensatie in aanmerking zouden kunnen komen, in de gelegenheid te stellen een verzoek in te dienen. Een belangrijke uitdaging daarbij vormde de vraag hoe de schaderegeling onder de aandacht gebracht kon worden van zoveel mogelijk rechthebbenden en tegelijk vermeden kon worden dat bij nabestaanden, tegenover wie de Nederlandse Staat volgens het arrest van de Hoge Raad niet aansprakelijk was, verwachtingen gewekt werden waaraan niet kon worden voldaan. Dat veel Bosniërs als gevolg van de oorlog naar het buitenland gevlucht waren, was hierbij één van de complicerende factoren. Een ander obstakel vormde het feit dat voor veel nabestaanden het onderscheid tussen de UN-compound en de zogenoemde Mini Safe Area niet duidelijk was.

De voorlichtingsactiviteiten die ondernomen zijn en de communicatiemiddelen waarvan gebruik is gemaakt, zijn in het hoofdstuk "De inzet van middelen om nabestaanden te bereiken" beschreven. Om zoveel mogelijk helderheid te verschaffen is in de communicatie veel nadruk gelegd op de definitie van het begrip UN-compound. Op de website van de commissie is op een aparte pagina uitvoerig beschreven wat onder de UN-compound verstaan moet worden. In de brochure en de brieven zijn verzoekers erop gewezen dat alleen het verblijf op een klein deel van de zogenoemde Mini Safe Area recht op compensatie gaf.

De commissie heeft tussen 15 juni 2021 en 15 juni 2023 meer dan 8.000 verzoeken ontvangen. Van nabestaanden die buiten Bosnië en Herzegovina woonden zijn 1.532 verzoeken rechtstreeks ontvangen.¹² Ter vergelijking: Een inventarisatie van nabestaanden die voor compensatie in aanmerking zouden kunnen komen, gemaakt door de 'Stichting Moeders van Srebrenica', omvat 922 personen. Deze aantallen vormen samen met de uitvoerige aandacht die aan de Regeling is besteed in Bosnische media, een indicatie voor de brede bekendheid van de schaderegeling. Op grond van deze aantallen lijkt het aannemelijk dat een groot deel van de rechthebbenden ook werkelijk in de gelegenheid is gesteld een verzoek in te dienen.

Ook de cijfers met betrekking tot slachtoffers kunnen hiervoor als indicatie dienen. Voor 2.690 slachtoffers zijn verzoeken overgelegd. Voor 612 slachtoffers zijn schadevergoedingen toegekend. De hoogste schatting van het aantal mannen dat op de UN-compound in Potočari verbleef bedraagt 750. Niet alle mannelijke personen die op de UN-compound aanwezig waren, zijn vermoord. Van de Frankenlijst overleefden 37 personen, ofwel 14 procent.

Laagdrempelig

Voor de realisatie van het voornemen om alle nabestaanden een laagdrempelige mogelijkheid te bieden een schadevergoeding in te dienen, was het van groot belang dat bij de totstandkoming

¹² Een deel van de in het buitenland verblijvende verzoekers lieten zich bij het indienen en afhandelen van hun verzoek bijstaan door familieleden die in Bosnië waren gebleven.

van de Regeling rekening is gehouden met de sociale en economische omstandigheden in het voornamelijk rurale oostelijke deel van Bosnië. De Regeling wijkt op enkele punten af van het Nederlandse aansprakelijkheidsrecht. Daardoor was het mogelijk ook volwassen kinderen en broers of zussen van slachtoffers in aanmerking te laten komen voor schadevergoeding, zonder zware administratieve lasten. Aan de veelal hechte familiale verbanden en de daarmee vaak gepaard gaande economische verwevenheid, is zo beter recht gedaan. De Regeling sloot daarmee ook aan bij de administratieve werkelijkheid in Bosnië, waar meer dan 25 jaar na de verschrikkelijke gebeurtenissen in Srebrenica geen betrouwbare administraties aanwezig is, die het nabestaanden mogelijk maken aan te tonen dat het slachtoffer (gedeeltelijk) in hun levensonderhoud voorzag.

Om de kosten van het indienen van een verzoek zo laag mogelijk te houden konden nabestaanden de benodigde documenten en de in een tweede beoordelingsstap eventueel gevraagde motiveringen, in het Bosnisch overleggen. Het aantal vereiste documenten was beperkt. De meeste nabestaanden konden volstaan met twee officiële documenten: een geboorte- of trouwakte van henzelf en een overlijdensakte van het slachtoffer. Alleen zussen en broers van een slachtoffer dienden ook een geboorteakte van het slachtoffer over te leggen. Deze documenten zijn in Bosnië tegen geringe kosten direct verkrijgbaar, ook bij gemeenten in de Republika Srpska. Dat gold ook voor het waarmerken van een kopie van het identiteitsbewijs bij gemeente of notaris.

Bij het streven drempels voor het indienen van een verzoek zoveel mogelijk te slechten, bleek de opening van een kantoor in Sarajevo een belangrijk middel. Hoewel zeker in 2021 de COVID-epidemie beperkingen oplegde aan het directe contact met verzoekers, werd het kantoor zeer drukbezocht. Vragen van nabestaanden over de voorwaarden voor het verkrijgen van een schadevergoeding, de wijze van indienen en de benodigde documenten, werden hier direct beantwoord.

Voor een deel van de nabestaanden vormde de vraag om aannemelijk te maken dat hun omgekomen familielid op de compound was, vermoedelijk wel een aanzienlijke praktische drempel. Niet alle nabestaanden beschikken over de vaardigheden en competenties die voor een succesvolle motivering nodig zijn. Veel oudere verzoekers, met name veel oudere vrouwen, zijn analfabeet en hebben weinig ervaring in de omgang met instanties. Ondanks een uitvoerige uitleg bleek niet iedereen te begrijpen wat nodig is om overtuigend aannemelijk te maken dat het omgekomen familielid op de UN-compound was in de namiddag van 13 juli 1995. Wie over hechte sociale of familiale verbanden beschikte kon hulp inroepen. Wie dat niet kon, liep mogelijk op tegen een onoverkomelijke horde.

Het hoge aantal ingediende verzoeken werpt naar de mening van de commissie ook een licht op de realisatie van het uitgangspunt een eenvoudig wijze van indienen mogelijk te maken, die een minimum aan administratieve en financiële belasting voor nabestaanden met zich meebrengt.

Lange behandelingsduur

Een keerzijde van het onverwacht grote aantal verzoeken vormde de lange behandelingsduur. Gemiddeld moesten verzoekers, die gevraagd waren hun verzoek nader te motiveren, zeven maanden op een antwoord wachten. Hoewel er weinig klachten over de behandelingsduur zijn ontvangen, is de commissie zich ervan bewust dat veel verzoekers (te) lang in onzekerheid verkeerden over hun verzoek. Bij de behandelingsduur speelden verschillende factoren een rol. De wens om nabestaanden snel uitsluitsel te geven over hun verzoek, stuitte in de praktijk op capaciteitsbeperkingen. Het aantal verzoeken in totaal, maar vooral ook het aantal dat in de eerste vier maanden van openstelling is ingediend, was groter dan verwacht. Inschakeling van extra medewerkers was slechts beperkt mogelijk, vanwege beschikbaarheid en vanuit budgettaire overwegingen. Om een 'klantvriendelijke' bejegening van nabestaanden mogelijk te maken en een zorgvuldige registratie en verwerking te kunnen waarborgen, is de ondersteunende staf van de commissie voornamelijk gevormd door tweetalige (Nederlands-Bosnisch en Engels-Bosnisch) medewerkers.

Bij de praktische inrichting van het proces van indienen en verwerken van verzoeken, is rekening gehouden met de digitale mogelijkheden en vaardigheden van met name de groep oudere nabestaanden. Daarom is gekozen voor het werken met fysieke documenten in plaats van een interactief internetportaal. De keuze om de verantwoordelijkheid voor de vertaling van documenten en verklaringen bij de commissie en niet bij de verzoekers te leggen, bracht een aanzienlijke werkbelasting en kostte veel tijd. Tenslotte was ook de vereiste zorgvuldige analyse van de verklaringen arbeids- en tijdsintensief.

Zorgvuldig en ruimhartig

Het in acht nemen van de grootst mogelijke zorgvuldigheid bij de beoordeling om tot een zo betrouwbaar mogelijke vaststelling van het recht op een schadevergoeding te komen, vormde een derde uitgangspunt.

Zoals inleidend beschreven oordeelde de Hoge Raad in zijn arrest van 19 juli 2019 dat de Nederlandse Staat alleen aansprakelijk is voor de omgekomen mannen die in de namiddag van 13 juli 1995 op de UN-compound aanwezig waren. Als gevolg daarvan heeft de schaderegeling betrekking op een klein deel van de mannen, die tussen 11 en 13 juli 1995 in Potočari waren en door de agressie van de Bosnische Serviërs om het leven zijn gebracht. Het grootste deel van de naar schatting 1.900 à 2.000 mannelijke slachtoffers uit Potočari, valt niet onder de aansprakelijkheid zoals vastgesteld door de Hoge Raad.

In het verlengde van het arrest van de Hoge Raad en de daarop gebaseerde Regeling, diende bij de beoordeling van verzoeken een onderscheid te worden gemaakt tussen beide groepen slachtoffers.

Voor de commissie was mede op grond van de gevoerde gesprekken, van begin af aan duidelijk hoe gevoelig het maken van dit onderscheid bij de nabestaanden lag. Voor veel nabestaanden betekende compensatie in de eerste plaats een erkenning van hun leed. Juist omdat een groot deel van de mensen die in Potočari dierbaren verloren hebben, niet in aanmerking konden komen voor compensatie, diende bij het maken van een onderscheid de grootst mogelijke zorgvuldigheid in acht genomen te worden. Er moest zoveel mogelijk voorkomen worden dat nabestaanden wier omgekomen familielid niet op de compound was, wel een schadevergoeding zouden krijgen. Nabestaanden van een slachtoffer dat wel op de UN-compound was mochten niet van compensatie worden uitgesloten. Ook de vertegenwoordigers van de nabestaanden legden in de gesprekken met de commissie hier sterk de nadruk op. Ze wezen erop dat het onderscheid door veel nabestaanden als onrechtvaardig wordt ervaren en waarschuwden dat onterechte toekenningen de verdeeldheid tussen nabestaanden zou versterken.

Tegelijkertijd werd de commissie bij de beoordeling van de verzoeken geconfronteerd met een aantal factoren die de waarheidsvinding belemmerde. In het hoofdstuk De beoordeling van getuigenverklaringen, is gewezen op de rol die het verstrijken van meer dan 25 jaar, het traumatische karakter van de gebeurtenissen zelf en psychologische mechanismen, voor de herinnering kunnen spelen. Daar is ook aangeduid dat er, zeker op detailniveau, weinig zekerheid bestaat over het precieze verloop van de gebeurtenissen gedurende de dagen dat duizenden vluchtelingen in Potočari beschutting zochten. Ook historische studies, zoals het zeer uitgebreide NIOD-rapport, bieden geen consistente reconstructie van het gebeurde. De wijze waarop directbetrokkenen de gebeurtenissen hebben beleefd en zich herinneren, divergeren sterk. Over eenzelfde voorval of een moment, bestaan soms uiteenlopende, soms tegenstrijdige beschrijvingen. Verschillende ooggetuigen plaatsen eenzelfde gebeurtenis op verschillende momenten in de tijd. Een eenduidige, samenhangende chronologische reconstructie van de gebeurtenissen, vrij van tegenstrijdigheden, is daarom niet te verkrijgen.

Uit contemporaine verslagen van vluchtelingen, gesprekken met ooggetuigen en uit een groot deel van de ontvangen getuigenverklaringen, bleek bovendien dat voor een deel van de verzoekers en hun getuigen het onderscheid tussen het terrein van de compound en de andere industrieterreinen in de directe omgeving, niet duidelijk was. In veel verklaringen wordt de door de commandant van Dutchbat uitgeroepen Mini Safe Area gelijkgesteld aan het veel kleinere terrein van de UN-compound. Velen die uit de richting van Srebrenica in Potočari arriveerden, meenden na het passeren van de eerste rij Blauwhelmen, voorbij de gele linten die Dutchbat ter markering van de Mini Safe Area had gespannen, de UN-compound te hebben bereikt. Veel vluchtelingen streken neer op de omliggende industrieterreinen. Ook zij verbleven in verlaten, door beschietingen aangetaste fabrieksgebouwen. Ook dat droeg er vermoedelijk toe bij, dat velen geen

onderscheid maakten tussen de eigen verblijfplaats en de voormalige accufabriek. In de communicatie met nabestaanden is daarom extra nadruk gelegd op de afbakening van de UN-compound, in lijn met het arrest van de Hoge Raad. Een definitie van het begrip UN-compound is zowel op de website van de commissie, alsook in de correspondentie met verzoekers gegeven. Dat heeft niet kunnen voorkomen dat veel nabestaanden, die zelf of wier omgekomen familielid geen toegang wisten te krijgen tot de compound, zich met een verzoek tot de commissie wendden.

Uit hun verklaringen wordt duidelijk dat hun lot en hun leed zich in niets onderscheidt van het leed van nabestaanden van slachtoffers die wel op de compound waren. De verklaringen van diegenen die niet aannemelijk konden maken dat een slachtoffer op de UN-compound was, getuigen stuk voor stuk van verschrikkelijke persoonlijke drama's. Schrijnende verhalen van vrouwen die moesten toezien hoe hun man en hun zonen door Bosnisch-Servische soldaten weggevoerd werden. Verhalen horende bij verzoeken die op grond van de criteria van de Regeling echter ook bij een ruimhartige beoordeling afgewezen moesten worden. Schrijnend en pijnlijk vooral voor de nabestaanden van slachtoffers die buiten hun schuld op 11 juli 1995 er niet in slaagden het terrein van de UN-compound te betreden.

Het is begrijpelijk dat iemand die een echtgenoot, vader, broer, zoon of dochter in Potočari heeft verloren, een afwijzing als onrechtvaardig ervaart omdat hij of zij niet aannemelijk kan maken dat een omgekomen familielid op de UN-compound was. In het verlengde van kritiek op het arrest van de Hoge Raad, is het niet verwonderlijk dat het maken van een onderscheid tussen de slachtoffers in Potočari ook bij toekenning van een schadevergoeding, ongenoegen en weerstand opriep. De beslissingen van de commissie hebben bij afgewezen verzoekers tot onbegrip en teleurstelling geleid. Ook op hun leven heeft het verlies van hun dierbaren een diepe en blijvende invloed. Velen voelen het gemis nog dagelijks. Sommigen hebben de afwijzing van hun verzoek ervaren als ontkenning van het leed dat hun dierbaren is aangedaan en als miskennis van hun persoonlijk lijden. In brieven aan de commissie gaven ze uitdrukking aan dat gevoel. Ook een ruimhartige beoordeling en een empathische communicatie konden dat niet voorkomen.

De commissie heeft haar zorg, dat het maken van een onderscheid tussen slachtoffers die wel op de compound waren en diegenen die buiten moesten blijven, averechtse effecten kon sorteren, met het ministerie van Defensie gedeeld.

Met de hiervoor beschreven werkwijze heeft de commissie getracht een zo betrouwbaar mogelijke beoordeling te waarborgen. Waarheidsvinding was in de geschetste context, 25 jaar na de verschrikkelijke gebeurtenissen, een moeilijke opgave. Een ruimhartige beoordeling, waarbij verzoekers veelal het voordeel van de twijfel is gegund, was in die context noodzakelijk. De commissie meent met de gekozen aanpak de waarheid zo goed mogelijk te hebben benaderd.

Zorg voor een gepaste nazorg

Met de afhandeling van de schaderegeling is een belangrijke stap gezet. Dat geldt zeker voor al diegenen die de compensatie als erkenning van het hun aangedane onrecht zien. Het hoofdstuk Srebrenica is daarmee echter niet gesloten. In haar historische toespraak bij de 27ste herdenking van de genocide in Srebrenica, wees minister Ollongren erop, dat het diepe menselijke leed van de gebeurtenissen in juli 1995 tot op de dag van vandaag voelbaar is.

Om mogelijke averechtse effecten van het toekennen van een vergoeding aan een beperkt deel van de nabestaanden en het daarmee verbonden individuele leed te verzachten, acht de commissie enige vorm van nazorg voor de nabestaanden van de genocide wenselijk. De commissie beveelt de Nederlandse Regering daarom aan om middelen ter beschikking te stellen die een goede sociale en psychologische begeleiding van nabestaanden langdurig mogelijk maken.

Bijlagen*

- 1** Instellingsbesluit
- 2** Regeling
- 3** Uitvoeringsprotocol
- 4** Verzoekformulier
- 5** Brochure
- 6** Infographic
- 7** Vastellingsovereenkomst
- 8** Toekenningsbrief (voorbeeld)
- 9** Privacy protocol
- 10** Brief Verzoek om aanvullende informatie verblijf slachtoffer
- 11** Geraadpleegde literatuur
- 12** Afwijzingsbrief (voorbeeld, slachtoffer onbekend)
- 13** Afwijzingsbrief (voorbeeld, slachtoffer niet op UN-Compound)
- 14** Gesprekspartners

* Alle bijlagen (met uitzondering van nummer 14) zijn ook in het Engels en Bosnisch opgesteld.

Bijlage

- 1 Instellingsbesluit

Instellingsbesluit Commissie Uitvoering civielrechtelijke regeling Srebrenica

30 juni 2020

Nr: BS2020012633

De Minister van Defensie en de Minister van Buitenlandse Zaken,

Gelet op artikel 2, eerste lid, van de Wet vergoedingen adviescolleges en commissies;

Besluiten:

Artikel 1 Begripsbepalingen

In dit besluit wordt verstaan onder:

1. *ministers*: de Minister van Defensie en de Minister van Buitenlandse Zaken;
2. *commissie*: de Commissie Uitvoering civielrechtelijke regeling Srebrenica, bedoeld in artikel 2.

Artikel 2 Instelling en taak

1. Ingesteld wordt de Commissie Uitvoering civielrechtelijke regeling Srebrenica. Deze commissie heeft tot doel om op een onafhankelijke wijze uitvoering te geven aan een tot stand te brengen regeling ter uitvoering van het arrest van de Hoge Raad der Nederlanden van 19 juli 2019 inzake Staat/Stichting Mothers of Srebrenica.
2. De commissie heeft tot taak het gehele ontvangst, beoordelings- en besluitvormingsproces van de uitvoering van de regeling ter hand te nemen. Hieronder vallen de volgende taken:
  - a. het ontvangen en registreren van de ingediende verzoeken;
  - b. het uitvoeren van beoordelingen van de ingediende verzoeken en het daartoe benodigde onderzoek verrichten;
  - c. het nemen van gemotiveerde beslissingen per verzoek die de grondslag vormen voor een vaststellingsovereenkomst, het sluiten van een vaststellingsovereenkomst dan wel het afwijzen van een verzoek met een gemotiveerde afwijzingsbrief;
  - d. het voeren van een toegankelijke en empathische communicatie ten opzichte van de doelgroep;
  - e. het laten uitbetalen van de vergoeding aan de betreffende verzoeker.
3. De ministers verlenen volmacht en machtiging aan de commissie voor het uitvoeren van de in het tweede lid genoemde taken.

Artikel 3 Samenstelling, benoeming, ontslag

1. De commissie bestaat uit drie leden waaronder een voorzitter.
2. De leden hebben zitting op persoonlijke titel en oefenen hun functie onafhankelijk en onpartijdig uit.
3. De leden kunnen (op eigen verzoek of wegens ongeschiktheid, onbekwaamheid of op andere zwaarwegende gronden) worden geschorst en ontslagen door de ministers.
4. Tot lid van de commissie worden benoemd:
  - a. Mw. Mr. S.F.M. Wortmann (te Den Haag), tevens voorzitter;
  - b. Mr. A. Hammerstein (te Arnhem);
  - c. Mr. E. Kronenburg (te Langbroek).

Artikel 4 Aanspreekpunt en taak vanuit ministeries

1. Vanuit het Ministerie van Defensie functioneert de Directeur-generaal Beleid als liaison voor de Commissie. Vanuit het Ministerie van Buitenlandse Zaken heeft de Directeur-generaal Politieke Zaken deze rol.
2. Het Ministerie van Defensie is verantwoordelijk voor de uitbetaling van toegekende verzoeken.

Artikel 5 Instellingsduur

De commissie wordt ingesteld voor de duur van twee jaar en zes maanden. Indien naar het oordeel van de commissie de werkzaamheden daartoe aanleiding geven, verlengen de ministers tijdig de instellingsduur met een daarbij te bepalen duur.

Artikel 6 Secretariaat

1. De commissie wordt ondersteund door een secretariaat.
2. Het secretariaat is onafhankelijk en is voor de uitvoering van zijn taak uitsluitend verantwoording verschuldigd aan de voorzitter van de commissie.

Artikel 7 Werkwijze en Uitvoeringsprotocol

1. De commissie stelt haar eigen werkwijze vast en stelt een uitvoeringsprotocol vast.
2. De commissie draagt zorg voor naleving van de AVG.
3. De commissie kan zich door andere personen doen bijstaan voor zover dat voor de vervulling van haar taak nodig is.

Artikel 8 Inwinnen van inlichtingen commissie

1. De commissie is bevoegd zich voor het inwinnen van inlichtingen rechtstreeks te wenden tot personen en instellingen met het verzoek die medewerking te verlenen die redelijkerwijs nodig is voor de uitvoering van de in artikel 2 tweede lid genoemde taken.
2. De ministers verlenen de commissie de verlangde medewerking en toegang tot alle informatie die zij nodig heeft voor de vervulling van de in artikel 2 tweede lid genoemde taken.

Artikel 9 Vergoeding

1. Aan de voorzitter wordt een vaste vergoeding per maand toegekend, waarbij de salarisschaal wordt vastgesteld op schaal 18, trede 10 van bijlage I-B van de Arbeidsvoorwaardenovereenkomst sector Rijk 2018–2020 en de arbeidsduurfactor op 6/36.
2. Aan de andere leden wordt een vaste vergoeding per maand toegekend, waarbij de salarisschaal wordt vastgesteld op schaal 18, trede 10 van bijlage I-B van de Arbeidsvoorwaardenovereenkomst sector Rijk 2018–2020 en de arbeidsduurfactor op 4/36.
3. Na het verstrijken van de geldigheidsduur van de Arbeidsvoorwaardenovereenkomst sector Rijk 2018–2020 wordt de in dit artikel bedoelde vergoeding voortgezet alsof de geldigheidsduur niet verstreken is, met dien verstande dat bij het tot stand komen van een nieuwe Arbeidsvoorwaardenovereenkomst sector Rijk gedurende de werkingssfeer van dit besluit de in dit artikel bedoelde vergoeding overeenkomstig wordt aangepast

Artikel 10 Kosten van de commissie

1. De kosten van de commissie komen, op basis van een begroting, voor rekening van de ministers. Onder kosten worden in ieder geval verstaan:
  - a. de kosten voor huisvesting, de faciliteiten van vergaderingen en voor secretariële ondersteuning;
  - b. de kosten voor het inschakelen van externe deskundigheid. Dit kan onder andere de volgende taken bevatten: ondersteuning voor het beoordelen, het laten verrichten van onderzoek, vertaaldiensten en archivering;
  - c. de reiskosten voor binnenlandse reizen die worden vergoed op grond van/op basis van voor werknemers in de sector Rijk geldende vergoedingsregelingen. Er wordt in beginsel per openbaar vervoer gereisd, waarbij treinreizen (1e klas) kunnen worden gedeclareerd op basis van de betreffende bewijsvoering. Wanneer dit niet mogelijk is of wanneer het doelmatiger is om met eigen vervoer te reizen, bestaat aanspraak op een vergoeding van € 0,37 per autokilometer;
  - d. de internationale reis- en verblijfkosten indien dit voor het onderzoek noodzakelijk is, conform de voor werknemers in de sector Rijk geldende vergoedingsregelingen.
2. De commissie biedt zo spoedig mogelijk na haar instelling een begroting aan de ministers aan.

Deze bevat de kosten van de commissie. Bij de beëindiging van haar werkzaamheden legt de commissie over de financiën verantwoording af.

Artikel 11 Huisvesting onderzoekscommissie

De commissie verricht haar werkzaamheden op een locatie in Nederland buiten de kantoren van de beide ministeries.

Artikel 12 Rapportage

1. Bij de beëindiging van haar werkzaamheden maakt de commissie een eindverslag, inclusief financiële rapportage van de gemaakte kosten door de commissie.
2. De commissie verstrekt aan de ministers desgevraagd tussentijds de door hen gewenste inlichtingen.

Artikel 13 Archiefbescheiden

Het archief van de commissie wordt na afloop van de werkzaamheden van de commissie overgedragen aan de Minister van Defensie.

Artikel 14 Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant, waarin het wordt geplaatst.

Artikel 15 Citeertitel

Dit besluit wordt aangehaald als: Instellingsbesluit Commissie Uitvoering civielrechtelijke regeling Srebrenica.

Dit besluit zal in de Staatscourant worden geplaatst en in afschrift worden gezonden aan de leden van de commissie.

's-Gravenhage, 30 juni 2020

*De Minister van Defensie,
A.Th.B. Bijleveld-Schouten*

*De Minister van Buitenlandse Zaken,
S. Blok*

Bijlage

---

2 Regeling

Civielrechtelijke regeling ter uitvoering van het arrest van de Hoge Raad van 19 juli 2019 inzake Staat/Stichting Mothers of Srebrenica, Ministerie van Defensie

17 mei 2021

Nr. 2021010637

De Minister van Defensie en de Minister van Buitenlandse Zaken maken bekend dat de door hen ingestelde Commissie¹ deze regeling zal hanteren bij de civielrechtelijke afwikkeling van de schade van de nabestaanden van de omgekomen mannelijke vluchtelingen die aan het eind van de middag op 13 juli 1995 op de compound van Dutchbat in Potočari verbleven.

1 Inleiding

Deze regeling dient ter uitvoering van het arrest van de Hoge Raad der Nederlanden van 19 juli 2019 inzake de aansprakelijkheid van de Staat jegens de nabestaanden van de omgekomen mannelijke vluchtelingen die aan het eind van de middag op 13 juli 1995 op de compound van Dutchbat in Potočari verbleven. De Hoge Raad heeft in zijn arrest geoordeeld dat de Staat onrechtmatig heeft gehandeld jegens deze groep mannelijke vluchtelingen (hierna te noemen slachtoffer(s)) en heeft de aansprakelijkheid van de Staat vastgesteld op 10% van de schade die de nabestaanden als gevolg van dit onrechtmatig handelen hebben geleden.

Deze regeling biedt de mogelijkheid om de vorderingen tot schadevergoeding van deze nabestaanden buitengerechtelijk af te doen door middel van het sluiten van een privaatrechtelijke vaststellingsovereenkomst met de Staat. Deze regeling bepaalt welke personen onder welke voorwaarden voor het sluiten van een dergelijke vaststellingsovereenkomst in aanmerking kunnen komen.

De Commissie bepaalt de wijze van uitvoering en legt die vast in een uitvoeringsprotocol.

Deze regeling heeft – gelet op het zuiver privaatrechtelijke karakter van de vordering van de nabestaanden jegens de Staat en de gekozen oplossing voor afdoening daarvan via het sluiten van een vaststellingsovereenkomst naar burgerlijk recht – geen publiekrechtelijke basis, noch wordt bedoeld hiervoor een publiekrechtelijke basis te vormen.

2 Toepassingsbereik van de regeling

Voor een vaststellingsovereenkomst en schadevergoeding onder deze regeling komt in aanmerking een nabestaande die:

- een huwelijksrelatie had met een slachtoffer ten tijde van diens overlijden;
- een kind is van een slachtoffer;
- een ouder is van een slachtoffer;
- een broer of zus is van een slachtoffer

Personen die zelf behoren tot een van de hiervoor genoemde categorieën kunnen een verzoek indienen onder deze regeling; de mogelijkheid tot het indienen van een verzoek is niet overdraagbaar en gaat niet door vererving over op erfgenamen van personen in de hiervoor genoemde categorieën. Echter, in het geval dat een persoon in een van de hiervoor genoemde categorieën komt te overlijden nadat een verzoek is ingediend bij de Commissie, zal bij toekenning van het verzoek worden overgegaan tot het sluiten van een vaststellingsovereenkomst met, en het betalen van schadevergoeding aan, de erfgenaam of, in het geval van meerdere erfgenamen, de daartoe door de gezamenlijk erfgenamen aangewezen erfgenaam van de overleden verzoeker, onder de voorwaarde dat het erfgenaamschap wordt aangetoond.

Een samenlevingsrelatie die ten tijde van het overlijden van het slachtoffer ten minste drie jaar bestond, wordt gelijkgesteld met een huwelijksrelatie. Dat geldt ook voor een samenlevingsrelatie van kortere duur dan drie jaar, indien uit die samenlevingsrelatie een kind is geboren.

Indien in andere gevallen een verzoek wordt ingediend, zal de Commissie naar bevind van zaken handelen.

¹ Staatscourant 35957 van 2 juli 2020, Instellingsbesluit Commissie Uitvoering civielrechtelijke regeling Srebrenica

3. Voorwaarden om in aanmerking te komen voor schadevergoeding

- a. De verzoeker dient bij zijn of haar verzoek de volgende gegevens te verstrekken:
  - Een geldig identiteitsbewijs met daarop (ten minste) zijn of haar volledige naam, woonplaats en geboortedatum- en plaats;
- b. Daarnaast dient de verzoeker, gemotiveerd aannemelijk te maken dat:
  - Het slachtoffer eind van de middag op 13 juli 1995 op de compound verbleef; en
  - verzoeker behoort tot één van de categorieën nabestaanden die in 2 is omschreven.

De verzoeker dient alle documenten, bescheiden en bewijsstukken – voor zover in redelijkheid mogelijk – schriftelijk aan te leveren.

De Commissie beoordeelt de aannemelijkheid van een verzoek en zal een verzoek toekennen of afwijzen. Indien zij dit nodig acht kan zij nader onderzoek (laten) doen. In gevallen waarin naar oordeel van de Commissie onredelijke of onbillijke situaties ontstaan, beslist de Commissie.

4. Schadevergoeding

Indien naar het oordeel van de Commissie de verzoeker aannemelijk heeft gemaakt dat verzoeker aan de in deze regeling genoemde vereisten en voorwaarden voldoet, wordt hem of haar een vaststellingsovereenkomst aangeboden op grond waarvan – na ondertekening daarvan door beide partijen – een schadevergoeding wordt uitgekeerd ter compensatie van 10% van de voor door hem of haar geleden materiële en immateriële schade als gevolg van het overlijden van het slachtoffer.

Deze schadevergoeding bedraagt voor:

Personen die een huwelijksrelatie hadden met een slachtoffer: € 15.000,-, alles inbegrepen.

Andere verzoekers genoemd onder 2 van deze regeling: € 10.000,-, alles inbegrepen.

Indien een verzoeker op grond van artikel 2 van deze regeling aanspraak zou maken op een schadevergoeding voor meerdere slachtoffers dan worden deze vergoedingen uitsluitend uitgekeerd indien en voor zover het gaat om verzoekers met een huwelijksrelatie en/of een familierelatie in de eerste graad tot het slachtoffer. Dit zijn ouders van één of meer slachtoffers, echtgenoten van een slachtoffer die tegelijk ouder zijn van één of meer slachtoffers en nabestaanden waarvan de vader en de echtgenoot tot de slachtoffers gerekend worden. In alle overige gevallen wordt op grond van deze regeling slechts één schadevergoeding per verzoeker uitgekeerd.

Het bedrag dat ingevolge de vaststellingsovereenkomst aan een verzoeker wordt uitgekeerd, wordt geacht alle schade die verzoeker heeft geleden als gevolg van het overlijden van het slachtoffer voor wiens overlijden de vergoeding wordt uitgekeerd te vergoeden en wordt uitgekeerd tegen finale kwijting van alle mogelijke vorderingen van de verzoeker op de Nederlandse Staat ten aanzien van het overlijden van het slachtoffer voor wiens overlijden de vergoeding wordt uitgekeerd, met inbegrip van eventuele vorderingen ter zake van buitengerechtelijke kosten en kosten gemaakt voor het indienen van een verzoek op grond van deze regeling.

5. Indieningstermijn

Om voor een schadevergoeding als bedoeld in deze regeling in aanmerking te komen, dient het complete verzoek (met inbegrip van alle daarbij te verstrekken documenten en bewijsstukken) vóór 15 juni 2023 door de Commissie te zijn ontvangen.

6. Wijze van uitvoering

Om een transparante laagdrempelige uitvoering van de regeling mogelijk te maken stelt de Commissie een uitvoeringsprotocol vast.

TOELICHTING

§ Civielrechtelijke regeling

De Staat geeft met een civielrechtelijke regeling uitvoering aan het arrest van de Hoge Raad van 19 juli 2019, waarin de Hoge Raad heeft geoordeeld dat de Staat civielrechtelijk aansprakelijk is voor 10% van de schade van de nabestaanden van de omgekomen mannelijke vluchtelingen die op 13 juli 1995 aan het eind van de middag nog op de compound van Dutchbat in Potočari verbleven.

De Staat wil de nabestaanden met deze regeling een mogelijkheid bieden om laagdrempelig, buitengerechtelijk, en – indien gewenst – zonder tussenkomst van advocaten schadevergoeding te ontvangen. Voor nabestaanden vormt de regeling een alternatief voor een veelal langdurige, gecompliceerde en emotioneel belastende schadestaatprocedure. De regeling beoogt een eenvoudige en snelle procedure die tegelijk zorgvuldig en betrouwbaar is en rekening houdt met de specifieke situatie in Bosnië en Herzegovina. Dit betekent echter dat minder rekening kan worden gehouden met de specifieke, individuele situatie rond elke aanvraag en dat grenzen zijn getrokken bij het toepassingsbereik.

De regeling maakt vooraf duidelijk voor de nabestaanden bij welk contactpunt zij een verzoek kunnen indienen, wat er kan worden verwacht en wat men aannemelijk moet maken om in aanmerking te komen voor de vergoeding.

De Staat blijft zich bewust van de ingrijpende gevolgen voor de nabestaanden van de slachtoffers van de afschuwelijke gebeurtenissen tijdens en na de val van Srebrenica. De val van Srebrenica is en blijft een ramp voor alle nabestaanden die hun geliefden missen.

§ Uitvoering regeling

De Staat heeft bij besluit van 2 juli 2020 een externe en onafhankelijke commissie onder voorzitterschap van mevrouw mr. S.F.M. Wortmann ingesteld die de verzoeken van nabestaanden in behandeling neemt en beoordeelt. De commissie heeft daartoe van de Minister van Defensie en de Minister van Buitenlandse Zaken opdracht en mandaat gekregen. De commissie stelt een uitvoeringsprotocol vast waarin zij nadere invulling geeft aan de uitvoering van haar taken.

§ Toepassingsbereik regeling

Voor een vaststellingsovereenkomst en schadevergoeding onder deze regeling komt een nabestaande in aanmerking die:

- een huwelijksrelatie had met een slachtoffer ten tijde van diens overlijden (een samenlevingsrelatie die ten tijde van het overlijden van het slachtoffer ten minste drie jaar bestond, of een samenlevingsrelatie van kortere duur indien daaruit een kind is geboren, wordt hiermee gelijkgesteld);
- een kind is van een slachtoffer;
- een ouder is van een slachtoffer;
- een broer of zus is van een slachtoffer

De staat gaat er in deze regeling bij voorbaat vanuit dat de hiervoor genoemde categorieën nabestaanden schade hebben geleden door het overlijden van een mannelijk familielid dat in de namiddag van 13 juli 1995 op de Dutchbat compound in Potocari verbleef.

Indien in andere gevallen een verzoek wordt ingediend, zal de commissie naar bevind van zaken handelen.

Om langdurige procedures te vermijden staat de regeling niet open voor erfgenamen van de hiervóór genoemde nabestaanden. De ervaring leert dat de vererving van vorderingen tot een veelvoud aan beoordelingen en bewijsproblemen leidt, waardoor de uitgangspunten van deze regeling – eenvoud en snelheid – verloren gaan.

§ Schadebedragen

Immateriële schade. De Wet affectieschade, verwerkt in artikel 6:108 lid 3 e.v. van het BW, was ten tijde van de val van Srebrenica niet van kracht. Toch gaat de Staat, gelet op recente ontwikkelingen in de rechtspraak, over tot vergoeding van de immateriële schade.

Vaststelling schadebedragen. De Hoge Raad heeft in zijn arrest een verklaring voor recht gegeven dat de Staat ten aanzien van een specifieke groep is tekortgeschoten in het bieden van bescherming tegen het door de Bosnische Serviërs toegebrachte leed, en daarmee onrechtmatig heeft gehandeld. De Hoge Raad heeft zich niet uitgelaten over de hoogte van (individuele) schadeposten. Het is gebruikelijk dat in een situatie als deze de individuele schade wordt begroot in een schadestaatprocedure. Dit is een tijdrovende, gecompliceerde en vaak emotioneel belastende procedure die de Staat wil voorkomen door een civielrechtelijke regeling aan te bieden met vooraf vastgestelde (forfaitaire) schadevergoedingsbedragen.

Uitgangspunt van de regeling, en van de schadevergoedingsbedragen die daarin zijn opgenomen is dat op grond van het arrest van de Hoge Raad het uit te keren bedrag 10% van de geleden schade betreft. Verder is uitgangspunt dat zoveel mogelijk recht wordt gedaan aan de daadwerkelijk geleden schade van de nabestaanden. De vergoedingen die in de regeling zijn opgenomen voor weduwen (€ 15.000) en voor andere nabestaanden (€ 10.000) komen daarmee overeen met een schadebedrag van € 150.000 voor weduwen en € 100.000 voor andere nabestaanden. De immateriële schadecomponent is hierin reeds verwerkt. De Staat acht het (ook gelet op hetgeen de Staat uit eerdere schadeclaims bekend is) aannemelijk dat de schade van de nabestaanden in de meeste gevallen deze schadebedragen niet zal overtreffen. De regeling gaat daarbij uit van vaste bedragen, zodat, zoals hierboven is toegelicht, voorkomen wordt dat per individueel geval de hoogte van afzonderlijke schadeposten moet worden vastgesteld.

De Staat is zich er terdege van bewust dat met een uniforme regeling niet aan alle individuele situaties recht kan worden gedaan. De voordelen van een dergelijke uniforme regeling wegen echter ruimschoots op tegen dit nadeel. Met een uniforme regeling is het mogelijk om laagdrempelig, buitengerechtelijk, en (indien gewenst) zonder tussenkomst van een advocaat een schadevergoeding te ontvangen. Het is mogelijk dat er nabestaanden zijn die van oordeel zijn dat zij meer schade hebben geleden dan € 100.000 of € 150.000. Voor deze nabestaanden blijft de weg open om een individuele schadestaatprocedure aanhangig te maken bij de rechtbank Den Haag, waarin door de rechter kan worden begroot op welke schadevergoeding zij individueel aanspraak hebben. Het is onder de regeling niet mogelijk om aanspraak te maken op een hoger bedrag, of om te onderhandelen over de hoogte van het schadevergoedingsbedrag. Het is ook niet mogelijk om na het ontvangen van een schadevergoeding onder de regeling nog aanvullend schadevergoeding te vragen bij de rechter, nu de schadevergoeding op grond van de vaststellingsovereenkomst wordt uitbetaald tegen finale kwijting.

Onderscheid in de hoogte van het bedrag tussen verschillende nabestaanden. De regeling maakt onderscheid in het uit te keren schadevergoedingsbedrag aan weduwen van slachtoffers enerzijds, en andere nabestaanden anderzijds nu aannemelijk is dat weduwen meer schade hebben geleden dan andere voor vergoeding in aanmerking komende nabestaanden.

§ Voorwaarden gebruik regeling

Aantal schadevergoedingen per persoon. Uitgangspunt bij deze regeling is dat slechts aanspraak bestaat op één schadevergoeding per nabestaande, tenzij sprake is van een nabestaande die een huwelijksrelatie en/of familierelatie in de eerste graad had met meer dan één slachtoffer. Dit betreft ouders, kinderen en echtgenoten. Zo kan bijvoorbeeld een moeder die haar echtgenoot en zoon is verloren voor deze beide familieleden een schadevergoeding ontvangen, evenals een ouder die meerdere kinderen is verloren. Echter een verzoeker die broer en ouder verloren is of broer en echtgenoot of die meerdere broers verloren is, kan één schadevergoeding ontvangen.

§ Afwikkeling van het verzoek

Indien de nabestaande naar het oordeel van de commissie aannemelijk heeft gemaakt dat hij of zij voldoet aan de voorwaarden om in aanmerking te komen voor een schadevergoeding onder de regeling, wordt hem of haar namens de Staat een vaststellingsovereenkomst aangeboden en na ondertekening door beide partijen een bedrag uitgekeerd van € 15.000 in het geval dat de verzoeker een weduwe is van een slachtoffer en € 10.000 in de andere gevallen. Dit bedrag wordt geacht alle schade te vergoeden die de nabestaande heeft geleden als gevolg van het overlijden van het slachtoffer voor wiens overlijden de vergoeding wordt uitgekeerd en wordt uitgekeerd tegen finale kwijting van alle mogelijke vorderingen van de nabestaande op de Staat ten aanzien van het overlijden van het slachtoffer voor wiens overlijden de vergoeding wordt uitgekeerd, met inbegrip van eventuele vorderingen ter zake van buitengerechtelijke kosten en kosten gemaakt voor het indienen van een verzoek op grond van deze regeling.

Gezien de civielrechtelijke aard van de regeling kan een beslissing van de Commissie om al dan niet een vaststellingsovereenkomst aan te bieden naar aanleiding van een verzoek, niet worden aange-

---

merkt als een besluit in bestuursrechtelijke zin. Tegen die beslissing staat dan ook geen bezwaar- en beroep open.

De regeling is bedoeld om een emotioneel belastende schadestaatprocedure en aanverwante juridische complexiteiten te voorkomen. Het leed dat is ontstaan tijdens en na de val van de enclave Srebrenica grijpt echter diep in op de levens van alle betrokkenen. Het is daarom goed voorstelbaar dat sommige van de nabestaanden de regeling niet voldoende passend vinden bij hun situatie. Omdat geen enkele uniforme regeling geheel kan voorzien in alle gevallen, noch voor alle betrokkenen een gevoel van rechtvaardigheid zal doen ontstaan, is deze regeling ook geenszins bedoeld om de mogelijkheid uit te sluiten dat nabestaanden alsnog via de rechter aanspraak zullen willen maken op schadevergoeding. Het spreekt dan ook voor zich dat die weg te allen tijde open blijft staan voor degenen die geen verzoek onder de regeling willen of kunnen indienen.

Bijlage

---

3 Uitvoeringsprotocol

Uitvoeringsprotocol Netherlands Compensation Commission Potočari

Algemeen

Begripsbepalingen

Bepaling 1

- 1.1 In dit protocol wordt door de Commissie verstaan onder:
- a) Commissie: the Netherlands Compensation Commission Potočari, ingesteld bij instellingsbesluit als de Commissie Uitvoering civielrechtelijke regeling Srebrenica;
  - b) Instellingsbesluit: het Instellingsbesluit Commissie Uitvoering civielrechtelijke regeling Srebrenica van 30 juni 2020, nr. BS2020012633 (Stcrt. 2020, nr. 35759);
  - c) Onrechtmatig handelen: het onrechtmatig handelen van de Staat jegens de door geweld van de Bosnische Serviërs omgekomen mannelijke vluchtelingen die in de namiddag van 13 juli 1995 op de compound van Dutchbat in Potočari aanwezig waren, als vastgesteld door de Hoge Raad bij arrest van 19 juli 2019 (ECLI:NL:HR:2019:1223);
  - d) Regeling: de Civielrechtelijke regeling ter uitvoering van het arrest van de Hoge Raad van 19 juli 2019 inzake Staat/Stichting Mothers of Srebrenica van 17 mei 2021, nr. 2021010637 (Stcrt. 2021, nr. 27109) ;
  - e) Schadevergoeding: een in de regeling vastgesteld bedrag ter compensatie van de door een nabestaande geleden materiële en immateriële schade als gevolg van het overlijden van een slachtoffer, waarvoor een verzoeker in aanmerking komt als hij naar het oordeel van de Commissie aannemelijk maakt dat hij aan de in de regeling genoemde vereisten en voorwaarden voldoet;
  - f) Slachtoffer: omgekomen mannelijke vluchteling die in de namiddag van 13 juli 1995 op de compound van Dutchbat in Potočari verbleef.
  - g) Staat: de Staat der Nederlanden;
  - h) Vaststellingsovereenkomst: de overeenkomst die een verzoeker wordt aangeboden en op grond waarvan het in de regeling vastgestelde schadevergoedingsbedrag aan een verzoeker wordt uitgekeerd, als een verzoeker aannemelijk maakt dat hij aan de in de regeling genoemde vereisten en voorwaarden voldoet.
- 1.2 Tenzij het tegendeel blijkt of het kennelijk anders is bedoeld, omvat:
- a) Verwijzing naar een begrip of woord in het enkelvoud ook de meervoudsvorm van dit begrip of woord en vice versa;
  - b) Verwijzing naar de mannelijke vorm van een woord ook de vrouwelijke vorm en vice versa.

Nabestaanden

Nabestaande

Bepaling 2

Onder een nabestaande als bedoeld in de regeling verstaat de Commissie een nabestaande die:

- a) een huwelijksrelatie had met een slachtoffer ten tijde van diens overlijden; of
- b) een samenlevingsrelatie had met een slachtoffer van ten minste drie jaar ten tijde van diens overlijden; of
- c) een samenlevingsrelatie had met een slachtoffer van minder dan drie jaar ten tijde van diens overlijden en uit die samenlevingsrelatie een kind is geboren; of
- d) een kind is van een slachtoffer; of
- e) een ouder is van een slachtoffer is; of
- f) een broer of zus is van een slachtoffer.

Ten tijde van diens overlijden

Bepaling 3

Onder "ten tijde van diens overlijden" verstaat de Commissie "op 13 juli 1995", omdat de exacte datum van overlijden van een slachtoffer doorgaans niet met zekerheid is vast te stellen.

Voorwaarden recht op schadevergoeding

Voorwaarden nabestaanden bepaling 2

Bepaling 4

- 4.1 Om in aanmerking te komen voor een schadevergoeding op grond van de regeling moet een verzoeker die stelt een nabestaande te zijn als bedoeld in bepaling 2 *aannemelijk maken* dat:
- a) het in het verzoek genoemde slachtoffer in de namiddag van 13 juli 1995 op de compound verbleef; en
  - b) één van de in bepaling 2 bedoelde familierelaties met het in het verzoek genoemde slachtoffer bestaat, dan wel bestond ten tijde van diens overlijden.
- 4.2 Als een verzoeker die stelt een nabestaande te zijn als bedoeld in bepaling 2 aannemelijk heeft gemaakt dat hij aan in bepaling 4.1 genoemde voorwaarden voldoet, wordt ervan uitgegaan dat hij schade heeft geleden door het overlijden van een mannelijk familielid dat in de namiddag van 13 juli 1995 op de compound verbleef.

Voorwaarden andere nabestaanden

Bepaling 5

- 5.1 Indien door een andere dan een in bepaling 2 bedoelde nabestaande een verzoek wordt ingediend, moet een verzoeker in het algemeen aannemelijk maken dat hij schade heeft geleden.
- 5.2 In de situatie als bedoeld in bepaling 5.1 handelt de Commissie naar bevind van zaken.

Motivering verzoek

Documentatie

Bepaling 6

De Commissie beoordeelt op basis van de door een verzoeker overgelegde documenten en/of verklaringen, en de betrouwbaarheid daarvan, of de verzoeker naar haar oordeel aannemelijk heeft gemaakt dat verzoeker aan de voor hem op grond van bepaling 4.1 geldende voorwaarden voldoet.

Aanwezigheid slachtoffer op compound

Bepaling 7

- 7.1 Om aannemelijk te maken dat het in het verzoek genoemde slachtoffer in de namiddag van 13 juli 1995 op de compound verbleef als bedoeld in bepaling 4.1 onder a), dient een verzoeker bij indiening van het verzoek een kopie van de overlijdensakte van het slachtoffer over te leggen.
- 7.2 Nadere motivering van de aanwezigheid van het slachtoffer op de compound als bedoeld in bepaling 4.1 onder a) is vereist indien naar het oordeel van de Commissie op basis van de resultaten van 'het onderzoek' niet aannemelijk is dat het door een verzoeker in zijn verzoek genoemde slachtoffer behoorde tot de groep omgekomen mannelijke vluchtelingen die in de namiddag van 13 juli 1995 op de compound verbleef.
- 7.3 Met 'het onderzoek' wordt bedoeld: het in opdracht van de Commissie verrichte onderzoek om meer zekerheid te verkrijgen wie de door geweld van de Bosnische Serviërs omgekomen

mannelijke vluchtelingen zijn, die in de namiddag van 13 juli 1995 op de compound van Dutchbat in Potočari aanwezig waren.

Familierelatie met het slachtoffer

Bepaling 8

Om aannemelijk te maken dat de in bepaling 4.1 onder b) bedoelde familierelatie bestaat, dan wel bestond ten tijde van het overlijden van het in het verzoek genoemde slachtoffer, dient de verzoeker bij indiening van het verzoek de volgende documenten en/of verklaringen over te leggen:

- a) in geval van een huwelijksrelatie ten tijde van diens overlijden:
  - een kopie van een huwelijksakte, waaruit blijkt dat de verzoeker een huwelijksrelatie met het slachtoffer had.
- b) In geval van een samenlevingsrelatie van drie jaar ten tijde van diens overlijden:
  - een kopie van een document of een schriftelijke verklaring van twee getuigen, die hun verklaring hebben afgelegd ten overstaan van een gemeenteambtenaar of notaris, waaruit volgt dat de verzoeker ten tijde van het overlijden van het slachtoffer drie jaar of langer ongetrouwd met het slachtoffer samenleefde.
- c) in geval van een samenlevingsrelatie korter dan drie jaar ten tijde van diens overlijden:
  - een kopie van de geboorteakte van een kind waaruit blijkt dat uit die samenlevingsrelatie een kind is geboren binnen de drie jaar voorafgaand aan het overlijden van het slachtoffer.
- d) in geval van een kind:
  - een kopie van de geboorteakte van de verzoeker zelf waaruit blijkt dat de verzoeker een kind van het slachtoffer is.
- e) in geval van een ouder:
  - een kopie van de geboorteakte van het slachtoffer waaruit blijkt dat de verzoeker een ouder is van het slachtoffer.
- f) in geval van een broer of zus:
  - een kopie van de geboorteakte van de verzoeker zelf en een kopie van de geboorteakte van het slachtoffer, waaruit in samenhang blijkt dat de verzoeker broer of zus van het slachtoffer is.

Schadevergoeding

Hoogte schadevergoeding

Bepaling 9

De hoogte van de schadevergoeding als vastgesteld in de regeling is:

- a) voor een echtgenoot of een samenlevingspartner die naar het oordeel van de Commissie in aanmerking komt voor een schadevergoeding op grond van de regeling: € 15.000,-;
- b) voor een kind, een ouder of een broer of zus die naar het oordeel van de Commissie in aanmerking komt voor een schadevergoeding op grond van de regeling: € 10.000,-.

Aantal schadevergoedingen

Bepaling 10

- 10.1 Nabestaanden als bedoeld in bepaling 2 die met meer dan één slachtoffer een eerstegraads familierelatie hebben kunnen meer dan één verzoek tot schadevergoeding indienen. Met eerstegraads familierelatie wordt de relatie tussen echtgenoten of samenlevingspartners en de relatie tussen ouders en kinderen bedoeld.
- 10.2 Voor elk slachtoffer dient separaat een verzoek te worden ingediend.

Finale kwijting

Bepaling 11

De schadevergoeding die in geval van toekenning van een verzoek op grond van de vaststellingsovereenkomst wordt uitgekeerd, wordt geacht alle schade die een verzoeker heeft geleden als gevolg van het onrechtmatig handelen ten aanzien van het slachtoffer voor wiens overlijden de vergoeding wordt uitgekeerd, te dekken. De schadevergoeding wordt uitgekeerd tegen finale kwijting van alle mogelijke vorderingen van de verzoeker op de Staat ter zake van het onrechtmatig handelen ten aanzien van slachtoffer voor wiens overlijden de vergoeding wordt uitgekeerd, met inbegrip van eventuele vorderingen ter zake van buitengerechtigde kosten en kosten gemaakt voor het indienen van een verzoek.

Hardheidsclausule

Hardheidsclausule

Bepaling 12

In gevallen waarin naar het oordeel van de Commissie onredelijke of onbillijke gevolgen ontstaan door onverkorte toepassing van de regeling en dit protocol, kan de Commissie naar redelijkheid anders beslissen.

Procedure toekennen schadevergoeding

Indienen verzoek

Bepaling 13

- 13.1 Degene die voor een schadevergoeding in aanmerking wenst te komen, dient daartoe een verzoek in door middel van het volledig invullen van het door de Commissie vastgestelde verzoekformulier met daarbij de op grond van de bepalingen 7 en 8 voor de desbetreffende nabestaande vereiste documenten.
- 13.2 Een verzoek kan worden ingediend:
  - a) in persoon op het kantoor van de Commissie in Sarajevo (Mehmeda Spahe 26, 3^e verdieping, 71000 Sarajevo) of Den Haag (Lange Voorhout 13, 2514 EA, Den Haag);
  - b) per post via het postadres van het kantoor van de Commissie in Sarajevo (Mehmeda Spahe 26, 3^e verdieping, 71000 Sarajevo) of Den Haag (Postbus 556, 2501 CN, Den Haag);
  - c) per e-mail via het e-mailadres van de Commissie: office@nccpotocari.nl;
  - d) per fax via het faxnummer van de Commissie: +31 (0)70 3262212;
  - e) via ShareFile door via office@nccpotocari.nl te vragen om toezending van een e-mail met koppeling waarmee het verzoek kan worden geüpload.
- 13.3 Bij het indienen van het verzoek in persoon dient de verzoeker zich ter plaatse te identificeren door het tonen van een geldig paspoort of een geldige identiteitskaart.
- 13.4 Bij het indienen van het verzoek via post, e-mail, fax of ShareFile dient de verzoeker zich te identificeren door bij het verzoek een gewaarmerkte kopie van een geldig paspoort of een geldige identiteitskaart te voegen. Het waarmerken van een kopie kan bij de gemeente of een notaris. Indien het een gewaarmerkte kopie van een paspoort of identiteitskaart betreft uit een ander land dan Bosnië, dan dient daarop het nationaal identificatienummer (zoals het BSN-nummer) door verzoeker te worden weggelakt.
- 13.5 Indien een advocaat namens een verzoeker een verzoek indient via post, e-mail, fax of ShareFile kan worden volstaan met het bij het verzoek voegen van een kopie van een geldig paspoort of een geldige identiteitskaart van de verzoeker. Indien het een kopie van een

paspoort of identiteitskaart betreft uit een ander land dan Bosnië, dan dient daarop het nationaal identificatienummer (zoals het BSN-nummer) door verzoeker te worden weggelakt.

- 13.6 Verzoeken dienen vóór 15 juni 2023 compleet bij de Commissie te zijn ingediend. Verzoeken die na 14 juni 2023 worden ingediend, worden niet meer in behandeling genomen. De Staat (de ministers van Defensie en Buitenlandse zaken) kan op voorstel van de Commissie besluiten deze termijn te verlengen.
- 13.7 De mogelijkheid tot het indienen van een verzoek is niet overdraagbaar en de regeling staat niet open voor erfgenamen van de nabestaanden bedoeld in bepaling 2.
- 13.8 In geval een verzoeker die stelt een nabestaande te zijn komt te overlijden nadat hij een verzoek heeft ingediend bij de Commissie wordt, bij toekenning van het verzoek, overgegaan tot het sluiten van een vaststellingsovereenkomst met de erfgenaam of, in het geval van meer erfgenamen, de daartoe door de gezamenlijke erfgenamen aangewezen erfgenaam van de overleden verzoeker, onder de voorwaarde dat het erfgenaamschap wordt aangetoond.
- 13.9 Door indiening van een verzoek verklaart de verzoeker dat hij bekend is met dit protocol en gaat hij ermee akkoord:
- a) dat dit protocol van toepassing is op de behandeling en afdoening van het verzoek;
  - b) dat alle schriftelijke correspondentie van de Commissie (ook) per e-mail of per fax aan hem toegezonden kan worden met gebruikmaking van het e-mailadres of het faxnummer dat voor dat doel door de verzoeker aan de Commissie bekend is gemaakt;
  - c) dat betaling van de schadevergoeding uitsluitend geschiedt op een bankrekening op zijn eigen naam en, indien de verzoeker hier niet over beschikt, door hem een bankrekening moet worden geopend, indien de Commissie het verzoek toekent en overgaat tot het aanbieden van een vaststellingsovereenkomst en schadevergoeding en de verzoeker besluit de vaststellingsovereenkomst te ondertekenen;
  - d) dat de schadevergoeding die in geval van toewijzing van een verzoek op grond van een vaststellingsovereenkomst wordt uitgekeerd, wordt geacht alle schade te dekken die verzoeker heeft geleden als gevolg van het onrechtmatig handelen ten aanzien van het slachtoffer voor wiens overlijden de vergoeding wordt uitgekeerd en wordt uitgekeerd tegen finale kwijting van alle mogelijke vorderingen van de verzoeker op de Staat vanwege het onrechtmatig handelen ten aanzien van het slachtoffer voor wiens overlijden de schadevergoeding wordt uitgekeerd, met inbegrip van eventuele vorderingen ter zake van buitengerechtelijke kosten en kosten gemaakt voor het indienen van een verzoek op grond van de regeling;
  - e) dat betaling van de schadevergoeding onder omstandigheden kan leiden tot (belasting)heffing bij de verzoeker (bijvoorbeeld heffing door buitenlandse instanties bij betaling van de schadevergoeding aan een verzoeker die in het buitenland woonachtig is).

Verdere verloop van de procedure

Bepaling 14

- 14.1 De Commissie streeft ernaar om uiterlijk binnen tien werkdagen na ontvangst van een verzoek aan de verzoeker schriftelijk een ontvangstbevestiging te sturen.
- 14.2 Indien het verzoek compleet is staat in de ontvangstbevestiging, bedoeld in bepaling 14.1, vermeld dat het verzoek voor beoordeling in aanmerking komt en binnen welke streeftermijn de beoordeling plaatsvindt.
- 14.3 Indien het verzoek incompleet is staat in de ontvangstbevestiging, bedoeld in bepaling 14.1, vermeld welke documenten ontbreken. De verzoeker krijgt de gelegenheid om binnen acht

weken na dagtekening van de ontvangstbevestiging de ontbrekende documenten over te leggen of schriftelijk toe te lichten waarom de ontbrekende documenten niet kunnen worden overgelegd.

- 14.4 Indien de verzoeker niet binnen acht weken de ontbrekende documenten overlegt of schriftelijk toelicht waarom de ontbrekende documenten niet kunnen worden overgelegd, wordt verzoeker nog eenmaal door middel van een schriftelijk bericht de gelegenheid geboden binnen twee weken na dagtekening van dat schriftelijk bericht de ontbrekende informatie aan te leveren.
- 14.5 Indien de verzoeker niet van de in bepaling 14.3 en/of bepaling 14.4 geboden mogelijkheid gebruik maakt, krijgt verzoeker schriftelijk bericht dat zijn verzoek niet voor beoordeling in aanmerking komt.
- 14.6 Indien de verzoeker de ontbrekende documenten aanlevert of schriftelijk toelicht waarom de ontbrekende documenten niet kunnen worden overgelegd binnen de in bepaling 14.3 en bepaling 14.4 bedoelde termijnen en de Commissie heeft vastgesteld dat de informatie voldoende is om het verzoek te beoordelen, ontvangt de verzoeker schriftelijk bericht waarin staat vermeld dat het verzoek voor beoordeling in aanmerking komt en wat de streeftermijn is waarbinnen de beoordeling plaatsvindt.
- 14.7 Als tijdens de beoordeling van het verzoek blijkt dat nadere informatie nodig is voor de Commissie (in bijvoorbeeld de situatie als bedoeld in bepaling 7.2) om het verzoek redelijkerwijs te kunnen beoordelen, staat het de Commissie vrij die nadere informatie bij de verzoeker op te vragen. De Commissie neemt daarbij het bepaalde in bepaling 14.3 en bepaling 14.4, voor zover van toepassing, in acht.
- 14.8 De Commissie kan in bijzondere gevallen besluiten een verzoeker te horen.

Beslissing omtrent de schadevergoeding

Bepaling 15

- 15.1 De Commissie streeft ernaar binnen drie maanden na dagtekening van de in bepaling 14.1 bedoelde ontvangstbevestiging te beslissen of het verzoek wordt toegekend of afgewezen. Indien niet binnen deze termijn kan worden beslist, brengt de Commissie de verzoeker daarvan schriftelijk op de hoogte en noemt zij daarbij een termijn waarbinnen wel kan worden beslist.
- 15.2 De termijn wordt opgeschort met ingang van de dag na die waarop de Commissie de verzoeker op grond van bepaling 14.3, 14.4 of 14.7 vraagt om de ontbrekende informatie aan te leveren die redelijkerwijs nodig is voor de Commissie om het verzoek te beoordelen. Deze opschorting duurt tot het moment waarop de Commissie die informatie heeft ontvangen en heeft vastgesteld dat de informatie voldoende is om het verzoek te beoordelen ofwel de termijnen bedoeld in bepaling 14.3 en bepaling 14.4 waarbinnen de verzoeker de mogelijkheid heeft de door de Commissie aan hem gevraagde informatie aan te leveren zijn verstreken.
- 15.3 Een beslissing over het toekennen of afwijzen van een verzoek wordt schriftelijk aan de verzoeker meegedeeld.
- 15.4 In geval van toekenning van het verzoek ontvangt de verzoeker het in bepaling 15.3 bedoelde bericht met daarbij een door de Commissie ondertekende vaststellingsovereenkomst en verdere instructies.

- 15.5 In geval van afwijzing van het verzoek ontvangt de verzoeker het in bepaling 15.3 bedoelde bericht waarin de redenen voor afwijzing van het verzoek uiteen zijn gezet.

Uitbetaling van de schadevergoeding

Bepaling 16

- 16.1 In geval van toekenning van het verzoek wordt de schadevergoeding binnen vier weken na ontvangst door de Commissie van de door de verzoeker ondertekende vaststellingsovereenkomst door de Staat (het Ministerie van Defensie) aan de verzoeker uitgekeerd.
- 16.2 De verzoeker ontvangt schriftelijk bevestiging van de datum waarop de ondertekende vaststellingsovereenkomst door de Commissie is ontvangen.

Overig

Algemene wet bestuursrecht niet van toepassing

Bepaling 17

De Algemene Wet bestuursrecht is niet van toepassing op beslissingen van de Commissie naar aanleiding van een verzoek, aangezien die beslissingen gezien de civielrechtelijke aard van de regeling niet kunnen worden aangemerkt als besluiten in de zin van artikel 1:2 van de Algemene Wet Bestuursrecht.

Slotbepaling

Bepaling 18

- 18.1 De Commissie is belast met de uitvoering van dit protocol. In alle gevallen waarin dit protocol niet voorziet, beslist de Commissie.
- 18.2 Dit protocol kan worden aangehaald als 'Uitvoeringsprotocol Netherlands Compensation Commission Potočari' en is het uitvoeringsprotocol van de Commissie, bedoeld in artikel 7 lid 1 van het instellingsbesluit.

Bijlage

---

4 Verzoekformulier

Verzoekformulier schadevergoeding*

De civielrechtelijke regeling Srebrenica is bedoeld voor een nabestaande van een slachtoffer dat in de namiddag van 13 juli 1995 op de Dutchbat Compound in Potočari was. Vul dit verzoekformulier in als u in aanmerking wilt komen voor een schadevergoeding.

Elke nabestaande moet een eigen formulier invullen. We beoordelen alleen volledig ingevulde formulieren die zijn voorzien van de benodigde documenten. Onderteken het formulier, controleer of alle gevraagde documenten zijn bijgevoegd en dien het verzoek in.

U kunt bij het invullen van het formulier de brochure of de website www.nccpotocari.nl van de commissie raadplegen. U kunt op afspraak hulp krijgen bij het invullen op onze kantoren in Den Haag en Sarajevo. U kunt ook via de 'verzoek om informatie'-button op onze website om ondersteuning vragen.

Let op! Schrijf in blokletters

Dit formulier bestaat uit 4 stappen:

Deel één heeft betrekking op uzelf. U vult de vragen in en voegt een gewaarmerkte kopie toe van uw geldige paspoort of identiteitskaart.

Deel twee heeft betrekking op het slachtoffer dat in de namiddag van 13 juli 1995 op de Dutchbat compound in Potočari was (het familielid dat u verloren heeft).

Deel drie heeft betrekking op uw relatie met het slachtoffer. Vink het hokje aan dat bij uw relatie met het slachtoffer past. Daar staat welk document of welke documenten u moet aanleveren om die relatie aannemelijk te maken. Voeg deze bij het formulier.

Deel vier Lees voor u het verzoekformulier indient goed de paragraaf "Wat moet u weten voor u het verzoekformulier ondertekent en een verzoek indient". Onderteken het verzoekformulier en stuur het formulier met de gevraagde documenten aan ons toe.

* In het kader van de civielrechtelijke regeling ter uitvoering van het arrest van de Haagse Raad van 19 juli 2019 inzake Stichting Mothers of Srebrenica.

Let op! Dit formulier is bedoeld voor de in de regeling afzonderlijk genoemde categorieën nabestaanden.

2.2 Verbleef het slachtoffer (uw familielid dat is omgekomen) in de namiddag van 13 juli 1995 op de Dutchbat compound in Potočari?

- Ja, voeg een kopie van een overlijdensakte van het slachtoffer toe.
- Nee, u kunt geen gebruik maken van deze regeling

3. Benodigde documenten per familierelatie

Wat was uw relatie met het slachtoffer: (kies uit de opties hieronder)

- Ik was de echtgenote van het slachtoffer toen hij overleed *
  - Voeg een kopie toe van een huwelijksakte waaruit blijkt dat u een huwelijksrelatie met het slachtoffer had. Die huwelijksrelatie moet hebben bestaan ten tijde van diens overlijden.
  - Ga naar ondertekening (punt 4)
- Ik had een samenlevingsrelatie met het slachtoffer van ten minste drie jaar toen hij overleed *
  - Voeg een kopie toe van een document of een schriftelijke verklaring van twee getuigen waaruit volgt dat u ten tijde van het overlijden van het slachtoffer drie jaar of langer ongetrouwd met hem samenleefde.
  - Let op!
Als u aan de hand van verklaringen van getuigen aannemelijk wilt maken dat u, toen het slachtoffer overleed, drie jaar of langer ongetrouwd met hem samenleefde, dan moeten dit ten minste twee verklaringen zijn die getuigen hebben afgelegd ten overstaan van een gemeenteambtenaar of notaris
  - Ga naar ondertekening (punt 4)
- Ik had een samenlevingsrelatie met het slachtoffer korter dan drie jaar toen hij overleed* en uit die relatie is een kind geboren.
  - Voeg een kopie toe van de geboorteakte van een kind waaruit blijkt dat uit die samenlevingsrelatie met het slachtoffer een kind is geboren binnen de drie jaar voorafgaand aan het overlijden van het slachtoffer.
  - Ga naar ondertekening (punt 4)
- Ik ben een kind van het slachtoffer.
  - Voeg een kopie toe van uw geboorteakte waaruit blijkt dat u een kind van het slachtoffer bent.
  - Ga naar ondertekening (punt 4)
- Ik ben een ouder van het slachtoffer
  - Voeg een kopie toe van de geboorteakte van het slachtoffer waaruit blijkt dat u een ouder van het slachtoffer bent
  - Ga naar ondertekening (punt 4)
- Ik ben een broer of zus van het slachtoffer
  - Voeg een kopie toe van uw geboorteakte en een kopie van de geboorteakte van het slachtoffer, waaruit in samenhang blijkt dat u een broer of zus van het slachtoffer bent.
  - Ga naar ondertekening (punt 4)

* Onder "toen hij overleed" verstaat de Commissie " 13 juli 1995", omdat de exacte datum van overlijden van een slachtoffer doorgaans niet met zekerheid is vast te stellen.

Wat moet u weten voor u het verzoekformulier ondertekent en een verzoek indient.

Als u voldoet aan de eisen en voorwaarden van de regeling, krijgt u van de commissie een vaststellingsovereenkomst aangeboden. Dit is een document met afspraken. Eén daarvan is dat de schadevergoeding die aan u wordt betaald op grond van de regeling tegen finale kwijting. Dat betekent dat u na het ondertekenen van de vaststellingsovereenkomst niet meer met succes bij de civiele rechter een vordering kunt indienen voor de aansprakelijkheid van de Nederlandse Staat voor het lot van uw familielid dat in de namiddag van 13 juli 1995 op de Dutchbat compound in Potočari verbleef en voor wiens overlijden de vergoeding aan u wordt uitgekeerd.

Wat moet u nog meer weten:

Als u een verzoek indient, verklaart u bekend te zijn met 'het uitvoeringsprotocol' en gaat u akkoord met de daarin genoemde verplichtingen. Raadpleeg het uitvoeringsprotocol op www.nccpotocari.nl vraag het bij de commissie op of lees het op kantoor in Den Haag of in Sarajevo.

Nabestaanden die met meer dan één slachtoffer een eerstegraads familiërelatie hebben kunnen meer dan één verzoek voor een schadevergoeding indienen. Met eerstegraads familiërelatie wordt de relatie tussen echtgenoten of partners en de relatie tussen ouders en kinderen bedoeld. Gebruik voor elk slachtoffer een apart verzoekformulier.

De hoogte van de vergoeding die u kunt krijgen op grond van de schaderegeling staat vast. U kunt op grond van de regeling geen aanspraak maken op een hoger schadevergoedingsbedrag.

De mogelijkheid tot het indienen van een verzoek kunt u niet overdragen aan een ander en de regeling staat niet open voor erfgenamen van nabestaanden.

Als u het verzoek heeft ingediend en voor de schaderegeling in aanmerking komt, ontvangen in het geval van uw overlijden uw bewezen erfgenaam/erfgenamen de schadevergoeding.

U kunt geen bezwaar en/of beroep indienen als uw verzoek wordt afgewezen.

4. Ondertekening

Datum
(dd-mm-jjjj)

Plaats

Voornaam

Achternaam

Ik heb dit formulier naar waarheid ingevuld

Handtekening

U kunt dit formulier met de gevraagde documenten inleveren op volgende manieren:

Mailen naar office@nccpotocari.nl

Per post naar het kantoor in Sarajevo of Den Haag

Via fax naar +31 70 326 22 12

In persoon op het kantoor van de commissie in Sarajevo of in Den Haag (Alleen op afspraak die u per mail kunt maken)

Via ShareFile: vraag via office@nccpotocari.nl een koppeling aan om uw verzoek te uploaden

Bijlage

---

5 Brochure

Netherlands _Compensation Commission____ _Potočari

Nabestaanden van een omgekomen mannelijke vluchteling die in de namiddag van 13 juli 1995 op de compound van Dutchbat in Potočari verbleef, kunnen een verzoek voor een schadevergoeding indienen op basis van de civielrechtelijke regeling Srebrenica. Het betreft de regeling ter uitvoering van het arrest van de Hoge Raad van 19 juli 2019 inzake Staat/Stichting Mothers of Srebrenica. U dient als nabestaande uw verzoek in bij de Netherlands Compensation Commission Potočari. In deze brochure vindt u informatie over de inhoud van de regeling en de verzoekprocedure. Meer informatie vindt u op www.nccpotocari.nl

---

Dit is een uitgave van de Netherlands Compensation Commission Potočari; de onafhankelijke uitvoerder van de civielrechtelijke regeling Srebrenica.

Waarom deze regeling?

- 1 De civielrechtelijke regeling biedt u als nabestaande de mogelijkheid om via een eenvoudige procedure, snel en – indien gewenst – zonder tussenkomst van advocaten een schadevergoeding te ontvangen. Als u gebruik maakt van deze regeling hoeft u niet de veelal lange en kostbare weg via de rechter te bewandelen om vast te laten stellen hoe hoog uw schade is. De civielrechtelijke regeling gaat uit van standaard schadevergoedingsbedragen die door de Nederlandse Staat zijn vastgesteld.

Als u geen gebruik wilt maken van schadeafhandeling door de commissie, kunt u een civiele procedure aanspannen tegen de Nederlandse Staat voor eventuele schadevergoeding. In dat geval moet u bij de commissie geen verzoek indienen voor een schadevergoeding.

De schadevergoedingsbedragen

- 2 Via de civielrechtelijke regeling kan een echtgenote of een partner van een slachtoffer een schadevergoedingsbedrag van € 15.000 ontvangen. Kind, ouder, broer of zus van een slachtoffer kunnen in aanmerking komen voor een schadevergoeding van € 10.000.

De hoogste Nederlandse rechter, de Hoge Raad, heeft op 19 juli 2019 geoordeeld dat de Nederlandse Staat aansprakelijk is voor 10 procent van de schade van de nabestaanden van de omgekomen mannelijke vluchtelingen, die in de namiddag van 13 juli 1995 op de compound van Dutchbat in Potočari verbleven. Bij de bepaling van de hoogte van de schadevergoeding gaat de Nederlandse Staat er dus vanuit dat weduwen € 150.000 en de andere nabestaanden zoals hieronder genoemd € 100.000 schade hebben geleden.

Wie komen in aanmerking?

- 3 In de regeling genoemde nabestaanden die schade hebben geleden door de dood van een mannelijke vluchteling, die in de namiddag van 13 juli 1995 op de Dutchbat compound verbleef. U kunt een verzoek voor een schadevergoeding indienen als u:
  - Echtgenote was van een slachtoffer toen hij overleed¹.
  - Een samenlevingsrelatie had met een slachtoffer van tenminste drie jaar toen hij overleed.
  - Een samenlevingsrelatie had met een slachtoffer van minder dan drie jaar toen hij overleed en uit deze relatie een kind is geboren.
  - Een kind bent van een slachtoffer.
  - Een ouder bent van een slachtoffer.
  - Een broer of zus bent van een slachtoffer.

¹ Onder 'toen hij overleed' wordt verstaan 'op 13 juli 1995'. De exacte datum van overlijden van een slachtoffer is doorgaans niet met zekerheid vast te stellen.

Nabestaanden die met meer dan één slachtoffer een eerstegraads familierelatie hebben kunnen meer dan één verzoek voor een schadevergoeding indienen. Onder eerstegraads familierelatie wordt de relatie tussen echtgenoten of partners en de relatie tussen ouders en kinderen verstaan. Zo kan bijvoorbeeld een moeder die haar echtgenoot en zoon is verloren voor deze beide familieleden een schadevergoeding ontvangen, evenals een ouder die meerdere kinderen is verloren. Voor elk slachtoffer dient separaat een verzoek te worden ingediend.

Bent u een andere nabestaande en wilt u een verzoek indienen? In dat geval moet u aannemelijk maken schade te hebben geleden door het overlijden van een slachtoffer. We handelen dan naar bevind van zaken.

Een verzoek indienen

- 4** U kunt een verzoek voor een schadevergoeding bij ons indienen vanaf 15 juni 2021 tot en met 14 juni 2023. Nieuwe verzoeken die zijn ingediend op 15 juni 2023 of later, nemen wij niet meer in behandeling.

Hoe dient u een verzoek in?

U dient een verzoek in met een volledig ingevuld en persoonlijk ondertekend verzoekformulier. U vindt het verzoekformulier in deze brochure. U kunt het ook downloaden van de website (www.nccpotocari.nl), aanvragen via een 'verzoek om informatie formulier' (www.nccpotocari.nl/verzoeken/stap1) of per post, fax en e-mail.

U voegt bij het verzoekformulier een gewaarmerkte kopie van uw paspoort of uw identiteitskaart. U kunt zich ook identificeren met uw paspoort of identiteitskaart op ons kantoor in Sarajevo (Bosnië) of in Den Haag (Nederland). Om te laten zien op welk slachtoffer uw verzoek betrekking heeft, sluit u een kopie bij van de overlijdensakte van het slachtoffer.

U dient ook met documenten aannemelijk te maken wat uw relatie met het slachtoffer was. Welke documenten daarvoor vereist zijn leest u in paragraaf 5 van deze brochure.

U kunt het volledig ingevulde verzoekformulier met de vereiste documenten op vijf manieren bij ons indienen.

- Via e-mail aan office@nccpotocari.nl.
- Per post verzenden naar ons kantoor in Sarajevo (Bosnië) of Den Haag (Nederland).
- In persoon inleveren op het kantoor van de commissie in Sarajevo (Bosnië) of in Den Haag (Nederland).
- Via de fax.
- Via ShareFile.

Welke documenten moet u bijsluiten?

- 5** Welke documenten u moet bijsluiten is afhankelijk van uw relatie met het slachtoffer. Naast de genoemde documenten – een gewaarmerkte kopie van paspoort of ID-kaart en een kopie van de overlijdensakte van het slachtoffer – vragen we u de volgende documenten schriftelijk aan te leveren om uw familierelatie met het slachtoffer aannemelijk te maken.
- **Als u een echtgenote was van het slachtoffer toen hij overleed:**
    - een kopie van een huwelijksakte, waaruit blijkt dat u een huwelijksrelatie met het slachtoffer had toen hij overleed.
  - **Als u een samenlevingsrelatie had met het slachtoffer van tenminste drie jaar toen hij overleed:**
    - een kopie van een document of een schriftelijke verklaring van twee getuigen waaruit volgt dat u ten tijde van het overlijden van het slachtoffer drie jaar of langer ongetrouwd met het slachtoffer samenleefde. De getuigen moeten hun verklaring hebben afgelegd ten overstaan van een gemeenteburgemeester of notaris.
  - **Als u een samenlevingsrelatie had met het slachtoffer van minder dan drie jaar toen hij overleed:**
    - een kopie van de geboorteakte van een kind waaruit blijkt dat uit de samenlevingsrelatie een kind geboren is binnen de drie jaar voorafgaand aan het overlijden van het slachtoffer.
  - **Als u een kind bent van het slachtoffer:**
    - een kopie van uw geboorteakte waaruit blijkt dat u een kind van het slachtoffer bent.
  - **Als u een ouder bent van het slachtoffer:**
    - een kopie van de geboorteakte van het slachtoffer waaruit blijkt dat u de ouder van het slachtoffer bent.
  - **Als u een broer of zus bent van het slachtoffer:**
    - een kopie van uw geboorteakte en van de geboorteakte van het slachtoffer, waaruit in samenhang blijkt dat u een broer of zus van het slachtoffer bent.

Wat gebeurt er na indiening van uw verzoek?

- 6** U ontvangt binnen tien werkdagen² na ontvangst van uw verzoek een ontvangstbevestiging. Als uw verzoek niet compleet is, volgt een ontvangstbevestiging met de vraag om de ontbrekende informatie aan te leveren. Het streven is om uw verzoek binnen drie maanden na ontvangst van alle benodigde informatie af te handelen.

Als de informatie volledig en correct is, komt u in aanmerking voor de schadevergoeding.

- U ontvangt dan per brief onze beslissing en in tweevoud een vaststellingsovereenkomst.
- Teken en onderteken de vaststellingsovereenkomst tegen finale kwijting (zie paragraaf 10).
- Bent u akkoord? Dan vult u uw bankgegevens in, ondertekent u zelf beide exemplaren en stuurt u er één per post naar ons kantoor in Sarajevo (Bosnië) of Den Haag (Nederland).
- U ontvangt de vergoeding binnen 4 weken nadat de commissie de door u ondertekende vaststellingsovereenkomst heeft ontvangen.

In het geval van onduidelijkheden vragen we u om schriftelijk aanvullende informatie aan te leveren. U heeft dan maximaal tien weken de tijd de benodigde informatie alsnog aan te leveren. Als de informatie niet overtuigend is, komt u niet in aanmerking voor de schadevergoeding. U ontvangt dan een brief met de reden(en) voor de afwijzing. Bezwaar en/of beroep indienen tegen de beslissing is niet mogelijk.

² De in deze brochure genoemde data voor de behandeling van verzoeken of een reactie van de commissie zijn streefdata.

De beoordeling van uw verzoek

- 7** We beoordelen de informatie die u bij uw verzoek hebt gevoegd aan de hand van twee vragen:
- Is het aannemelijk dat het slachtoffer op de namiddag van 13 juli 1995 op de Dutchbat compound verbleef?
  - Is er sprake van een in de regeling genoemde familierelatie?

Uitbetaling

- 8** Het Nederlandse ministerie van Defensie is verantwoordelijk voor de uitbetaling. Zij maken het schadevergoedingsbedrag dat in de vaststellingsovereenkomst staat over naar uw bankrekening. Dit gebeurt binnen vier weken nadat de commissie de door u ondertekende vaststellingsovereenkomst heeft ontvangen. Voor de uitbetaling dient u over een bankrekening op uw naam te beschikken. U dient een eigen bankrekening te openen als u die niet heeft.

Wat gebeurt er met uw gegevens?

- 9** We zijn ons bewust van de gevoeligheid van de persoonsgegevens die worden gevraagd bij het indienen van een verzoek. We vragen u daarom alleen gegevens bij te sluiten die noodzakelijk zijn voor het behandelen van uw verzoek. Met deze gegevens zal zeer vertrouwelijk en zorgvuldig worden omgegaan. De gegevens worden alleen gebruikt om uw verzoek te behandelen (zie privacyverklaring op de website).

Wat moet u weten vóór u een verzoek indient?

- 10** U dient te voldoen aan de eisen en voorwaarden van de regeling. Meer informatie daarover vindt u in deze brochure en in het verzoekformulier. Indien u aan de eisen en voorwaarden voldoet krijgt u van ons een vaststellingsovereenkomst aangeboden. Dit is een document met afspraken. Eén daarvan is dat u de schadevergoeding ontvangt tegen finale kwijting. Dat houdt in dat u niet meer met succes bij de civiele rechter een vordering kunt indienen voor het onrechtmatig handelen van de Nederlandse Staat, zoals vastgesteld in het arrest van 19 juli 2019 (ECLI:NL:HR:2019:1223), ten aanzien van het slachtoffer voor wiens overlijden de vergoeding aan u wordt uitgekeerd.

Wat moet u nog meer over de regeling weten?

- Nabestaanden die met meer dan één slachtoffer een eerstegraads familierelatie hebben, kunnen meer dan één verzoek voor een schadevergoeding indienen.
- De hoogte van de vergoeding die u kunt krijgen op grond van de schaderegeling staat vast. U kunt op grond van de regeling geen aanspraak maken op een hoger schadevergoedingsbedrag.
- De mogelijkheid tot het indienen van een verzoek kunt u niet overdragen aan een ander en de regeling staat niet open voor erfgenamen van nabestaanden.
- Als u het verzoek heeft ingediend en voor de schadevergoeding in aanmerking komt, ontvangen in het geval van uw overlijden uw bewezen erfgenaam/erfgenamen de schadevergoeding.
- Als u een verzoek indient verklaart u bekend te zijn met 'het uitvoeringsprotocol' en gaat u akkoord met de daarin genoemde verplichtingen.
- U kunt geen bezwaar en/of beroep indienen als uw verzoek wordt afgewezen.

Zie voor 'het uitvoeringsprotocol' www.nccpotocari.nl 'voorwaarden'.

Ondersteuning nodig?

- 11** Heeft u vragen over de procedure?
Dan kunt u op diverse wijzen bij ons terecht.
- Per e-mail: office@nccpotocari.nl
  - Via het formulier 'verzoek om informatie' op de website www.nccpotocari.nl kunt u een vraag stellen
  - Per fax: +31 70 326 22 12
  - Maak een afspraak per mail voor een bezoek aan ons kantoor in Den Haag (Nederland) of Sarajevo (Bosnië)
  - Per post: Netherlands Compensation Commission Potočari
Postbus 556, 2501 CN Den Haag, Nederland

Netherlands
_Compensation
Commission —
_Potočari

Netherlands Compensation Commission Potočari

E-mailadres: office@nccpotocari.nl

Kantoor Den Haag

Lange Voorhout 13
2514 EA Den Haag
Nederland

Postadres:
Postbus 556
2501 CN Den Haag

Kantoor Sarajevo

Mehmeda Spahe 26 (3^e verdieping)
71000 Sarajevo
Bosnië en Herzegovina

Bijlage

---

6 Infographic

Stappen voor het indienen van een verzoek

Vraag een verzoekformulier op:

- Het pdf-verzoekformulier downloaden van de website: www.nccpotocari.nl.
- Aanvragen per post, fax of e-mail bij de commissie: zie **contactgegevens**.
- Aanvragen via de button verzoek om informatie.
www.nccpotocari.nl/verzoeken/stap1.

STAP 1

U vult het
formulier in

Invullen op formulier:

Wie u bent, waar u woont, hoe we u kunnen bereiken.

De naam van het familielid dat u verloren heeft.

Uw familierelatie met de overledene.

Deze documenten heeft u nodig:

Een gewaarmerkte kopie van uw paspoort of uw identiteitskaart.

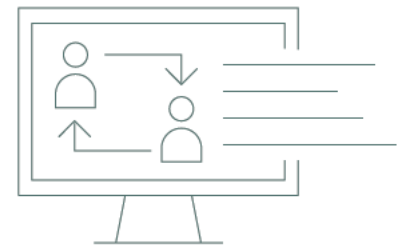
Een kopie van de overlijdensakte van het slachtoffer.

Documenten waarmee u uw familierelatie met het slachtoffer aannemelijk kunt maken.

STAP 2

U verzamelt
de vereiste
documenten

Zie www.nccpotocari.nl 'benodigde documenten' met welke documenten u welke familierelatie aannemelijk kunt maken.
U leest dit ook op het verzoekformulier.

Optie 1:

Mailen naar office@nccpotocari.nl

Stuur een gewaarmerkte kopie mee van uw paspoort of van uw identiteitskaart.

Optie 2:

Per post naar het kantoor in Sarajevo (Bosnië) of in Den Haag (Nederland)

Stuur een gewaarmerkte kopie mee van uw paspoort of van uw identiteitskaart.

Optie 3:

Via fax naar +31 70 326 22 12

Stuur een gewaarmerkte kopie mee van uw paspoort of van uw identiteitskaart.

STAP 3

U dient het
verzoek in bij
de commissie

Dit kan op 5 manieren:

Optie 4:

In persoon op het kantoor van de commissie in Sarajevo (Bosnië) of in Den Haag (Nederland)

Toon uw paspoort of uw identiteitskaart.

Optie 5:

Via ShareFile. Vraag informatie op via office@nccpotocari.nl

Stuur een gewaarmerkte kopie mee van uw paspoort of van uw identiteitskaart.

Uw verzoek is compleet

U krijgt een ontvangstbevestiging zodra we het verzoek hebben ontvangen. Het verzoek is compleet en er zijn geen vragen meer. De behandeling duurt ongeveer 3 maanden.

STAP 4

De commissie behandelt uw verzoek

Het verzoek is incompleet

U ontvangt een ontvangstbevestiging en we vragen u om de ontbrekende informatie aan te leveren. Na ontvangst van alle informatie streven we ernaar om uw verzoek binnen 3 maanden te behandelen.

U komt wel in aanmerking:

- U ontvangt per post onze beslissing en in tweevoud een vaststellingsovereenkomst.
- Akkoord? U ondertekent beide exemplaren en stuurt er één per post naar de commissie in Sarajevo (Bosnië) of Den Haag (Nederland). Vermeld in de vaststellingsovereenkomst uw bankrekeningnummer.
- U ontvangt de vergoeding binnen 4 weken op uw bankrekening.

Als u de vaststellingsovereenkomst tekent dan kunt u niet meer met succes bij de civiele rechter een vordering indienen tegen de Nederlandse Staat voor het onrechtmatig handelen, zoals in het arrest van 19 juli 2019 is vastgesteld, ten aanzien van het slachtoffer voor wiens overlijden de vergoeding aan u wordt uitgekeerd.

STAP 5

De commissie neemt een beslissing

WEL IN
AANMERKING

NIET IN
AANMERKING

U komt niet in aanmerking:

- U ontvangt een brief met de vermelding van de reden(en) voor de afwijzing.
- Bezwaar of beroep indienen is niet mogelijk.

Een verzoek indienen kan tot en met 14 juni 2023.

Nieuwe verzoeken ingediend op 15 juni 2023 of later neemt de commissie niet meer in behandeling.

Netherlands
_Compensation
Commission_—
_Potočari

@
Mail
office@nccpotocari.nl

Website
www.nccpotocari.nl

📍
Kantoor Den Haag
Lange Voorhout 13
2514 EA Den Haag
Postbus 556
2501 CN Den Haag
Nederland

📍
Kantoor Sarajevo
Mehmeda Spahe 26
(3e verdieping)
71000 Sarajevo
Bosnië en Herzegovina

Bijlage

---

7 Vastellingsovereenkomst

Vaststellingsovereenkomst

Partijen

De Staat der Nederlanden (ministerie van Buitenlandse Zaken en ministerie van Defensie), waarvan de zetel is gevestigd te 's-Gravenhage,

hierna te noemen: de Staat,

te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de Netherlands Compensation Commission Potočari, bestaande uit mevrouw mr. S.F.M Wortmann (voorzitter), de heer mr. A. Hammerstein en de heer mr. E. Kronenburg.

en

[First Name] [Last Name], JMBG[JMBG], wonende te [Post Address], [Post City], [Post Country], hierna te noemen: Verzoeker,

[First Name] [Last Name], JMBG[JMBG], wonende te [Residence address], [Residence City and ZIP], [Country] hierna te noemen: Verzoeker,

Overwegende

- i) In zijn arrest van 19 juli 2019, ECLI:NL:HR:2019:1223 (hierna: "het arrest van 19 juli 2019") heeft de Hoge Raad der Nederlanden geoordeeld dat de Staat onrechtmatig heeft gehandeld jegens de omgekomen mannelijke vluchtelingen die aan het eind van de middag op 13 juli 1995 op de compound in Potočari verbleven en heeft de Hoge Raad de aansprakelijkheid van de Staat jegens de nabestaanden van deze groep mannen vastgesteld op 10% van de schade die de nabestaanden als gevolg van het genoemde onrechtmatig handelen hebben geleden.
- ii) In de Civielrechtelijke regeling ter uitvoering van het arrest van de Hoge Raad van 19 juli 2019 inzake Staat/Stichting Mothers of Srebrenica, Staatscourant 2021, nr. 27109 (hierna: "de Regeling") zijn de contouren bekendgemaakt waarbinnen de Staat de mogelijkheid biedt om vorderingen tot schadevergoeding van de onder i) bedoelde nabestaanden buitengerechtelijk af te doen door middel van het sluiten van een vaststellingsovereenkomst naar burgerlijk recht.
- iii) Verzoeker heeft op [Date on requestform] een verzoek ingediend bij de Netherlands Compensation Commission Potočari (hierna: "de Commissie") tot het aangaan van een vaststellingsovereenkomst naar burgerlijk recht, zoals bedoeld in de Regeling.
- iv) Op grond van de documenten waarmee Verzoeker het verzoek heeft gestaafd en het onderzoek dat de Commissie heeft verricht, is het naar het oordeel van de Commissie aannemelijk dat Verzoeker voldoet aan de voorwaarden, neergelegd in de Regeling, waaronder de Staat bereid is om ten aanzien van de vordering van Verzoeker als nabestaande van [First Name] [Last Name] een vaststellingsovereenkomst en schadevergoeding aan te bieden in verband met het onrechtmatig handelen van de Staat, vastgesteld in het arrest van 19 juli 2019 ten aanzien van [First Name] [Last Name].
- v) Deze vaststellingsovereenkomst, waarbij de schade die Verzoeker als gevolg van het in het arrest van de Hoge Raad van 19 juli 2019 vastgestelde onrechtmatig handelen van de Staat ten aanzien van [First Name] [Last Name] heeft geleden en/of nog zal lijden in der minne wordt geregeld, heeft uitsluitend betrekking op de rechtsverhouding tussen

Verzoeker en de Staat. Andere (rechts)personen kunnen aan deze vaststellingsovereenkomst geen rechten ontlenen.

Zijn als volgt overeengekomen:

Artikel 1 Betaling

De Staat betaalt binnen vier weken na ontvangst door de Commissie van de door Verzoeker ondertekende vaststellingsovereenkomst aan Verzoeker een bedrag van [Compensation amount] [Comp. Amount NL] ter definitieve regeling van alle schade die Verzoeker heeft geleden en/of zal lijden in verband met het in het arrest van 19 juli 2019 vastgestelde onrechtmatig handelen van de Staat ten aanzien van [First Name] [Last Name]. In dit bedrag zijn ook eventuele kosten begrepen van juridische bijstand en/of andere kosten die Verzoeker mocht hebben gemaakt ter indiening van het onder (iii) van de considerans van deze overeenkomst genoemde verzoek en/of anderszins ter verkrijging van voldoening buiten rechte.

Verzoeker heeft de Staat verzocht de betaling over te schrijven op:

IBAN : _____

BIC/SWIFT CODE : _____

Ten name van : _____

Handtekening Verzoeker : _____

Artikel 2 Finale kwijting

Partijen verklaren hierbij dat zij, behoudens het in deze vaststellingsovereenkomst bepaalde, over en weer niets meer van elkaar te vorderen hebben met betrekking tot het in het arrest van 19 juli 2019 vastgestelde onrechtmatig handelen van de Staat ten aanzien van [First Name] [Last Name] en alle daaruit voortgevloeide en nog voortvloeiende gevolgen, van welke aard dan ook. Partijen verlenen elkaar in verband daarmee volledige en finale kwijting.

Artikel 3 Aanvulling en/of wijziging

Deze vaststellingsovereenkomst kan slechts worden aangevuld en/of gewijzigd door een schriftelijk stuk dat door beide partijen is ondertekend.

Artikel 4 Ontbinding en vernietiging

Partijen doen afstand van het recht om ontbinding of vernietiging van deze vaststellingsovereenkomst te vorderen.

Artikel 5 Toepasselijk recht

Op deze vaststellingsovereenkomst is Nederlands recht van toepassing.

Artikel 6 Inwerkingtreding

Deze vaststellingsovereenkomst treedt in werking op de dag waarop zij door/namens partijen is getekend.

Aldus overeengekomen en in tweevoud opgemaakt en ondertekend.

De Staat der Nederlanden [First Name] [Last Name]
Ministerie van Buitenlandse Zaken en
Ministerie van Defensie

voor deze,
namens de Netherlands Compensation
Commission Potocari,
Mw. mr. S.F.M. Wortmann (voorzitter),

Plaats: Den Haag

Plaats: _____

Datum:

Datum: _____

Handtekening:

Handtekening: _____

Bijlage

---

8 Toekenningsbrief (voorbeeld)

[First Name] [Last Name]
[Post Address]
[Post Address2/ZIP] [Post City]
[Post Country]

Den Haag, [Document date]
Betreft: [Request] / Beslissing naar aanleiding van uw verzoek

Geachte heer/mevrouw [Last Name],

Wij hebben uw verzoek om een schadevergoeding in het kader van de Civielrechtelijke regeling Srebrenica beoordeeld. Op grond van de door u overgelegde documenten heeft u naar ons oordeel aannemelijk gemaakt dat u voldoet aan de vereisten en voorwaarden van de Civielrechtelijke regeling Srebrenica.

Wij kennen uw verzoek dan ook toe. Dit betekent dat wij u namens de Nederlandse Staat een vaststellingsovereenkomst aanbieden op grond waarvan aan u een schadevergoeding wordt uitbetaald. U komt als [invullen familierelatie] van [First Name] [Last Name] op grond van de regeling in aanmerking voor een schadevergoeding van € [invullen] ter compensatie van 10 procent van de door u geleden schade als gevolg van het overlijden van [First Name] [Last Name].

Bijgaand treft u in tweevoud de vaststellingsovereenkomst aan op grond waarvan de Staat die schadevergoeding zal uitbetalen. Deze overeenkomst is al namens de Staat ondertekend door de voorzitter van de Netherlands Compensation Commission Potočari.

De vaststellingsovereenkomst betreft een overeenkomst tussen u en de Staat waarin de afspraken staan over (de voorwaarden van) uitbetaling van de schadevergoeding.

Eén van die afspraken is dat de schadevergoeding wordt uitgekeerd tegen finale kwijting. Door ondertekening van de vaststellingsovereenkomst stemt u er - kort gezegd - mee in dat de schadevergoeding ter definitieve regeling is van alle schade die u hebt geleden en/of zal lijden in verband met het in het arrest van de Hoge Raad van 19 juli 2019 (ECLI:NL:HR:2019:1223) vastgestelde onrechtmatig handelen van de Nederlandse Staat ten aanzien van [First Name] [Last Name]. Deze afspraak betekent dat u na uitbetaling door de Staat van de schadevergoeding niet meer met succes een vordering kunt indienen tegen de Staat voor het onrechtmatig handelen van de Staat, zoals in het arrest van de Hoge Raad van 19 juli 2019 is vastgesteld, ten aanzien van [First Name] [Last Name].

Na ondertekening van de overeenkomst staan de afspraken uit de vaststellingsovereenkomst tussen u en de Staat vast. Het is daarom erg belangrijk dat u dit document goed doorleest en kijkt of u het met alle afspraken eens bent voordat u dit document ondertekent. Houdt u er

rekening mee dat op grond van de Regeling tweedegraads familieleden van een slachtoffer, zoals broers en zussen, maar één vergoeding kunnen ontvangen.

Alleen nabestaanden die met meer dan één slachtoffer een eerstegraads familierelatie hebben, kunnen meer dan één schadevergoeding ontvangen. Onder een eerstegraads familierelatie wordt de relatie tussen echtgenoten of partners en de relatie tussen ouders en kinderen verstaan. Een relatie tussen broer en zus is een tweedegraads familierelatie.

Bent u het eens met de inhoud van de vaststellingsovereenkomst?

- 1) Vul dan in beide vaststellingsovereenkomsten uw bankgegevens (IBAN, BIC/SWIFT CODE en de tenaamstelling van uw rekening) in op de daarvoor aangewezen plek. Vergeet hierbij niet uw handtekening te zetten bij het streepje "Handtekening Verzoeker". Let op! De vergoeding zal alleen op een rekening overgeboekt worden die op uw naam - [First Name] [Last Name]- staat.
- 2) Onderteken beide vaststellingsovereenkomsten door elke pagina van de vaststellingsovereenkomsten van uw handtekening te voorzien en uw handtekening onderaan beide vaststellingsovereenkomsten te zetten.
- 3) Vraag een verklaring op bij uw bank voorzien van een stempel, waaruit volgt welk bankrekeningnummer op uw naam staat. U kunt ook een kopie van een bankafschrift van **maximaal zes maanden oud** maken. Zorg dat op de kopie alleen **uw naam, uw bankrekeningnummer en de datum** te zien zijn. Lak de overige gegevens op de kopie van uw bankafschrift weg. Die gegevens zijn niet nodig om tot betaling over te kunnen gaan. Wij vragen u een verklaring van uw bank of een kopie van uw bankafschrift mee te sturen, omdat wij zo de bankgegevens die door u zijn ingevuld in de vaststellingsovereenkomst kunnen verifiëren.
- 4) Zorg ervoor dat u op het door u opgegeven bankrekeningnummer buitenlandse valuta kunt ontvangen.
- 5) Stop één van de door u ondertekende vaststellingsovereenkomsten met daarbij de verklaring van uw bank of de kopie van uw bankafschrift in de retourenvelop die bij deze brief is gevoegd. Het andere exemplaar van de vaststellingsovereenkomst moet u voor uw eigen administratie bewaren.
- 6) Stuur de envelop met daarin de vaststellingsovereenkomst en de verklaring van de bank of de kopie van uw bankafschrift (zie onder 3) aan ons terug. Het retouradres staat al op de envelop. Stuur de documenten **binnen vier weken na ontvangst retour**, zodat we een en ander tijdig, voor beëindiging van de commissie kunnen afhandelen en u de vergoeding snel ontvangt.

Schadevergoedingen kunnen op dit moment niet uitbetaald worden op een rekening bij een Russische bank, bijvoorbeeld bij een van de volgende banken: Sberbank, Gazprombank, Bank Otkritie, Novikombank, Promsvyazbank, Rossiya Bank, Sovcombank, Vnesheconombank (VEB), VTB BANK, etc.. We adviseren u voor uitbetaling van de schadevergoeding een rekening te openen bij een andere, niet—Russische bank.

U ontvangt een schriftelijke bevestiging van de datum waarop de door u ondertekende vaststellingsovereenkomst door ons is ontvangen. De schadevergoeding wordt binnen vier weken na ontvangst door ons van de door u ondertekende vaststellingsovereenkomst overgemaakt door de Staat (het Ministerie van Defensie) naar het door u opgegeven rekeningnummer.

Meer informatie

Heeft u nog vragen? Kijk op www.nccpotocari.nl. Vindt u daar niet wat u zoekt? Kies dan op onze internetsite voor "verzoek om informatie" en kijk hoe u uw vraag kunt stellen of neem rechtstreeks contact op met ons kantoor in Sarajevo of Den Haag. We bellen u dan terug.

Met vriendelijke groet,
namens de Netherlands Compensation Commission Potočari

Mw. Mr. S.F.M. Wortmann
(voorzitter)

Bijlage

---

9 Privacy protocol

Dit is de privacyverklaring van de Netherlands Compensation Commission Potočari. In deze verklaring licht de Commissie toe wat haar opdracht is en op welke wijze we invulling geven aan de uitvoering. U leest hier onder andere welke persoonsgegevens we verzamelen, waarom dat gebeurt en wat we met de gegevens doen na afronding van de werkzaamheden. We wijzen u als verzoeker in deze verklaring ook op uw rechten ten aanzien van de persoonsgegevens.

1. Achtergrond

De Commissie heeft de opdracht gekregen om namens de minister van Defensie en de minister van Buitenlandse Zaken op een onafhankelijke wijze uitvoering te geven aan de Civielrechtelijke regeling Srebrenica. De Commissie neemt in dat verband de gehele ontvangst, beoordelings- en het besluitvormingsproces van de uitvoering van de regeling ter hand.

De Commissie heeft haar eigen werkwijze vastgesteld en een uitvoeringsprotocol opgesteld.

Bij de uitvoering van de regeling treedt de Commissie op als verwerkingsverantwoordelijke in de zin van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Dit betekent dat de Commissie verantwoordelijk is voor (wijze waarop) de persoonsgegevens die worden verwerkt bij de uitvoering van de regeling.

2. Welke gegevens zijn/worden door de Commissie verwerkt?

Op basis van de regeling dient de Commissie te beoordelen of een verzoeker voldoet aan de vereisten en voorwaarden om in aanmerking te komen voor een schadevergoeding op grond van de regeling. In het kader van deze beoordeling moet de Commissie noodzakelijkerwijs een aantal persoonsgegevens van een verzoeker vragen. De Commissie gebruikt de persoonsgegevens ook om te beoordelen of al eerder een verzoek op grond van de regeling door de verzoeker is ingediend. Indien een verzoeker geen persoonsgegevens verstrekt kan de Commissie niet overgaan tot beoordeling van het verzoek.

De persoonsgegevens en documenten met persoonsgegevens die de Commissie vraagt bij de behandeling van het verzoek zijn:

- adresgegevens;
- een (gewaarmerkte) kopie van een geldig paspoort of identiteitskaart¹;
- gegevens van het slachtoffer;
- een overlijdensakte van het slachtoffer;
- aktes van de burgerlijke stand (huwelijksakte, geboorteakte etc.);
- bankgegevens.

Aan de hand van deze gegevens kan de Commissie (i) de identiteit en contactgegevens van een verzoeker vaststellen, (ii) beoordelen of het aannemelijk is dat het in het verzoek genoemde slachtoffer in de namiddag van 13 juli 1995 op de compound verbleef, (iii) beoordelen welke familierelatie er tussen de verzoeker en het slachtoffer bestaat/bestond en, voor zover van toepassing, (iv) de betaalgegevens van de verzoeker vaststellen.

---

¹ Indien het een gewaarmerkte kopie van een paspoort of identiteitskaart uit een ander land dan Bosnië betreft, wordt verzoeker verzocht het nationaal identificatienummer (zoals het BSN-nummer) weg te lakken.

Vooruitlopend op de bekendmaking van de regeling heeft de Commissie een onafhankelijk onderzoek laten verrichten naar wie in de namiddag van 13 juli 1995 op Nederlandse compound in Potočari verbleven. De uitkomst van het onderzoek biedt meer zekerheid over de identiteit van de omgekomen mannelijke vluchtelingen. Ook biedt dit onderzoek inzicht in wie de nabestaanden zijn van de omgekomen mannelijke vluchtelingen. Bij het onderzoek is gebruik gemaakt van alle informatie die in Bosnië en in Nederland over Srebrenica slachtoffers beschikbaar is. Historische lijsten, opgesteld tijdens of vlak na de val van de enclave, zijn vergeleken met recente onderzoeksresultaten van het Missing Persons Institute in Sarajevo. De Commissie gebruikt de onderzoeksresultaten bij de beoordeling van de verzoeken.

Als verwerkingsgrondslag voor de verwerking van gewone persoonsgegevens hanteert de Commissie artikel 6 lid 1 onder e) AVG. Op grond van dit artikel mogen persoonsgegevens worden verwerkt als de verwerking noodzakelijk is voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen.

De verwerking van (eventuele) bijzondere persoonsgegevens vindt plaats op grond van art. 9 lid 2 onder f) AVG. Op grond van dit artikel kunnen bijzondere persoonsgegevens worden verwerkt wanneer de verwerking daarvan noodzakelijk is voor de instelling, uitoefening of onderbouwing van een rechtsvordering.

De Commissie is zich bewust van de gevoeligheid van de persoonsgegevens die worden gevraagd bij het indienen van een verzoek. De Commissie vraagt verzoekers daarom alleen gegevens over te leggen die noodzakelijk zijn voor het behandelen van een verzoek en zorgt ervoor dat met deze gegevens zeer vertrouwelijk en zorgvuldig wordt omgegaan. De gegevens worden alleen gebruikt om een verzoek te behandelen.

Verzoeken die in papier worden indienen, worden digitaal opgeslagen. Originele documenten worden teruggestuurd/teruggegeven aan verzoeker. In papier ingediende kopieën van documenten worden maximaal 16 weken bewaard en daarna vernietigd.

3. Wat gebeurt er met de gegevens na afronding van de werkzaamheden?

Op grond van het besluit waarmee de Commissie is ingesteld door de minister van Defensie en de minister van Buitenlandse zaken, is de Commissie gehouden haar gehele digitale archief over te dragen aan de minister van Defensie na afloop van haar werkzaamheden. De minister van Defensie archiveert de gegevens in het algemeen belang. Een uitzondering geldt voor door verzoekers overgelegde (gewaarmeerde) kopieën van een paspoort of identiteitskaart. Die worden digitaal definitief vernietigd een maand nadat de Commissie een beslissing tot afwijzing van een verzoek heeft genomen, of – in geval van toekenning – een maand nadat de door verzoeker ondertekende vaststellingsovereenkomst is terugontvangen.

4. Verstrekking aan derden

Wij geven de door u verstrekte gegevens door aan derde partijen als dat noodzakelijk is voor de behandeling van uw verzoek. Wanneer wij uw gegevens aan een derde verstrekken, zorgen wij er (met een verwerkersovereenkomst) o.a. voor dat uw gegevens niet voor andere doeleinden worden gebruikt. Ook komen wij hierin overeen dat uw gegevens worden verwijderd zodra ze niet meer nodig zijn.

Verder zullen wij de door u verstrekte gegevens niet aan andere partijen verstrekken, tenzij dit wettelijk verplicht of toegestaan is.

5. Cookieverklaring

Cookies zijn kleine tekstbestanden die een website op uw computer, tablet of mobiele telefoon plaatst op het moment dat u de website bezoekt. In deze cookies wordt informatie over uw websitebezoek opgeslagen. Op onze website gebruiken we alleen functionele en analytische cookies. Functionele cookies zijn noodzakelijk voor een goede werking van de site. Analytische cookies stellen ons in staat om het websitebezoek te meten. Hierdoor weten we op welke plekken we onze website kunnen verbeteren. Bij de instelling van de analytische cookies van Google hebben wij de handleiding van de Autoriteit Persoonsgegevens gevolgd. De instellingen zijn daardoor 'privacyvriendelijk', zodat deze cookies geplaatst mogen worden zonder uw toestemming. Voor meer informatie over wat Google met opgeslagen data doet, verwijzen we naar de [privacyverklaring van Google](#). Deze kan regelmatig wijzigen.

6. Wat zijn de rechten van verzoekers?

Een verzoeker heeft het recht om zijn door de Commissie verwerkte persoonsgegevens in te zien. Een verzoeker heeft ook het recht om zijn persoonsgegevens te rectificeren indien deze onjuist zijn of om verwijdering van zijn persoonsgegevens te verzoeken. Een verzoeker heeft daarnaast het recht om bezwaar te maken tegen de verwerking van zijn persoonsgegevens. Dit bezwaar kan een verzoeker aan de Commissie richten.

7. Vragen of klachten

Wij helpen u graag verder als u vragen of klachten heeft over de verwerking van uw persoonsgegevens. U kunt die sturen naar office@nccpotocari.nl of naar:

Netherlands Compensation Commission Potočari
Postbus 556
2501 CN Den Haag
Nederland (kantoor Den Haag)

of

Netherlands Compensation Commission Potočari
Mehmeda Spahe 26 (3^e verdieping)
71000 Sarajevo
Bosnië en Herzegovina (kantoor Sarajevo)

Mocht u er toch niet samen met ons uitkomen, dan kunt u contact opnemen met de Functionaris voor de Gegevensbescherming (FG) via fg@caop.nl. De FG houdt intern toezicht op de naleving van de privacywetgeving.

De Autoriteit Persoonsgegevens houdt extern toezicht op de naleving van de privacywetgeving. U heeft het recht om bij de autoriteit een klacht over de Netherlands Compensation Commission Potočari in te dienen. Dat kan [online](#), of bel +31 (0)88-1805 250.

8. *Wijzigingen in deze privacyverklaring*

Wij kunnen deze privacyverklaring van tijd tot tijd wijzigen. Wijzigingen zullen op deze website worden gepubliceerd.

Bijlage

- 10** Brief Verzoek om aanvullende informatie
verblijf slachtoffer

[First Name] [Last Name]
[Post Address]
[Post Address2/ZIP] [Post City]
[Post Country]

Den Haag, [Date send]
Betreft: [Request] / 1e verzoek om nadere informatie

Geachte heer/mevrouw [Last Name],

Wij hebben uw verzoek voor een schadevergoeding in het kader van de Civielrechtelijke regeling Srebrenica (hierna: de Regeling) zorgvuldig bekeken. Wij vragen u om aanvullende informatie. In deze brief leggen wij u uit dat wij welke informatie wij van u nodig hebben en volgt een nadere toelichting.

Wat verwachten wij van u?

De schadevergoeding is volgens de Regeling alleen bedoeld voor nabestaanden van slachtoffers die in de namiddag van 13 juli 1995 op de UN-compound waren. Uit de publiek betrouwbare bronnen en eigen onderzoek van de commissie wordt op voorhand niet duidelijk dat uw familielid op de bewuste dag op de UN-compound te Potocari was.

Stuur ons **twee getuigenverklaringen** waaruit blijkt dat [Last Name] [First Name] in de namiddag van 13 juli 1995 binnen de omheining van de UN-compound aanwezig was.¹

Waarom moeten de getuigenverklaringen voldoen?

- U moet minstens **twee** gewaarmerkte schriftelijke verklaringen van getuigen voorleggen.
- De getuigen hebben geen verzoek voor het slachtoffer ingediend. Dit mag ook zijn: een kennis, een aangetrouwde familielid, neef, nicht, kleinkind, grootouders.
- Een eigen verklaring van een directe familielid die een verzoek heeft ingediend (bijvoorbeeld partner, ouder, zus, broer, kind van het slachtoffer) telt niet mee als een van de twee getuigenverklaringen.
- Uw eigen verklaring kan alleen als ondersteuning dienen van de andere twee getuigenverklaringen en telt dus niet mee als een van de twee getuigenverklaringen.
- De getuigen moeten uit **eigen waarneming** verklaren, dus niet van horen zeggen.
- De getuigenverklaringen moeten afzonderlijk van elkaar zijn afgelegd.
- De getuigen moeten hun verklaring afleggen ten overstaan van een gemeenteambtenaar of notaris.

---

¹ Een exacte beschrijving van de UN-compound in Potocari, ook bekend als de accufabriek, leest u op website van de commissie www.nccpotocari.eu

- Eisen aan de inhoud van de verklaring:
  - Uit de verklaring moet blijken waar in Potocari [Last Name] [First Name] precies was. Daarom is het van belang dat de getuigen zoveel mogelijk details beschrijven over de aanwezigheid van uw familielid op de UN-compound op 11, 12 en 13 juli 1995.
  - Vraag de getuigen in te gaan op onze vragen hieronder. De enkele verklaring dat het slachtoffer aanwezig was op de UN-compound in Potočari in de namiddag van 13 juli 1995 volstaat **niet**.

Vragen aan de getuige

De verklaring van de getuige moeten **eigen waarnemingen** en **feitelijke informatie** bevatten. De getuige moet ingaan op de volgende vragen:

1. Hoe kent het slachtoffer? Wat is de relatie tussen u en het slachtoffer?
2. Was u zelf ook op de UN-compound in Potocari? Zo ja, beschrijf zo precies mogelijk hoe en op welke dag en tijdstip u de UN-compound bent binnengetrepen. Uit welke richting kwam je aan in Potocari en welke weg heeft u bij aankomst in Potocari, bewandeld om op de UN-compound te komen.
3. Kunt u met documenten of foto's aantonen dat u op de UN-compound was?
4. Op welke *dag en tijdstip* en op welke plek heeft u het slachtoffer in Potocari voor het eerst gezien? Met wie was het slachtoffer?
5. Heeft u gezien hoe het slachtoffer de UN-compound binnenkwam? Zo ja, beschrijf *hoe, langs welke weg, op welke dag en op welk tijdstip* dit was.
6. Hoe zag de plek er precies uit waar u verbleef? Beschrijf zoveel mogelijk details van de plek (het gebouw, de kamer en/of ruimte) waar u verbleef.
7. Beschrijf zoveel mogelijk gebeurtenissen die u zelf hebt gezien op de plek waar u verbleef.
8. Is het slachtoffer al die tijd in uw buurt geweest? Indien, nee kunt u uitleggen waar en met wie het slachtoffer dan wel was? Herinnert u zich namen van (mannelijke) vluchtelingen die u ontmoet heeft?
9. Op welke dag en tijdstip heeft u de UN-compound verlaten? Beschrijf hoe u de UN-compound hebt verlaten, langs welke weg. Wat heeft u allemaal gezien?
10. Heeft u gezien hoe het slachtoffer de UN-compound heeft verlaten? Met wie was het slachtoffer?
11. Wanneer en op welke plek heeft u het slachtoffer voor het laatst gezien? Beschrijf de plek waar dit was en het tijdstip. Hoe zag de plek er precies uit waar u het slachtoffer voor het laatst zag?
12. Welke gebeurtenissen heeft u gezien op de dag dat u Potočari verliet?
13. Heeft u gezien hoe het slachtoffer in handen van de Bosnische Serviërs is gevallen? Indien ja, beschrijf de gebeurtenis.

Schriftelijke documenten

Heeft u schriftelijke documenten op grond waarvan u denkt aannemelijk te kunnen maken dat [Last Name] [First Name] aanwezig was op de UN-compound in Potočari (denk bijvoorbeeld aan documenten of getuigenissen die bij rechtszaken in Bosnië zijn gebruikt)? Dan vragen wij u deze documenten op te sturen.

Waarom vragen we u dit alles?

Naar het oordeel van de hoogste Nederlandse rechter is de Nederlandse Staat uitsluitend aansprakelijk voor het lot van de overleden vluchtelingen die in de namiddag van 13 juli 1995 nog op de UN-compound waren. Dat is slechts een deel van de mensen die tussen 11 en 13 juli naar Potocari zijn gevlucht en slachtoffer van de genocide werden. Op grond van het oordeel van de Hoge Raad moeten we een onderscheid maken tussen vluchtelingen die in de namiddag van 13 juli 1995 nog op de UN-compound aanwezig waren én de vele andere slachtoffers van de genocide.

We proberen dat zo zorgvuldig mogelijk te doen om niemand uit te sluiten die volgens het arrest wel recht op een schadevergoeding heeft. De verklaringen van getuigen moeten de commissie helpen die mensen te vinden die op de UN-compound waren maar niet op een historische lijst staan of in het onderzoek dat de commissie heeft laten verrichten voorkomen.²

We realiseren ons dat het emotioneel zeer belastend kan zijn voor u en voor de getuige om in gedachten terug te gaan naar de afschuwelijke scenes die zich in Potočari in juli 1995 hebben afgespeeld. De verschrikkelijke gebeurtenissen hebben diepe wonden geslagen in het leven van de vluchtelingen en hun nabestaanden. We realiseren ons bovendien dat het moeilijk kan zijn om 27 jaar na dato getuigen te vinden. Maar om een zorgvuldige afweging te kunnen maken bij uw verzoek hebben we betrouwbare documenten en overtuigende, geloofwaardige verklaringen nodig.

Reageer op tijd

Wij vragen u de nadere onderbouwing binnen acht weken na de datum van deze brief en dus uiterlijk [1st Deadline for reaction], aan te leveren. Lukt dit u niet, dan vragen wij u voor [1st Deadline for reaction], schriftelijk of per e-mail toe te lichten waarom de gevraagde nadere onderbouwing niet (tijdig) door u kan worden gegeven.

---

² Wilt u meer over het onderzoek en de bronnen die we gebruiken weten, ga naar www.nccpotocari.eu

Netherlands
_Compensation
Commission____
_Potočari

Mehmeda Spahe 26 (3. sprat)
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina
Tel. +387 33 498 001

P.O. Box 556
2501 CN The Hague
Netherlands
Tel. +31 6 58076079

office@nccpotocari.nl
Fax +31 70 326 22 12

—
www.nccpotocari.nl

Na ontvangst van de nadere schriftelijke onderbouwing beoordelen wij uw verzoek verder. De streeftermijn van drie maanden voor de afhandeling van uw verzoek wordt opgeschort tot we de aanvullende informatie van u hebben ontvangen. Indien u niet reageert binnen acht weken, ronden wij uw verzoek af zonder uw nadere onderbouwing.

Meer informatie

Heeft u nog vragen? Kijk op www.nccpotocari.nl. Vindt u daar niet wat u zoekt? Kies dan op onze internetsite voor "verzoek om informatie" en kijk hoe u uw vraag kunt stellen of neem rechtstreeks contact op met ons kantoor in Sarajevo of Den Haag. We bellen u dan terug. **Wilt u in uw correspondentie aan ons uw dossiernummer vermelden?**

Met vriendelijke groet,
namens de Netherlands Compensation Commission Potočari

Mw. Mr. S.F.M. Wortmann
(voorzitter)

Bijlage

---

11 Geraadpleegde literatuur

Geraadpleegde literatuur

Court of Bosnia and Herzegovina (2011), Prosecutor's Office of Bosnia and Herzegovina vs. Momir Pelemiš and Slavko Perić, Case number: S 11 K 003379 09 Krl, Verdict.

Dijkema, W. et al (1996), Dutchbat, In Vredesnaam, Uitgeverij Debut, Rijswijk.

Faber, M.J. (2002), Srebrenica, De genocide die niet werd voorkomen, Ten Have, Baarn.

Gerechtshof 's-Gravenhage, (2011) (a), Judgement Case No. 200.020.173/01 Mustafic c.s. vs Staat der Nederlanden (LJN BR0132). 5 July.

Gerechtshof 's-Gravenhage, (2011) (b), Judgement Case No. 200.020.174/01 Nuhanovic vs De Staat der Nederlanden (LJN BR0133). 5 July.

Hasanović, H. (2016), Surviving Srebrenica, Lumphanan Press, Aberdeenshire.

Hoge Raad der Nederlanden (2019), JUDGMENT In the matter of ECLI:NL:HR:2019:1284, The State Of The Netherlands versus Stichting Mothers Of Srebrenica.

ICTY, (2000) (a), Witness Statement Corporal D. Vaasen, Prosecutor vs Radislav Krstić, Case No. IT-98-33-T, 27 and 28 March 2000.

ICTY, (2000) (b), Witness Statement Witness F, D and E (Dutchbat), Prosecutor vs Radislav Krstić, Case No. IT-98-33-T, 28 and 29 March 2000.

ICTY, (2000), Witness Statement Bego Ademović, Prosecutor vs Radislav Krstić, Case No. IT-98-33-T, 29 March 2000.

ICTY, (2005), Prosecutor vs Vidoje Blagojevi, Dragan Jokić Case IT-02-60-T, 17 Januari 2005.

ICTY, (2003), Prosecutor vs Momir Nikolić, Case no. IT-02/60/1.

ICTY, (2010), 10 Judgement Prosecutor vs Popovic et.al Case No. IT-05-88-T, 10 June 2010.

ICTY, (2012), 12 Witness statement C. Schmitz, Prosecutor vs Karadžić, Case No. IT-95-5/18-T, 26 March 2012.

ICTY, (2002), Muslim Photo Identification Book (NCCP), Prosecutor vs Mladić, Case IT-09-92-T.

ICTY, (2009), 2009 Integrated Report, Expert Report - 2009 Integrated Report on Srebrenica Missing, Including a Progress Report on DNA-based Identifications.

ICTY, (2009), Srebrenica Missing - List of Persons Reported Missing and Dead After the Takeover of Srebrenica, The 2009 Progress Report on the DNA-Based Identification by ICMP.

ICTY, (2012), 2012 Integrated Report, Integration of 2012 ICMP Update on Srebrenica, Research Note-The Integration of the 2012 ICMP Data with the 2009 OTP List of Srebrenica Victims, auteur Ewa Tabeau document D000-3630-D000-3630 RED. Ontvangen van International Residual Mechanism for Criminal Tribunals, Office of the Prosecutor ("OTP").

ICTY, (2013), 2013 Integrated Report, Expert Report-The Integration of the 2013 ICMP Update with the 2009 OTP List of Srebrenica Victims, auteur Ewa Tabeau. Ontvangen van International Residual Mechanism for Criminal Tribunals, Office of the Prosecutor ("OTP").

ICTY, (2013), Expert Report-The Integration of the 2013 ICMP Update with the 2009 OTP List of Srebrenica Victims, auteur Ewa Tabeau. Ontvangen van International Residual Mechanism for Criminal Tribunals, Office of the Prosecutor ("OTP").

ICTY, (2017), Prosecutor vs Ratko Mladić, Judgement, Case IT-09-92-T, 22 November 2017, onderdeel 7 Srebrenica.

ICRC, (2005), ICRC 2005 Update (D000-1714-D000-1714) contains the following spreadsheets: "CANCELLED FOR ADMINISTRATIVE REASON", "LIST OF STILL UNACCOUNTED FOR _TC_MOR", "LIST OF STILL UNACCOUNTED FOR_TC_MIB", "SOLVED ALIVE" and "SOLVED DEAD". Ontvangen van International Residual Mechanism for Criminal Tribunals, Office of the Prosecutor ("OTP").

ICRC, (2008), ICRC 2008 Update (D000-2585-D000-2585) contains the following spreadsheets: "Srebrenica pending reports on death_september2008". "Srebrenica pending tracing requests_september2008", "Srebrenica solved alive_september2008", "Srebrenica solved cancelled_september2008" and "Srebrenica solved dead_september2008". Ontvangen van International Residual Mechanism for Criminal Tribunals, Office of the Prosecutor ("OTP").

International Residual Mechanism for Criminal Tribunals, Office of the Prosecutor ("OTP") (1995), Witness statement of ADEMOVIĆ, Begajeta, taken by the State Commission for Gathering Facts on War Crimes on the Territory of Bosnia-Herzegovina.

International Residual Mechanism for Criminal Tribunals, Office of the Prosecutor ("OTP") (1995), Witness statement of AHMETOVIĆ, Remza, taken by the State Commission for Gathering Facts on War Crimes on the Territory of Bosnia-Herzegovina.

International Residual Mechanism for Criminal Tribunals, Office of the Prosecutor ("OTP") (1995), Witness statement or AJKANOVIĆ, Mirsada, taken by the State Commission for Gathering Facts on War Crimes on the Territory of Bosnia-Herzegovina.

International Residual Mechanism for Criminal Tribunals, Office of the Prosecutor ("OTP") (1996), Witness statement of BURIC, Nesib, ref.: 15-33/96, taken by the BiH Agency for Investigations and Documentation (AID), AID Sector Tuzla.

International Residual Mechanism for Criminal Tribunals, Office of the Prosecutor ("OTP") (1996), Translation of witness statement of BURIC Nesib, taken by the BiH Agency for Investigations and Documentation (AID), AID Sector Tuzla.

International Residual Mechanism for Criminal Tribunals, Office of the Prosecutor ("OTP") (1995), Witness statement of GUŠIĆ, Mejra, taken by the State Commission for Gathering Facts on War Crimes on the Territory of Bosnia-Herzegovina.

International Residual Mechanism for Criminal Tribunals, Office of the Prosecutor ("OTP") (1995), Witness statement of HASANOVIĆ, Derviša, taken by the State Commission for Gathering Facts on War Crimes on the Territory of Bosnia-Herzegovina.

International Residual Mechanism for Criminal Tribunals, Office of the Prosecutor ("OTP") (1995), Witness statement of HASANOVIĆ, Fahira, taken by the State Commission for Gathering Facts on War Crimes on the Territory of Bosnia-Herzegovina.

International Residual Mechanism for Criminal Tribunals, Office of the Prosecutor ("OTP") (1995), Witness statement of HASANOVIĆ, Mevlida, taken by the State Commission for Gathering Facts on War Crimes on the Territory of Bosnia-Herzegovina.

International Residual Mechanism for Criminal Tribunals, Office of the Prosecutor ("OTP") (1995), Witness statement of HRUSTANOVIĆ, Nurfika, taken by the State Commission for Gathering Facts on War Crimes on the Territory of Bosnia-Herzegovina.

International Residual Mechanism for Criminal Tribunals, Office of the Prosecutor (“OTP”) (1995), Witness statement of HUSIĆ, Mehdi, taken by the State Commission for Gathering Facts on War Crimes on the Territory of Bosnia-Herzegovina.

International Residual Mechanism for Criminal Tribunals, Office of the Prosecutor (“OTP”) (1995-I), Witness statement of HUSIĆ, Mukelefa, taken by the State Commission for Gathering Facts on War Crimes on the Territory of Bosnia-Herzegovina.

International Residual Mechanism for Criminal Tribunals, Office of the Prosecutor (“OTP”) (1995-II), Witness statement of HUSIĆ, Mukelefa, taken by the State Commission for Gathering Facts on War Crimes on the Territory of Bosnia-Herzegovina.

International Residual Mechanism for Criminal Tribunals, Office of the Prosecutor (“OTP”) (1995), Witness statement of ISAKOVIĆ, Ferisa, taken by the State Commission for Gathering Facts on War Crimes on the Territory of Bosnia-Herzegovina.

International Residual Mechanism for Criminal Tribunals, Office of the Prosecutor (“OTP”) (1995), Witness statement of KOVAČEVIĆ, Ilmihana, taken by the State Commission for Gathering Facts on War Crimes on the Territory of Bosnia-Herzegovina.

International Residual Mechanism for Criminal Tribunals, Office of the Prosecutor (“OTP”) (1995), Witness statement of MERAJIĆ, Tifa, taken by the State Commission for Gathering Facts on War Crimes on the Territory of Bosnia-Herzegovina.

International Residual Mechanism for Criminal Tribunals, Office of the Prosecutor (“OTP”) (1995), Witness statement of MUMINOVIĆ, Šemsa, taken by the State Commission for Gathering Facts on War Crimes on the Territory of Bosnia-Herzegovina.

International Residual Mechanism for Criminal Tribunals, Office of the Prosecutor (“OTP”), (1995), Witness statement of OMEROVIĆ, Advija, taken by the State Commission for Gathering Facts on War Crimes on the Territory of Bosnia-Herzegovina.

International Residual Mechanism for Criminal Tribunals, Office of the Prosecutor (“OTP”) (1995), Witness statement of SIRUČIĆ, Enisa, taken by the State Commission for Gathering Facts on War Crimes on the Territory of Bosnia-Herzegovina.

International Residual Mechanism for Criminal Tribunals, Office of the Prosecutor (“OTP”) (1995), Witness statement of SUBAČIĆ, Munira, taken by the State Commission for Gathering Facts on War Crimes on the Territory of Bosnia-Herzegovina.

International Residual Mechanism for Criminal Tribunals, Office of the Prosecutor (“OTP”) (1996), Witness statement of ALIĆ, Raza, taken by the BiH Ministry of Interior, State Security Service (SDB), SDB Sector Tuzla.

International Residual Mechanism for Criminal Tribunals, Office of the Prosecutor (“OTP”) (1996), Witness statement of ALIĆ, Rukija, taken by the Lukavac Public Security Station.

International Residual Mechanism for Criminal Tribunals, Office of the Prosecutor (“OTP”) (1996), Witness statement of ALIĆ, Raza, taken by the BiH Ministry of Interior, State Security Service (SDB), SDB Sector Tuzla.

International Residual Mechanism for Criminal Tribunals, Office of the Prosecutor (“OTP”) (1996), Witness statement of BABAJIĆ, Ramo, taken by the BiH Ministry of Interior, Tuzla Security Services Centre, @ivinice Public Security Station.

International Residual Mechanism for Criminal Tribunals, Office of the Prosecutor (“OTP”) (1996), Witness statement of DILOVIĆ, Šuhra, taken by the BiH Ministry of Interior, State Security Centre, Public Security Station/1st Police Station, Tuzla.

International Residual Mechanism for Criminal Tribunals, Office of the Prosecutor (“OTP”) (1996), Witness statement of HADOVIĆ, Muša, taken by the BiH Ministry of Interior, State Security Service (SDB), SDB Sector Tuzla.

International Residual Mechanism for Criminal Tribunals, Office of the Prosecutor (“OTP”) (1996), Witness statement of HASANOVIĆ, Nura, taken by the BiH Ministry of Interior, Tuzla Security Services Centre, Živinice Public Security Station.

International Residual Mechanism for Criminal Tribunals, Office of the Prosecutor (“OTP”) (1996), Witness statement of HASIĆ, Hajra, taken by the BiH Ministry of Interior, State Security Centre, Public Security Station/2nd Police Station, Tuzla.

International Residual Mechanism for Criminal Tribunals, Office of the Prosecutor (“OTP”) (1996), Witness statement of IBRAHIMOVIĆ, Fatima, taken by the BiH Ministry of Interior, State Security Centre, Public Security Station/2nd Police Station, Tuzla.

International Residual Mechanism for Criminal Tribunals, Office of the Prosecutor (“OTP”) (1996), Witness statement of IBRAHIMOVIĆ, Šaha, taken by the BiH Ministry of Interior, Security Services Centre, Gračanica Public Security Station.

International Residual Mechanism for Criminal Tribunals, Office of the Prosecutor (“OTP”) (1996), Witness statement of OMEROVIĆ, Hasija, taken by the BiH Ministry of Interior, Security Services Centre, Gračanica Public Security Station.

International Residual Mechanism for Criminal Tribunals, Office of the Prosecutor (“OTP”) (1996), Witness statement of PIJEVO, Zuhra, taken by the BiH Ministry of Interior, Security Services Centre, Gračanica Public Security Station.

International Residual Mechanism for Criminal Tribunals, Office of the Prosecutor (“OTP”) (1996), Witness statement of POROVIĆ, Hava, taken by the BiH Ministry of Interior, State Security Service (SDB), SDB Sector Tuzla.

International Residual Mechanism for Criminal Tribunals, Office of the Prosecutor (“OTP”) (1996), Witness statement of RAMIĆ, Abid, taken by the BiH Ministry of Interior, Tuzla Security Services Centre, Živinice Public Security Station.

International Residual Mechanism for Criminal Tribunals, Office of the Prosecutor (“OTP”) (1996), Translation of witness statement of RAMIĆ, Abid, taken by the BiH Ministry of Interior, Tuzla Security Services Centre, Živinice Public Security Station.

International Residual Mechanism for Criminal Tribunals, Office of the Prosecutor (“OTP”) (1996), Witness statement of SALIHOVIĆ, Sulejmana, taken by the Lukavac Public Security Station.

International Residual Mechanism for Criminal Tribunals, Office of the Prosecutor (“OTP”) (1995), Witness statement of SELIMOVIĆ, Emira, taken by the BiH Ministry of Interior, State Security Service (SDB), SDB Sector Tuzla.

International Residual Mechanism for Criminal Tribunals, Office of the Prosecutor (“OTP”) (1995), Translation of witness statement of SELIMOVIĆ, Emira, taken by the BiH Ministry of Interior, State Security Service (SDB), SDB Sector Tuzla.

International Residual Mechanism for Criminal Tribunals, Office of the Prosecutor (“OTP”) (1996), “Witness statement of SELIMOVIĆ, Nermina, taken by the BiH Ministry of Interior, State Security Service (SDB), SDB Sector Tuzla”.

International Residual Mechanism for Criminal Tribunals, Office of the Prosecutor (“OTP”) (1996), Witness statement of ŠPIODIĆ, Amela, taken by the BiH Ministry of Interior, Tuzla Security Services Centre, Srebrenik Public Security Station.

International Residual Mechanism for Criminal Tribunals, Office of the Prosecutor (“OTP”) (1996), Witness statement of SUBAŠIĆ, Hajra, taken by the BiH Ministry of Interior, Tuzla Security Services Centre, Kalesija Public Security Station.

International Residual Mechanism for Criminal Tribunals, Office of the Prosecutor (“OTP”) (2000), ICTY witness statement of ČERKIĆ, Nizama.

International Residual Mechanism for Criminal Tribunals, Office of the Prosecutor (“OTP”) (2003), ICTY witness Statement of DAHALIĆ, Abdulah.

International Residual Mechanism for Criminal Tribunals, Office of the Prosecutor (“OTP”) (2003), Translation of ICTY witness Statement of DAHALIĆ, Abdulah.

International Residual Mechanism for Criminal Tribunals, Office of the Prosecutor (“OTP”) (2000), ICTY witness statement of EFENDIĆ, Nura.

International Residual Mechanism for Criminal Tribunals, Office of the Prosecutor (“OTP”) (2000), Translation of ICTY witness statement of EFENDIĆ, Nura.

International Residual Mechanism for Criminal Tribunals, Office of the Prosecutor (“OTP”) (2000), ICTY witness Statement of SALČINOVIĆ, Samila (BCS-statement attached).

International Residual Mechanism for Criminal Tribunals, Office of the Prosecutor (“OTP”) (2000), Translation of ICTY witness Statement of SALČINOVIĆ, Samila.

International Residual Mechanism for Criminal Tribunals, Office of the Prosecutor (“OTP”) (2000), Translation of witness statement of SALČINOVIĆ, Samila, taken by the Cantonal Court in Tuzla.

International Residual Mechanism for Criminal Tribunals, Office of the Prosecutor (“OTP”) (2000), ICTY witness statement of SELIMOVIĆ, Ibrahim.

Keulemans, C. (2020), Srebrenica en PAX 1995 – 2020, Vredesorganisatie PAX, Utrecht.

Laerhoven van, B. (1996), Srebrenica, getuigen van een massamoord, Antwerpen en Houten.

Leydesdorff, S. (2008), De leegte achter ons laten, Een geschiedenis van de vrouwen van Srebrenica, Bert Bakker, Amsterdam.

Medecins Sans Frontieres, MSF and Srebrenica 1993 - 2003, MSF Speaks Out, Google Books.

Medecins Sans Frontieres (1996), Eye-witness accounts of the evacuation from Srebrenica and the fate of missing colleagues, MSF, february 1996.

Ministerie van Defensie (1995), Nota D95/524 van 16 oktober 1995, ‘Het lot van de 7 gewonden uit Potocari’.

Ministerie van Defensie (1995), ‘Questions for Ms. Christine Schmitz (Doctors without Borders)’.

Ministerie van Defensie (1995), Nota D95/429 van 23 augustus 1995, ‘Instructie aan luitenant-kolonel Karremans, 12 juli jl.’.

Ministerie van Defensie (1996), Nota D96/192 van 16 april 1996, ‘Lokale medewerkers van Dutchbat’.

Ministerie van Defensie (1996), Brief van de minister van Defensie aan Elisabeth Rehn, Special Rapporteur of the Commission on Human rights in the territory of former Yugoslavia, 20 Februari 1996, D010/96/2675.

Ministerie van Defensie (1997), Brief van de minister van Defensie aan de minister van Buitenlandse Zaken, 10 januari 1997.

Ministerie van Defensie, Brief van minister Voorhoeve aan de Tweede Kamer van 21 december 1999, met bijlage Debrievingrapport Tweede Kamer vergaderjaar 1999 - 2000, 26122, nr. 18.

Ministerie van Defensie, Brief van minister Voorhoeve aan de Tweede Kamer van 3 augustus 1995, Tweede Kamer, vergaderjaar 1994-1995, 22181, nr. 111.

Ministerie van Defensie (1999), Brief van de minister van Defensie van 21 december 1999 ter aanbieding van het door de MID opgestelde feitenrelaas Srebrenica, TK 1999 -2000, kamerstukken 26122, 18 e.v.

Ministerie van Defensie (1999), Feitenrelaas Debriefing 'Srebrenica', TK 1999 – 2000, Kamerstukken 26122, 18 a t/m 18o.

NIOD (2002), Srebrenica, een 'veilig' gebied. Reconstructie, achtergronden, gevolgen en analyses van de val van een Safe Area, Amsterdam: Boom.

Nuhanović, H. (2019), *The Last Refuge*, Peter Owen Publishers, London.

Nuhanović, H. (2007), *Under the UN-Flag, The International Community and the Srebrenica Genocide*, Arbeiderspers, Amsterdam.

Parlementaire Enquêtecommissie Srebrenica (2003) 'Missie zonder vrede: Eindrapport Parlementaire enquêtecommissie'.

Praamsma, H. et al (2005), *Herinneringen aan Srebrenica, 171 soldatengesprekken*, Bert Bakker, Amsterdam.

Rechtbank Den Haag (2008), *Judgement Association 'Mothers of Srebrenica' et al. versus the State of the Netherlands and the United Nations (UN)Mothers of Srebrenica*, ECLI:NL:RBSGR:2008:BD6796.

Rechtbank Den Haag (2020), *Senad Jusić vs de Staat der Nederlanden, Vonnis*, zaaknummer C/09/526386, 11 november 2020.

Rijsdijk, E., *Reconstituting the Dutch State, in the NIOD Srebrenica Report*, In Berber Bevernage & Nico Wouters (Eds.), *The Palgrave Handbook of State-Sponsored History After 1945* (pp. 713-725), Londen: Palgrave Macmillan UK.

Rijsdijk E. (2012), *Lost in Srebrenica: Responsibility and Subjectivity in the Reconstructions of a Failed Peacekeeping Mission*, VU University Amsterdam.

Rohde, D. (1997), *Endgame*, Westview Press, Boulder.

Schoonoord, D.C.L. (2002), *Dutchbat III en de bevolking: medische aangelegenheden*, NIOD, Amsterdam.

Suljagić, E. (1998), *Briefkaarten uit het graf*, Arbeiderspers, Amsterdam.

Tužilaštvo Za Ratne Zločine, Republika Srbija (2016), *Lijst met slachtoffers Kravica in Republika Srbija vs Milidragović Nedeljka en 7 anderen KTO.br. 2/15 21.01.2016.godine*.

UN (1999), *Srebrenica Report, Report of the Secretary-General Pursuant to General*, New York: United Nations.

United Nations High Commissioner for Refugees (1995), *Interview Almir Ramic en Faruk Masic UNHCR (lokaal personeel)*, 10 oktober 1995.

United Nations High Commissioner for Refugees (1995), *Answer to the Questionnaire by Mr Abdulah Purković, MSF*, 30 november 1995.

United Nations High Commissioner for Refugees (1995), *Answer to the Questionnaire by Emira Selimović, MSF*, not dated.

United Nations High Commissioner for Refugees (1995), *Answer to the Questionnaire by Ilijaz Pilav*, not dated.

United Nations High Commissioner for Refugees (1995), *Gegevens van lokale medewerkers van AZG-MSF*.

Westerman, F. et al (1997), *Het zwartste scenario, Atlas*, Amsterdam en Antwerpen.

Zene Srebrenice (1999), *Srebrenica, het verhaal van de overlevenden*.

Bijlage

- 12** Afwijzingsbrief (voorbeeld,
slachtoffer onbekend)

[First Name] [Last Name]
[Post Address]
[Post Address2/ZIP] [Post City]
[Post Country]

Den Haag,
Betreft: [Request]/ Beslissing naar aanleiding van uw verzoek

Geachte heer/ mevrouw [Last Name],

Wij hebben uw verzoek om een schadevergoeding aan de hand van de Civielrechtelijke regeling Srebrenica (hierna: de Regeling) beoordeeld. U komt niet in aanmerking voor de schadevergoeding. In deze brief leggen wij u uit waarom.

Motivering

Om in aanmerking te komen voor een schadevergoeding moet u aannemelijk maken dat u voldoet aan de vereisten en voorwaarden van de Regeling. Voor u betekent dit concreet dat u aannemelijk moet maken dat het slachtoffer in de namiddag van 13 juli 1995 op de UN-compound in Potočari verbleef en dat u een familierelatie heeft met het slachtoffer.

Eerder hebben we u gemeld dat uit het onderzoek dat de commissie heeft laten verrichten naar het aantal en de identiteit van de mannelijke vluchtelingen die in de namiddag van 13 juli 1995 op de VN-basis van het Nederlands bataljon (Dutchbat) in Potočari waren niet aannemelijk is geworden dat [Last Name] [First Name] op dat moment op de VN compound was. Om die reden hebben we u eerder gevraagd extra informatie aan te leveren waaruit overtuigend duidelijk wordt dat [Last Name] [First Name] op het genoemde tijdstip wel op de UN compound was.

U heeft ons in reactie op ons verzoek een of meer schriftelijke getuigenverklaringen toegezonden.

Beoordeling van de getuigenverklaringen

Wij hebben alle getuigenverklaringen goed bestudeerd. Wij hebben gekeken of de verklaringen overeenkomen met wat in historische bronnen over de situatie op de VN-compound beschreven is.

Oordeel

Alles afwegende komen we tot de volgende conclusies:

- Het slachtoffer komt niet voor in de onderzochte bronnen met als gevolg dat niet vastgesteld kan worden dat het slachtoffer in de namiddag van 13 juli 1995 op de VN-basis van het Nederlands bataljon (Dutchbat) in Potočari aanwezig was.
- De overgelegde verklaringen bevatten aanwijzingen dat het slachtoffer en de getuigen in Potocari waren, maar zij zijn niet voldoende om te kunnen concluderen dat het slachtoffer in het hoofdkwartier van Dutchbat, de batterij- en accufabriek, was.
- De door u opgestuurde getuigenverklaringen maken niet aannemelijk dat het slachtoffer in de namiddag van 13 juli 1995 op de UN- compound in Potočari aanwezig was. Onder de UN-compound wordt in de uitspraak van de rechter en in de civielrechtelijke regeling uitsluitend verstaan het fabrieksterrein in Potočari waar voor de oorlog een batterij- en accufabriek gevestigd was.

Daarmee voldoet u niet aan de vereisten en voorwaarden van de Regeling. Dit betekent dat u niet in aanmerking komt voor een schadevergoeding voor het overlijden van [Last Name] [First Name].

Wij gaan over tot sluiting van uw dossier.

Tegen deze beslissing kunt u geen bezwaar of beroep indienen. Beschikt u over nieuwe informatie waaruit overtuigend blijkt dat het slachtoffer op 13 juli 1995 wel op het terrein van de militaire basis van UNPROFOR was, dan kunt u die alsnog naar ons opsturen. Doe dit binnen zes weken naar ontvangst van deze brief. De Commissie zal de nieuwe informatie beoordelen.

Tenslotte

De commissie is zich er van bewust dat ook u verschrikkelijk geleden heeft onder het verlies van dierbare familieleden die slachtoffer zijn geworden van de genocide in Srebrenica. Naar het oordeel van de hoogste Nederlandse rechter is de Nederlandse Staat uitsluitend aansprakelijk voor het lot van de overleden vluchtelingen die in de namiddag van 13 juli 1995 nog op de UN-compound waren. Afgezet tegen het totale aantal slachtoffers van de genocide is dat een beperkte groep. Dat realiseren we ons goed. Op grond van het oordeel moeten we een onderscheid maken tussen enerzijds vluchtelingen die in de namiddag van 13 juli 1995 nog op de UN-compound aanwezig waren én anderzijds andere slachtoffers van de genocide. Het voorgaande doet niets af aan het lijden dat u is aangedaan.

Meer informatie

Heeft u nog vragen? Kijk op www.nccpotocari.nl. Vindt u daar niet wat u zoekt? Kies dan op onze internetsite voor "verzoek om informatie" en kijk hoe u uw vraag kunt stellen of neem rechtstreeks contact op met ons kantoor in Sarajevo of Den Haag. We bellen u dan terug.

Met vriendelijke groet,
namens de Netherlands Compensation Commission Potočari

Mw. Mr. S.F.M. Wortmann
(voorzitter)

Bijlage

- 13** Afwijzingsbrief (voorbeeld, slachtoffer niet op UN-Compound)

[First Name] [Last Name]
[Post Address]
[Post Address2/ZIP] [Post City]
[Post Country]

Den Haag,
Betreft: [Request] / Beslissing naar aanleiding van uw verzoek

Geachte heer/mevrouw [Last Name],

Wij hebben uw verzoek om een schadevergoeding aan de hand van de Civielrechtelijke regeling Srebrenica (hierna: de Regeling) beoordeeld. U komt niet in aanmerking voor de schadevergoeding. In deze brief leggen wij u uit waarom.

Motivering

Om in aanmerking te komen voor een schadevergoeding moet u aannemelijk maken dat u voldoet aan de vereisten en voorwaarden van de Regeling. Voor u betekent dit concreet dat u aannemelijk moet maken dat het slachtoffer in de namiddag van 13 juli 1995 op de UN-compound in Potočari verbleef; en dat u een familierelatie heeft met het slachtoffer.

De Commissie heeft een onderzoek laten uitvoeren om meer zekerheid te verkrijgen over het aantal en de identiteit van de mannelijke vluchtelingen die in de namiddag van 13 juli 1995 op de UN-compound waren. Daarbij is gebruik gemaakt van alle beschikbare en betrouwbare lijsten van Bosnische en internationale organisaties, zoals de lijst die op 12 juli 1995 ter plekke is opgesteld, een lijst van de Moeders van Srebrenica en de informatie van het Missing Persons Instituut in Sarajevo.¹

De geraadpleegde bronnen bevatten geen aanwijzing dat [Last Name] [First Name] in de namiddag van 13 juli 1995 op de compound was.

Daarnaast is door verschillende organisaties ook de plaats waar een slachtoffer voor het laatst is gezien, geregistreerd. Dit gebeurde aan de hand van verklaringen die onder ede zijn afgelegd.

Uit de informatie komt naar voren dat [Last Name] [First Name] op een andere plek dan de UN-compound in Potočari voor het laatst is gezien. Op basis hiervan achten wij het

---

¹ Een verslag van het onderzoek kunt u op de website van de NCCP vinden <https://www.nccpotocari.nl/wp-content/uploads/2022/01/NCCP-Metoda-istrazivanja.pdf> of opvragen bij de commissie

niet aannemelijk dat het slachtoffer [Last Name] [First Name] in de namiddag van 13 juli 1995 op de UN-compound in Potočari aanwezig was.

Daarom wijzen wij uw verzoek af. Dit betekent dat wij u geen vaststellingsovereenkomst kunnen aanbieden namens de Nederlands Staat en dat u niet in aanmerking komt voor een schadevergoeding voor het overlijden van [Last Name] [First Name]. Tegen deze beslissing kunt u geen bezwaar of beroep indienen.

Indien u beschikt over nieuwe informatie die de eerdere verklaringen waar het slachtoffer voor het laatst is gezien, overtuigend kan weerleggen, dan kunt u dit alsnog naar ons opsturen. De Commissie zal de nieuwe informatie beoordelen. Het is daarbij van belang dat uit de nieuwe informatie ook volgt dat het aannemelijk is dat het slachtoffer in de namiddag van 13 juli 1995 op de UN-compound in Potočari aanwezig was.

Indien u beschikt over nieuwe informatie die de eerdere verklaringen waar het slachtoffer voor het laatst is gezien, overtuigend kan weerleggen, dan kunt u dit alsnog naar ons opsturen. Doe dit binnen acht weken naar ontvangst van deze brief. De Commissie zal de nieuwe informatie beoordelen. Het is daarbij van belang dat uit de nieuwe informatie ook volgt dat het aannemelijk is dat het slachtoffer in de namiddag van 13 juli 1995 op het terrein van de militaire basis van UNPROFOR in Potočari aanwezig was.

Tenslotte

De commissie is zich er van bewust dat ook u verschrikkelijk geleden heeft onder het verlies van dierbare familieleden die slachtoffer zijn geworden van de genocide in Srebrenica. Naar het oordeel van de hoogste Nederlandse rechter is de Nederlandse Staat uitsluitend aansprakelijk voor het lot van de overleden vluchtelingen die in de namiddag van 13 juli 1995 nog op de UN-compound waren. Afgezet tegen het totale aantal slachtoffers van de genocide is dat een beperkte groep. Dat realiseren we ons goed. Op grond van het oordeel moeten we een onderscheid maken tussen enerzijds vluchtelingen die in de namiddag van 13 juli 1995 nog op de UN-compound aanwezig waren én anderzijds andere slachtoffers van de genocide. Het voorgaande doet niets af aan het lijden dat u is aangedaan.

Meer informatie

Heeft u nog vragen? Kijk op www.nccpotocari.nl. Vindt u daar niet wat u zoekt?

Kies dan op onze internetsite voor "verzoek om informatie" en kijk hoe u uw vraag kunt stellen of neem rechtstreeks contact op met ons kantoor in Sarajevo of Den Haag. We bellen u dan terug.

Met vriendelijke groet,
namens de Netherlands Compensation Commission Potočari

Mw. Mr. S.F.M. Wortmann
(voorzitter)

Bijlage

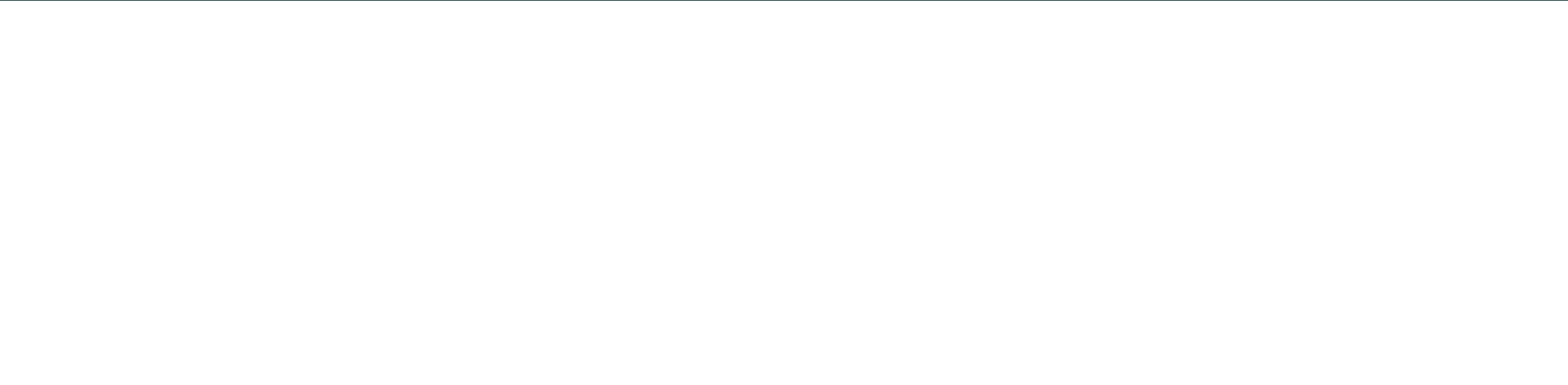
14 Gesprekspartners

Gesprekspartners

Jasmina Ademović	<i>Ooggetuige</i>
Emir Ajdin	<i>Directeur Pensioenfonds MIO/PIO Federatie Bosnië en Herzegovina</i>
Zurijeta Alić	<i>Ooggetuige</i>
Branka Antić Štauber	<i>President, Association Snaga Žene</i>
Nura Begović	<i>Head of Žene Srebrenice (Vrouwen van Srebrenica)</i>
Dion van den Berg	<i>Senior policy adviser, PAX for Peace</i>
Tomasz Blaszczyk	<i>Investigator, ICTY</i>
Manon Boomsma	<i>MA student, Universiteit Amsterdam</i>
Ibro Bulić	<i>Officier van justitie, Federatie Bosnië en Herzegovina</i>
Vanja Čale	<i>Medewerker Pensioenfonds MIO/PIO Federatie Bosnië en Herzegovina</i>
Mirsada Čolaković	<i>Ambassadeur Federatie Bosnië en Herzegovina in Nederland (2020)</i>
Fadila Efendić	<i>Srebrenicke majke (Moeders van Srebrenica)</i>
Vincent Egbers	<i>Ex Dutchbat III</i>
Jenneke Evers	<i>Sr. wetgevingsadviseur, Raad van State</i>
Hamdija Fejzić	<i>President of the commemorative committee, Deputy Mayor of Srebrenica</i>
Marco Gerritsen	<i>Advocaat Stichting Moeders van Srebrenica, Oomen & Sweep</i>
Aleksandra Golijanin	<i>Sr. Advisor, Prosecutor's Office Bosnia and Herzegovina</i>
Egbert de Graaf	<i>Bestuursadviseur, Sociale Verzekeringsbank (SVB)</i>
Lucien van Groenestijn	<i>Projectleider Erkennung & Waardering, Nederlands Veteranen Instituut</i>
Monique de Groot	<i>Directeur, Schadefonds Geweldsmisdrijven</i>
Jasmina Gusić	<i>Ooggetuige</i>
Semir Guzin	<i>Advocaat Stichting Moeders van Srebrenica</i>
Almasa Hadžić	<i>Journalist</i>
Mujo Hadžimerović	<i>Chairman of the board of directors, Missing Persons Institute (MPI) vanaf 2022</i>
Ajša Hafizović-Hadžimešić	<i>Auteur "Na strani čovječnosti"</i>
Hasan Hasanović	<i>Ooggetuige, auteur, Srebrenica Memorial Center (SMC)</i>
Maria Henneman	<i>Directeur-eigenaar, Henneman Strategies</i>
Paul Hoefsloot	<i>Directeur-bestuurder, Nederlands Veteranen Instituut</i>
Matthew Holliday	<i>Head of Western Balkans Program, International commission on missing persons (ICMP)</i>
Kada Hotić	<i>Majke enklava Srebrenica i Žepa (Moeders van Srebrenica en Žepa Enclaves)</i>
Fatima Huseinović	<i>Ooggetuige</i>
Šerif Isović	<i>Directeur belastingdienst, Federatie Bosnië en Herzegovina</i>
Dobrica Jonjić	<i>Head of the Department for inclusion of persons with disabilities and civilian war victims, Federatie Bosnië en Herzegovina</i>
Miroslav Jurišić	<i>Head of Department for Social Protection of families and children, Federatie Bosnië en Herzegovina</i>
Hikmet Karčić	<i>Senior associate, Institute for Tradition of Bosniaks</i>
André Koning	<i>Sociale Verzekeringsbank (SVB), internationale zaken</i>
Miro Kebo	<i>Advocaat Stichting Moeders van Srebrenica</i>
Ensad Korman	<i>Deputy Director of Police, Federatie Bosnië en Herzegovina</i>
Gerry Kremer	<i>Ex Dutchbat III, chirurg</i>
Miranda Lintermans	<i>Juridisch beleidsadviseur, Sociale Verzekeringsbank (SVB)</i>
Sven Maaskant	<i>Sr. operational researcher, Nederlands Instituut voor Militaire Historie</i>
Vladimir Makarić	<i>Assistant Minister of Health and Veterans, Ministry of Health and Social Protection of Republika Srpska</i>

Nesib Mandžić	<i>Ooggetuige</i>
Mathias Markussen	<i>Senior Legal Officer, Officer-in-Charge, Mechanism for International Criminal Tribunals (MICT)</i>
Elena Martin Salgado	<i>Mechanism for International Criminal Tribunals (MICT)</i>
Amor Mašović	<i>Chairman of the board of directors, Missing Persons Institute (MPI) tot 2022</i>
Cees Matthijssen	<i>Ex Dutchbat III</i>
Elvir Međuseljac	<i>Chief Federal Inspector, Ministry for Issues of Veterans and Disabled Veterans of the Defensive Liberation War, Federatie Bosnië en Herzegovina</i>
Alma Mustafić	<i>Ooggetuige</i>
Admir Nevesinjac	<i>Head of Investigation Team on War Crimes, Police Federatie Bosnië en Herzegovina</i>
Geoffrey Nice	<i>International Criminal Tribunal for the Former Yugoslavia, hoofdaanklachter Milošević</i>
Hasan Nuhanović	<i>Ooggetuige, auteur en medewerker Srebrenica Memorial Center (SMC), talk Dutchbat 1995</i>
Izet Odobašić	<i>Prosecutor, Prosecutor's Office Bosnia and Herzegovina</i>
Fons Orië	<i>Rechter Joegoslavië tribunaal</i>
Azir Osmanović	<i>Ooggetuige, Srebrenica Memorial Center (SMC)</i>
Erna Rijdsdijk	<i>University lecturer and senior researcher at the Netherlands Defence Academy, project leader Facing Srebrenica</i>
Kadefa Rizvanović	<i>Zene Podrinja (Women of Podrinje)</i>
Peter Romijn	<i>Hoofd afdeling Onderzoek NIOD, hoogleraar Universiteit van Amsterdam</i>
Samir Šabanija	<i>Missing Persons Institute (MPI)</i>
Senahid Salihović	<i>Ooggetuige</i>
Dženana Šarić	<i>Missing Persons Institute (MPI)</i>
Christina Schmitz	<i>Ooggetuige, Médecins Sans Frontières (MSF)</i>
Zlatko Sehović	<i>Advocaat (zelfstandig) Sarajevo</i>
Simon van der Sluijs	<i>Advocaat Stichting Moeders van Srebrenica</i>
Mirela Smajlović	<i>Srebrenica Memorial Center (SMC)</i>
Guido Snel	<i>Writer, lecturer, assistant professor European Studies, University of Amsterdam, Facing Srebrenica</i>
Munira Subašić	<i>President Majke enklava Srebrenica i Žepa (Moeders van Srebrenica en Žepa Enclaves)</i>
Emir Suljagić	<i>Directeur Srebrenica Memorial Center (SMC)</i>
Šukrija Tabaković	<i>Ooggetuige</i>
Gordana Tadić	<i>Chief prosecutor, Federatie Bosnië en Herzegovina, hoofd van de afdeling War Crimes</i>
Mirza Terzo	<i>Acting Minister Ministry for Issues of Veterans and Disabled Veterans of the Defensive Liberation War, Federatie Bosnië en Herzegovina</i>
Karlijn Teuben	<i>Partner, advocaat, Pels Rijcken & Droogleever</i>
Nevenka Tromp	<i>Lector Oost-Europese studies, Universiteit van Amsterdam</i>
Tatjana Vanovac	<i>MIO/PIO Republika Srpska</i>
Marjolijn Verschuren	<i>Hoofd stafafdeling, Schadefonds Geweldsmisdrijven</i>
Wim Ververne	<i>Policy advisor, Sociale Verzekeringsbank (SVB)</i>
Vasvija Vidović	<i>Advocaat (zelfstandig), Sarajevo</i>
Gordana Vojvodić	<i>MIO/PIO Federatie Bosnië en Herzegovina</i>

Netherlands
_Compensation
Commission —
_Potočari

Netherlands Compensation Commission Potočari
E-mail: office@nccpotocari.nl